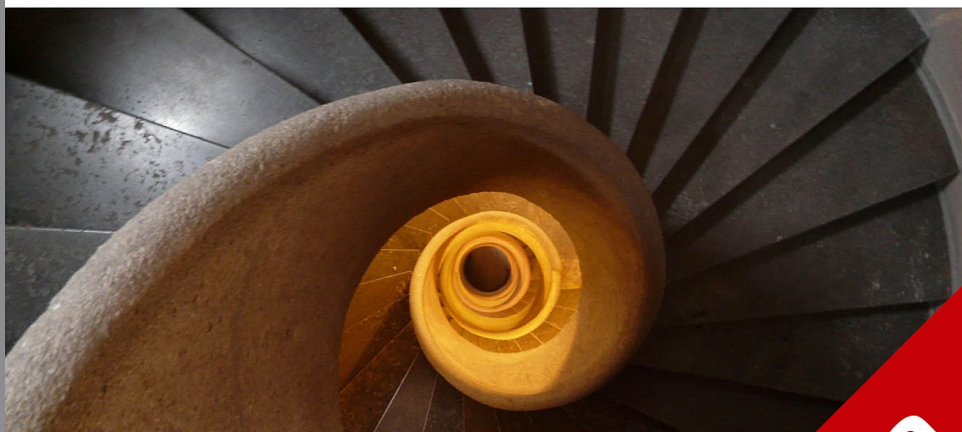

Městská knihovna v Praze

Petra Hůlová

Macocha

Praha

2017

e-kniha

Městská knihovna v Praze

ůjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Macocha

Petra Hůlová

Znění tohoto textu vychází z díla [Macocha](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Torst v roce 2014.

§

Text díla (Petra Hůlová: Macocha), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 25. 9. 2017.

OBSAH

Od děda k drtičkovým přírodnám.....	9
Začalo to castingem	20
Blažková volá sociálku.....	24
Dívčí katolický internát.....	31
Mísy dýmající horkou párou	39
Marilyn Monroe.....	52
Bum	57
Podává se stížnost	62
Odchod Marilyn a časoprostorové zakřivení	64
Jarda záchranář	73
Tvůrčí metody a návštěva T. K.	79
Převážně mé milované děti	85
Polovina prachů	94
Pavoučí žena	101
Hejsek	108
Gerda bude Němkou mého příštího románu	112

Děkuji Meetfactory za poskytnutí pracovny.

„Tak zvedněte konečně ty ruce!“ křičím na celé kolo z mého balkonu, když se večer nalehko ovíním. Kdo z vás si přeje horší život než ten, co má? A ten les zvednutých rukou je plná aula depresivních lidí humanitních oborů, kteří si myslí, že utrpení vede člověka blíže k podstatě jevů a věcí, a ovšem, ale lidé, co hodně trpěli, jsou později sviněmi spíše než lidé, co netrpěli vůbec nebo jen víkendově.

Matka mi říkala, a opouštím pro dnešek svůj balkon, kde jinak trávím svůj veškerý volný čas, a jdu si do kuchyně natočit sklenici teplé vody proti pálení močového měchýře, tak matka mi říkala takové ty chytré řeči, které člověku dojdou až po letech. To, že chytré vůbec nebyly, jenže co bychom byli bez nich, a tak se opakují táž pravidla, aby hovada, lidé hovádka boží, kráčela v zástupech bez strkanic a klapky na oči si spořádaně nasazovala navzájem na znamení pospolitě pomoci, jako když v letadle za nízkého tlaku vypadnou z prostorů nad cestujícími dýchací masky a nejdříve si ji nasadí každý sám a pak pomůže i těm s panikou.

Nejstřízlivější jsem, když se něčeho napiji. Žaludek plný červeného mě uzemní jako kotva loďku v přístavu, jako motýla barbar připínáčkem (kdo ví, kolik nás po večerech takhle v našem městě o samotě pije), a mé výtky se obracejí především dovnitř mne samé. Šípy, které se snaží v srdci trefit terč, který tam není, protože vše se odehrává v hlavě a zbytek v žaludku, kde se v bouři v moři z alkoholu štěpí polysacharidy na jednoduché cukry, a dochází se k předsevzetím o lepších zítřcích.

Škoda jen, že je vždy nutné začít od sebe. Proto lidé zůstávají sami. Z čiré poctivosti. Začali od sebe a dál se nedostali. Protože kdy je s promínutím načase od práce na sobě přejít k té na jiných, nikde nevyčtete, a tou usilovnou prací na sobě si navíc kdekdo tolik přiroste k srdci, že sám sebou zaclání lásce k jiným, a proto se o singles říká, že jsou sobečtí. Z čirého nedorozumění, jež je ostatně motorem většiny událostí, které za něco stojí. Lásky, té na prvním místě.

Stačí trocha slunce a rozkvetlých květin, a už cítím, jak mě nadouvá, a dávala bych se do řeči i s lidmi, které obvykle nezdravím, a ty, které zdravím, mám chuť obejmout.

Když v létě kráčím kusem pochcané trávy parčíku nedaleko baráku, rozumím řeči ptáků, a to doslova. Posledně nadávali, že se přemnožily kočky.

I když se může zdát, že jen tak drmolím. Ne život, ten neučitel a němec, ale já sama si byla lektorkou. Vybrala jsem si po lavicích své vlastní sešity s úlohami a červenou propiskou označila chyby. Příště byly úplně stejné, věřte mi, a takhle po celý ten život, který ovšem zdaleka není u konce a jeho velké věci mě teprve čekají. Ty, co se, jak se říká, schovávají na důchod. Nikam dál už se schovat nemohou, tak snad budou tam. A snad toho bude víc než jen mléčná karamela zastrčená za štosem pytlíkových polévek. Pokud to nemá být smutné a říkat se o tom, že to snad ani celé nestálo za to.

Takhle se mluví. Že věci něco stojí a za něco stojí něco a něco jiného už nikoli. Šťěstí za trochu utrpení, ale za moc už ne. Láska za oběti, malé, pravda, za nepohodlí, malé. Za velké zlé věci nestojí nic. Ani mně ne. A přestože mohu dělat dojem mlýnku na maso nebo šrotovačky otrub, jsem celá utopená v okvětních plátcích a rozevírám se za ranní rosy jako na jemný poklep chytrý telefon.

„Tady jsem,“ volám z balkonu, „haló.“ Ale zezdola nikdo nereaguje. Lidé mašírují po svých denních povinnostech jako děti povinné školní docházkou, přestože snili o tom, že až skončí, budou konečně svoji. Svoji s tou copatou z přední lavice, co si namýšlela zlobidlo z řady u okna, a na třídním srazu se nemohou poznat. Svoji se svým vlastním plánem o životě, který zahrnuje pobyt na polární stanici později alternovaný bruselskou stáží a nakonec dvěma dětmi, co se udály jako malý zázrak, přestože to byl tak trochu omyl, ale tamten nemohl a ta první stará láska už měla vlastní.

K mému oknu nevzhlednou, jako by nikdy nepřestali věřit, že tu věc, kterou hledají, najdou jen tak ve vyschlé louži na chodníku cestou do práce. Když vydrží ještě týden, ještě rok, ještě jeden další celý život.

Nekňourám si, jen konstatuji fakta.

Od děda k drtičkovým přívodnám

Hlava mu visí přes obrubeň vany, tolik vím. Děd u nás dlouho nezvonil, do jeho bytu mě poslala má matka. Tehdy se na telefon čekalo. Zvoníval do ticha, a to už cítím, jak mi na bradě vyrážejí bílé vousy kmeta, hlava sesychá do lebky a jako na flašce s jedem na krysy je ta lebka škrtnutá zkříženými hnáty. Přestože já s těmi svými jen zlobně melu prsty kafe-mlejnek „staré zlaté časy“ a ne přes pařáty, ale přes papulu si zasloužím sekanec, protože staré časy jsou ty komunistické, a nebylo to zlato, ale uran, co se ho v dolech natěžili hrdinové svého věku, zatímco můj děd, co mu hlava přes obrubeň vany visí bez vlády jak po šlupce kvalitního heráku, za smrt těch hrdinů se zápalem horlil na schůzích.

Kaťata dole, klepla ho, když byl na velké. Přiznal se měkotou čurákem schlíplým v kadeřích šedých chlupů. Mrtvým čurákem zírajícím na mě na hajzlu dokázal říct to, co slovy nesvedl. Ten čurák jako by prosil, když jsem ho v koupelně tenkrát jako ještě téměř dítě objevila, a kdyby si hnus se strachem sbalily fídladla, jako přes oči mrtvého přejela bych přes ten úd rukou, aby se ztišil jako před mší. Spi, co už ty. Kdyby celé, na co jsem se zmohla, nebylo civění a ubouchané srdce. Jako by čurák byl bleskem, co rozčísł kmen stromu, jako starý fotoaparát přikrytý hadrem, který někdo strhl a on se jako oživlý usilovně rozcvakal. Ha, svět, a celý teď bude můj. Jako ryba, kterou mrskem vytáhli, poulí se, propíná a lapá po dechu a vždycky ho bude míň, než kolik je třeba, aby nechcípla.

Jinak než šokem to nejde. Bud' se cukem přeladíte na jiné rádio, jako když páteří trhne nešikovný ortoped a vyhřežne plotýnka, co ji chtěl naopak srovnat zpátky, nebo ať si dělá každý, co uzná za vhodné.

Například hrabat se v hlíně je hojivost sama, a kdybyste šli kolem mého balkonu a náhodou nakonec skutečně vzhledli nahoru, tak se přesvědčíte, že se nejedná jen o horlivost ženy, chytнувší se nějakého

trendu urban-gardening, co má iPad celý zabahněný, jak si při sázení rukoly prsty mastnými od hlíny ťuká na správný pracovní postup, ale o příchylnost ke světu, který lze opatrovat. Jsem hlídacím hafanem, když mi kvetou moritelly a krakunda babirus má své dny, a to si s ní ladím ty své, a když se své zahradnice zeptáte, jestli menstruuje s krusky nebo růžemi, dozvíte se toho o ní mnohem víc než ze způsobu, jakým vám oštípe zakrslou třešeň.

Chátrající mezilidskost dneška se futruje společným obhospodařováním půdy. Ve čtvrti nedávno otevřeli komunitní zahradu a tam to vše lidskostí jako žabincový močál. Drobtina se tam druží s drobtinou sousedů, zatímco jinak na sebe mávají jen z aut cestou na blbý kroužek, když jedna matka stojí na červené v odbočovacím pruhu, zatímco ta druhá jede rovně nach Kaufland. To se to mává z Fordu Mondeo a Toyoty Lexus, říkám si (z balkonu vidím na křižovatku jen za cenu vyvráceného krku), ale pozdravit se navzájem mezi regály to už jde hůř. Ovšem dát vědět přes Twitter jde opět kupodivu snadno a takovéhle vlny ano ne a lehké versus těžké jsou solí života. Nic nejde tak snadno, aby to nemohlo jít ještě snadněji, a tak jsem v zahrádkářském rauši nakoupila tolik květináčů a pytlů se zeminou, až jsem měla starost, že pod tou tíhou balkon s prominutím prdne. Je to historická budova a nějací památkáři a stavbyvedoucí mi pak našlapou v předsíni, když budou počítat poničené štuky nebo na byt dají tip a další týden mě někdo v mé nepřítomnosti navštíví a můj laptop spolu s mými šperky si odnese zabalený v mém peršanu, říkám si. Ó hrůzo. Tyhle nikdy nekončící strachy.

Vidím se dole na ulici hrabat ven z trosek zříceného balkonu celá od prachu jako lidé ze sutin po teroristickém neštěstí a říkám si, tvůj teror je, že chceš od příliš věcí příliš, nejlépe od všeho vše. Zpod masky mého zaprášeného obličej se na kolemjdoucí dívají dvě šedomodré zmatené oči, nebo spíš skrz ně někam do dálky, a je to fotogenický obraz neštěstí. Také mě hned někdo fotí na mobil a nevím, jestli soukromník pro účely své lačnosti po senzaci, nebo pro totéž nějaký profesionální agenturní fotograf. Oklepat se, nazout střevíce, dát se do pucu. Nehty se

budou muset nalakovat znovu, hned jak na to bude klid, běží mi hlavou a kamenujte mě, že mé problémy byste chtěla mít, a jakmile byste je dostala, spadl by vám kámen ze srdce, jako když test gravidity konečně ukáže dva proužky, a do té doby nic, a vám bylo právě čtyřicet. Kariéra už taky trochu byla, a jestli doted' ne, stejně vás už žádná velká nečeká.

Takže z nehtů jen lehce sfouknu prach a jdu zpět do života s vědomím, že otrěsy mu jen prospívají. Co člověka nezabije, to ho posílí, a pokud má situace své přísloví, znamená to, že je napůl vyhráno, neboť už se přišlo na to, jak to v životě chodí.

Z balkonu sleduji firmol i proto, abych si vyhlédla návštěvu. Toho, s kým si doma zgruntu promluvím, a vzali bychom to od Adama a skončili bychom až dlouho po půlnoci a beze všeho bych mu i v takové pozdní hodině přispěla na taxi. A to ne proto, abych si ho zavázala a on musel přijít znova, byť nerad, a z dlaně odpočítával dlužné, ale z čiré radosti nad hovorem od srdce. Hovorem bez gumového pečiva, obcházení toho, kdo slíbil zavolat opraváře pračky, bez studu, že ví o mých dávných přehmatech, bez pomyšlení na to, jak špatně snáší hovor o svém otčímovi (to bych zase nevěděla já).

Nejlépe se zkrátka hovoří na zelené louce, kde developer nanejvýš tak v uctivé vzdálenosti brousí kolem. Škoda že se v průběhu let ten plácek zastaví krabicemi, jež je třeba obcházet a rozhovoru trhají nit, takže se na tom cvičném hřišti popojíždí třicítkou a místy se zavřenýma očima, a to i z čiré ohleduplnosti. Protože cesta do pekel je dlážděná dobrými úmysly, to přísloví někdo nevymyslel jen tak pro nic za nic.

Co se mě týče, snažím se vyhnout světu jako celku, a když v šatní skříni bzíká mol, představím si svůj vlastní pobyt v temnu mezi kabáty. Celo-roční pobyt v zaprášeném flauši přerušovaný jen občasným vrzáním dveří oné skříně, když si tam jdu pro hacafrak, který dám do charity, teprve až bude dočista prožraný. Na tom pracuji v podobě té molice a pak zajásám nad vlastním obličejem, který se jako meloun zjeví ve škvíře otevřených dveří a zhodnotí kabátovinu jako dostatečně hnusnou.

Kromě prožranosti už v té chvíli nemám co ztratit, kabát s lehkým srdcem pošlu potřebným a zaplaví mě víra v dobré lidské tváře.

Jindy se utíkám do zpomalených minulých dob. Nekonečné odbíjení hodin v biedermeierovské domácnosti, leštění nábytku a v mezičase mezi příchody ohlášených návštěv čas krácený vynálezy nových českých slov. Mluvililo, kloutna, hupajdák a přesnohled bych stihla vynalézt jen za moment, co by si návštěva frkla do šnuptychlu, a než by si utřela nos, měli bychom tu uspíchadlo, broučnici a runtovku, než by navoněný pár (jiné by ke mně nechodily) řekl švec. A to už by pod můj balkon přibíhaly věnce usoplených děti a já bych jim po rumpálu dolů spouštěla košík plný lístků fungl nových slov a děti by pobíhaly po čtvrti a slova z lístků učily další děti, protože podchytit mladou generaci je jádrem úspěchu.

Ulice, kterou vidím z balkonu, je dusivý koláč svět, kterým se zalknu, pokud se jen trochu vážně pokusím jej slupnout ve víře, že je malinou, která se mi čtverácky podbízí. Kontruji: malinou nejsi, nedělej se. Ale spoň nějaká protřelost že s lety přichází, když čas jinak jak povodeň břehy trhá prožité na kusy, co nemilosrdně odplouvají do šera scuknout se za oponou v kontinent falešných vzpomínek.

V hlavě si porychtovat všechny ty mikrosilnice, mikrodomky a tušené mikrolidi v nich, co se zjeví za mraky, když se oblaka před přistáním letadla odhrnou jako závěs, a hled'te, jeviště plné dojemností. Kolik z mých spolucestujících by tu a tam nechtělo shodit na mikrodomek buch nějakou bombici? Bude oheň, prima září! No bóže. Vždyť lidé v mikrodomcích bývají často spíš zlí než dobří a hlavně je jich tolik, že úbytek by ani nebyl nijak markantní. Z letadla rozhodně ne a cestující po zemi byste se museli v euroregionu pořádně dlouho doptávat, kde je těch pár zbořených baráků, a sousedé z vedlejší vsi by vám řekli, že o tom slyšeli v televizi, ale kde to přesně je, tak to by je samotné tedy také zajímalo. Ačkoli nejspíš ne a auto by vám také nepůjčili. Od toho jsou tu autopůjčovny, to nevíte?

Komu se nikdy nestalo nic zlého? Až by jeden brečel, kolikrát to jistým lidem osud napařil, a to zcela pro nic za nic. Co je proti tomu jedna

jediná bombice, zvlášť když si jeden předem zjistí, že v mikrodomku bydlí grázl falešně čerpající eurodotace na svou výrobu pastelových drtičů a hraje to na to, že nikdo neví, co pastelový drtič znamená, natož aby se vyznal v paragrafech zákona o drtičových přírodních.

Uklouznu vždycky tak daleko až k technologiím, když nechci mluvit o té své. Té stávání se novinami bez čtení denních zpráv, protože k asambláži dneška až na výjimky bohatě stačí včerejšek a k tomu zase den, jenž ho předcházela, a kolem a kolem couvat se dá přes rokoko, Egypt, dobu kamennou, přeslice s plavuněmi a anorganické buňčení až k prapólvce Mléčné dráhy, již předchází pouze věčný klid nebytí, po němž se mi stýská jako na škole v přírodě dětem po mamince.

Je jedno, jakou máte metodu. Zda zteč chcete uskutečnit v podobě šatního mola zavřeného v černé skříni, nebo zcela a originálně po svém. Jen přitom mějte na mysli, že co vyženete dveřmi, oknem se vám vrátí zpátky. Celé to začíná a končí v jediném bodě a nula to nebude, protože nula je žrout a stvoření plivník a koloběh života had zakouslý do vlastního ocasu, a to už vím, že se mi pálí polévka, protože skutečnost o sobě dá pokaždé nějak vědět. Něčím si mě přidělá jako kosmonauta šlahounem k vesmírné lodi, když mění na podvozku těsnění a hrozí, že by upadl šejdrem do vesmíru a celý zbytek života už strávil jen tím padáním.

Neboli běžím do kuchyně a cítím, jak mi pruží kotníky a kachličky v kuchyni se míhají jako barevné fleky rozverně izolace, když metro přijíždí do stanice Staroměstská, a pak civím do rendle, vře jako magma a podobnou má ta vyvařená rajčatová polévka i vazkost. Lžící drásám spodek a čichám, zda je připálení závažné, odškrabuji, přehrabuji, přelévám a na závěr cvrnknu trochu mléka. Smetana bohužel došla, celou jsem ji předchozí den vycmrndala do kávy.

Jinak jsem asketický introvert se sklonem ke slovnímu exhibicionismu a darem říci mnoha slovy nic a něčím jiným ten zbytek, a kdyby má drahá polovička řekla, že úsměvem, bez váhání bych řekla, Jardo, to jsi nemusel. Vždyť se smávám tak málo a nejčastěji když jsem doma

sama a nikdo mě při tom nevidí. Nainstaloval jsi mi tu snad nějakou kameru, když jsi mi tu zaváděl internet a maloval obýváky? Kameru, co mě vidí smát se a tobě pak žaluje, že to smání s tebou nedělám zdaleka tak často jako s těmi třemi pokoji a kuchyní, kde se právě teď chichotám nad tou připálenou polévkou?

Jarda je koumes. Praktičtí muži mi ostatně imponovali odjakživa. S manželem už se nevidáme, ale propadla bych se do země, kdybych měla říct, že ho nemiluji. Láska neumírá. Ta opravdová. Jen hybernuje jako kosmonaut pod poklopem krytu podobného rakvi, když raketoplán letí na planetu vzdálenou stovky světelných let a herci mají při přistání vypadat stejně jako prve.

Nevím, proč musím tak často, přestože hovořím veskrze o pozemských věcech, skončit nakonec u kosmonautiky, které není nic tak cizí jako ryzí cit, kdy hovoří především duše. Těla útrpně čekají, co spolu duše vyšmajchlují a jestli na ně, na těla, vůbec dojde, anebo zůstanou v předpřipravené poloze „stand by“. Jako zaklapnutý laptop, který sice neustále tiše vrní, ale produktivitu nevykazuje, ačkoli energii ze zásuvky prokazatelně vyžírá. Onehdy jsem četla, kolik stokorun ročně takhle spící laptop spase, a asi to mělo uživatele vyděsit, ale mě to spíš uklidnilo: krmí se proudem, tomu rozumím.

Protože dnes už samo rozumění je něco a jen tak si s ním na ulici ruku podáte s menší pravděpodobností než s vaším oblíbeným seriálovým hercem, který schován za černými brýlemi nakupuje mléko, sýr a vejce, a jeden si říká: i ty? Já myslel, že se živiš herectvím, a ne kaloriemi, a je to podobné překvapení jako pro dítě, že i paní učitelka chodí na velkou a na límcí má omrvinku od snídaně. Jaký div, že nebydlí ve škole a neživí se otřeným prachem z vycpaných kabinetních sov a výpary ze zkumavek. A takovému objevu se říká přijít o dětskou naivitu a je to prozření mnohem zásadnější než při všech těch pokusech s chlorovodíkem na kroužku mladého chemika, kterým si učitelka přivydělává po své řádné pracovní době.

Tuhle úču ostatně potkáte na ulici ještě častěji než onoho oblíbeného seriálového herce, který frekvencí svých televizních převleků už tak hravě strčí do kapsy počet chvil, kdy rozumíte světu.

Říkám jí úča, i když drdol ani přísné vrásky kolem úst nemá (zatímco herec si to po čtvrti sviští autem s kouřovými skly, učitelka najezdí identický počet kilometrů jen ke své škodě ve své Škodě Fabia), ačkoli možná se jí už odposledka udělaly a jen je z tribuny svého balkonu nevidím. V každém případě má džíny z Dieselu. To poznám i z výšky, když jde blízko mého baráku. Boty vypadají fungl nové a svetr hádám Marlboro kolekce letošního jara. Je to takový ten typ s krátkými vlasy, co si myslí, že někoho dnes u žen ještě zajímá nějaká chlapeckost či co. Nějaké „přijď si mě objevit“ a já jen pro tebe po pár týdnech oťukávání místo králíka vytáhnu z klobouku tygra, a bude to tygřice a jako nikdy s nikým se s ní poměješ. Tak na tyhle skrývačky já seru. Femme fatale a obyčejná ženská vypočítavost rozhodně nejsou to samé v bleděmodrém a modrý svetr úči je vypočítavý také, má k němu totiž i modrou šálu a modré tkaničky, a v tu chvíli ztrácíme já i muži zájem.

Jarda to vždycky věděl. Že ženám rozumím. Že je mám skrz naskrz promerčené jako letištní skener své cestující, a ano, kdyby šla ulicí nějaká s pytlíkem omamných látek skrytým ve svém rektu, dost možná by mi to uniklo, ale na co si hraje, to září jako maják a já pípám ostošest jako ten skener na letišti, když si cestující zapomene odepnout pásek, pokud mi žena jak v košíčku pod vrstvou čerstvých jahod ty shnilé servíruje něco, čím není. Podobně jako netopýr pípá ultrazvukem a lidská rasa z toho neslyší nic než ticho, mně řve radarka jak majáček na ambulanci, co se řítí městem s těžkým případem, přestože má ta žena zřejmě pocit, že to jediné, čeho jsem si všimla, je rtěnka, co ji má rozmázlou po zubech, o té jediné se jí totiž decentně zmiňuji.

Také neříkáte na počkání, co si o tom druhém doopravdy myslíte? Říká se tomu dospělost, ale mylně, protože můj Jarďa je chlap jako hora a mluví se mnou úplně bez obalu. Co na jazyku, to na srdci. Budeme žít spolu, miluju tě. Ale copak to šlo? Říká mi láska a vždy správně v mém

bytě vše, co se porouchá. Na světě není nic, čemu by nerozuměl z věcí, kterým jsem nikdy nerozuměla já. Kde se vaří internet a jak to, že je nafukovací. Proč proud teče drátem, ale nejde ho schovat na uložto.cz na potom. Proč letadlo nespadne, ale létající kolo nikdo nevymyslel. Proč mi v počítači přeskakují okna a okenní tabule v mém bytě rychlostí nula nula jedna bez ustání stékají dolů, ale přesto nikdy nestečou. Nestihnou to za celý jeden lidský život. Takhle je krátký. I ten váš. Ani tabule okna během něj nestačí stéct. A v takovém šibeničním termínu má člověk něco pořádného stihnout?

Vše samozřejmě záleží na tom, jak se na to jeden dívá, a správně, nic banálnějšího se na to říct nedá, ale světe div se, někteří lidé nepřijdou ani na tohle. Hlavou buší do zdi na tom stále stejném místě, nebo si myslí, že na prodlabání tunelu skrz skálu – a je jedno, zda je to masiv čedičový, rodinný nebo pouhých zvyků – stačí obyčejná čajová lžička, kterou o sobotě ujíždají sacht, když přitom i dynamit je leckdy málo a výbuch se musí cynicky zopakovat, a někdy i potřetí a počtvrté.

Věc je to čistě silová. Duchovno se krčí v koutě a čeká, až bude po všem, aby vyskočilo a slízlo smetanu, ale přitom jde o čistou věc energie a (říci to musím) maskulinní síly. Prostě se do toho buší nejlépe pneumatickým kladivem, a pokud by byl někdo tak blbý, že by vydlabal tunel a pak by jím nejraději nikam nelezl, nechť se poučí ve Švýcarsku. Tam musí každý tunel nejen vydržet, ale být také snadno zbořitelný v případě, že by země čelila útoku nepřátel, a neříkejte mi, že žádné nemáte. Švýcarská domobrana s flintami v rukou tunely odpálí a skryje se v srdci země. Žádní blaničtí rytíři, přátelé. Nepřijdou. Je to celé jen na nás.

A tohle je také dospělost a stejně jako v případě nestíhání kvůli životu kratšímu, než je ten okenní tabule (už beztak s ohledem na věčnost krátký), a stop, nebo se mi hlava rozskočí a žuchnu tu v kuchyni na odkládací stolek na kolečkách, pohledy na věc jsou všelijaké a s tím také přístupy, postupy a výstupy. S tímhle se v naší multirelativní době pořád někdo ohání a říkám těm lidem pro svůj vlastní účel babradla,

protože uvažování, které za něco stojí, je jako nohavice, a řekněte mi, kdy se kdo nohou ztratil ve svých vlastních kalhotách?

A pokud myšlení přirovnáme k nohavici, rovnýma nohama jsme u kreslených filmů, kde myšky mají zástěrky, houby oči a lišky jedí lžící, nehledě na extrémní případ mrazírenských vozů dekorovaných mlsnými kuřaty s vařečkou, která jako by se celá natěšená nemohla dočkat polévky ze svých vlastních drobů. Ne. Lidé už dávno nejsou přírodní, přestože, nebo právě proto, že tak moc by někteří z nich chtěli (těch pár zbylých přírodních autenticita přirozeně nezajímá). Neboli správný výklad toho – a teď se konečně z cibule slov vyvine jadérko – správný výklad toho, že blaničtí rytíři nepřijdou a celé je to jen na nás, není ten, že se masově složí ruce do klína a bude se jen klít a klamat a na svoje si přijdou i milovníci klínů, protože proč je nestřídat, když Bůh je mrtev, rytíři nepřijdou a člověk sám je jen pouhé smítečko na rozbouřeném moři? Výše řečeným se totiž může ohánět jen noha, co místo nohavicí vykoukla dírou v prošoupaném koleni nebo od mobilu rozedřenou kapsou.

Pokud má však jeden všech pět pohromadě (jde jen o zažitá přísloví, jako argument je to holý nesmysl), tak to, že je něco jen na něm, jej nezkruší, ale naopak nakopne jako žďuch od kobyly, jako „táhni ke všem čertům“ od zlého otčima, jako refrén oblíbené písně, a koho napadl Kde domov můj, píše si plusbod, a odměnou pro mě teď a tady je panák kubánského rumu. Jdu si jej v tomto reálném čase nalít za tuhle parádu korunovanou jen jediným částečným neúspěchem, jímž je v mém případě porušení předsevzetí eliminovat své odpolední pití. Každý den zkrátka není svátek, a tak si ho teď najust udělejme. Na mou omluvu jen to, že pro někoho možná překvapivě nejen mluvením, ale i myšlením vysychá v ústech, a radost mám z toho, že bar s lihovinami není v kuchyni, která čpí spáleninou z rajčatové polévky, ale hned po ruce vedle vitríny s rodinným sklem.

Když jsem se do podobných otáček dostávala s Jardou, a často to bylo přesně v těchto místech napravo od skleněné vitríny, říkal mi, jen klid,

nebo tě *někam odvezou*. Znáte to, slova, co vás mají ukonejšit, a přitom vás o to víc dopálí? Jako olejem podlít hranici, kde jeden má být upálený za pravdu, jako zvednout poklici a šťávou podlít to nebohé kuře, co přijelo do masny dodávkou se svým vlastním šťastným vyobrazením v kuchařské čepici a s vařečkou pod křídlem. Konejšení jako poklop na kanál, kde tečou splašky s tím, že hlavně aby od nich byl klid. Poklop si mládež ze střední výtvarné potáhne baličkem, a když uhlem šmrdlá sem a tam, poklop na papíře oživne a stane se uměním. „Zírej, klečel jsem ve špině,“ řve kumštýř a komusi před obličejem mává počmáraným papírem.

A stejně daleko, jako je to od uhlu k uhlí (jen kousek), od uhlí k pánvi a od pánve k ženě, je to od ženy k milovanému muži, když je zřídí Amor (s T. K. jsme k sobě měli doopravdy kousíček). Jebali jsme spolu na veřejných místech (manželka T. K. po probulených nocích zvolila strategii „až se vybouříš, vrátíš se, kam patříš“) a jako jaro pupeny hlásí se mi láska hemoroidům podobnými křečovými žilami, až na to, že nejsou v zadku, protože úzkost, ta tlačí zásadně na solar.

Kdo se směje, směje se jen vlastnímu nabobství, jež si myslí, že lásce víc svědčí drahý restaurant nebo ptáky zpívající májová třešeň než pod celofánem „miluji tě“ z pouti, ale nakonec jde přece jen o jedno, a není to to jedno, před čím vás, pokud jste ženou, v patnácti varovala maminka. O to jedno ve skutečnosti nejde ani trochu, v případě pravé lásky, předesílám, a druhá předesílka se týká toho, že bosa chodí nejčastěji kobyla kovářova, a kdo to tady celé ková, je testovací otázka hodná ústavu pro slaboduché, jakkoli mám za to, že hlasovací právo náleží i těmto a šukací mongoloidům, přestože zdravá společnost tak ostrouhá.

„Jen klid, nebo tě *někam odvezou*,“ říkával Jarda a taky: „Opravdu to takhle chceš?“ a já říkám chceš plus nechceš je chceš, nebo nechceš? A odvážet mě nikdo nikam nemusí, to zvládnou sama. Celý život se někam odvážím. Vozím si hlavu po štacích, nohy na zemi, hlava v oblacích. S odvahou i bez odvahy, kdo se nikdy z ničeho neposral, spoří si to zřejmě na ten důchod nebo jede strašidelným zámekem ve vozítku celou

dobu s očima v dlaních a umrlčí hlasy z reproduktorů přičítá jen tomu ozvučení, nechť si připustit, že meluzína fičívá také uvnitř něj samého, a místo aby po projížděce na cimpr campr přehodnotil ono „dělání ramen“ na svět, ono hysterické „vlezte mi na záda“ do svého vlastního obličej (v zrcadle, pokud vám představitost nedostačuje), tak místo toho jde na křenový buřt a myslí si, že srdce z lásky rovná se neúspěšný pokus vystřelit své milé pár papírových růží, vždyť ona, světe div se, z toho měla málem na krajíčku.

Ty po mně kamenem a já po tobě chlebem, napadá mě stojíc, teď už opřená u vitríny v obývacím pokoji a na kuráž si dolévám třetího panáka. A ptá se to ve mně, o jakou kuráž se tu vlastně jedná a zda ne pouze o vypnutí všech pojistných čudlíků výtahu mé hlavy, který pak jako vystřelen z Bajkonuru šrapneluje vzhůru a roztrhnuv okovy zvyklostí plete si náhodu se svobodou a rychlost s bystrostí. Na rým nechť sere pes. Stejně jako na poeticky rozmazaný obraz světa, jenž se naskytne krátkozrakému, když se dá do čištění brýlí a z komunální skládky, již svým vehiklem zaváží pytlí s odpadem, je po dobu leštění skel brýlí plátno van Goghova pole někde u Arles, a nic.

Nic z toho neplyne. Z nějakých rýmovánek slov, která, když je jich přes míru, platí za verbální rýmu, a to jsi mě, Bože, také naučil ty: předjímat kritiku ostatních a dělat si z ní dobrý den dříve, než mi dobrý den přestane říkat Blažková z patra, a to jen proto, že mi nepřeje mou odpolední skleničku. Kráva!

Začalo to castingem

Vozím se na své hlavě jako na saních prašanem událostí nejčastěji dost osobních, a když už je toho autismu nadmíru, ostruhami popoženu koně a můj kočár se vznese nad město jako stěhovavý pták. Dravec s úmyslem zúženým do zobanu a cílem klofnout myš na druhém konci kontinentu.

Kdo je ten pták a kdo je ta myš, ptám se a sama jsem na střídačku obojím, a když obojím současně, tak slyším Jardu říkat „zhluboka se napij a řekni mi už konečně něco o svém vlastním životě“. A já říkám: Dřív než děda přiznal svou vinu mrtvým pind'ourem, vozili mě otec s matkou každý rok na letní tábor. Přesněji: odvezli mě k autobusu a většinou jsme na sraz nejeli autem, ale tramvají, a pokud jste kdy měli pochybnosti, teď už víte, že se mi dá věřit, protože plácnu-li hloupost, hned vzápětí se opravím. Batoh jsem měla vždycky ze všech nejtěžší. Hradba z věcí jako ochrana před kolektivem a není to ochrana, co se navlékne na úd, ale ochrana jako zeď kolem toho údu, a tím údem jsem byla já. Trčel ven a na nástup chodil zásadně pozdě a nemohl ani jen tak schlíple viset v kapse, ale psát domů z tábora ubrečené pohledy to mohl a na tyči vydržel viset nejdéle z celého oddílu. Tak dlouho, až si mě přišel sundat vedoucí. Ten, co se podobal tomu z falešného castingu, jenž proběhl u nás v domě na chodbě a byl na film se Sagvanem Tofim, a ten muž jen osobně prověřoval, zda bych mohla být teoreticky vhodnou adeptkou na některou z vedlejších rolí. Dítě jako socha, co se snaží všechno vydržet, velcí jsou divní, malí to vědí odjakživa. Oč je cizí ruka někde, kde být nemá, divnější než nesrozumitelné hovory dospělých vedené ukřičeným hlasem?

Křičím ze svého balkonu, že malé dívky nemají ani páru, a je mi jedno, zda mě *někam odvezou*, a Jarda tu není, aby mě utišil a uložil do postele jako panenku ze suchých kukuřičných listů.

Děkuji, sklenici vody až později, zašustila bych suknicí jako spadané listí, co před domem hrabe Blažková. Ta vyhrnutá sukeň tehdy v chodbě nevydala ani hlásku.

„A kolik ti tenkrát bylo?“ zeptal se mě tehdy Jarda zjihlý, že se mu konečně svěřuji, a ve mně zas vyvřela láva jako v příliš těsném hrnci maliny při výrobě zavařeniny, a rudé jsou stejně jako dívčí rozkroky.

Malé tam krev nemají, alespoň ve mně by se jí při tom castingu na chodbě našeho domu ani zbila nedořezal. A pak už utíkám barákem po schodech nahoru směrem k bytu a krev, co nebyla, je najednou všechna ve tvářích, co mi hoří, a ten muž by si mohl myslet, že dychtivostí po filmové roli, ale už zmizel hlavním vchodem ven na ulici, někdo ho vyrušil. Někdo vyrušil nás a krve v těch tvářích mám ještě víc než prve, protože před chvílí to byla jen moje socha, leč moje já mezitím oživilo a na tu sochu se dopálilo. Jako by za to celé mohla ona svým trůněním s vyhrnutou sukní, když přece věděla, že s cizími se nesmí ani za bonbon. Kdyby ho vytáhl, tu sochu jsem si mohla ušetřit, protože bonbon od cizích je rudá na semaforu stop, červená mha před očima, a pane, půjdte si sám, tohle mám přece z domova zakázáno. A přemýšlím, jestli to ten muž věděl, nebo bonbony rozdál už v chodbách těch minulých nezamčených domů, ale dál to nedomýšlím, protože se mi zvolna zvedá žaludek jako vlna, co nabývá na síle jen pomalounku, ale když u pobřeží třeskne, plavcem to tam vezme o skálu a ať si tam to lidské maso zápasí o život, jak chce.

Ať už se vyzvracím do kýble, co tu kus ode mě stojí (dnes jsem si předsevzala vygruntovat linoleum v obývacím pokoji), nebo budu troustit blitky po malých dávkách do kapesníku vyšívaného iniciálami mého muže, událostem to nepomůže. Opakují se stejně jako roční období, protože vedoucí na tom táboře byl z podobného těsta jako tamten. Jen léta se vryjí slaběji než zimy, neboť mráz mi při vzpomínce na vedoucího Orlíka po zádech běhá sám stejný jako tehdy na plácku mezi stany na noční hlídce, když se tam nečekaně objevil, zatímco hřejivé pocity si jeden musí navozovat uměle. Dělán to tak často, jak jen to jde. Když na balkoně skrze rudá rajčata, můj plápolavý táborový oheň, řečním do

ulice s touhou stát se jedním z ok polévky zvané společnost mastné až hrůza (tu instantní lze uvařit i samomluvou). Protože co nemastí, to nežíje, a o lidství jde především. Šlo, jde a půjde, i když probírat se zde budou i nadále většinou odtažitosti spojené s denním provozem, nic světoborného.

Rozjede se to někdy tak, že si ani nelehnu. Lehnu si a spánek nikde. Vstanu, a není kam. Spánek mě láká, že prý se dostaví, až se vrátím z noční procházky. Láme mě ven, ale jen co v předsíni zpět vyměním boty za papuče, je znova tentam. Jako by byl schovaný za ostnatými dráty a možná i on ke mně vztahuje ruce, ale z důvodů nám oběma neznámých se ne a ne za ně chytout.

Děd s mrtvým čurákem by mohl o probdělých nocích vyprávět. I o ostnatých drátech, za nimiž mu zařvala celá rodina.

Vyprávět by sice mohl, ale dělal to málokdy.

V Budapešti vyráběl falešné pasy pro své soukmenovce, v konspiračním bytě měli stroj a barvy a místo mluvení si psali po papírech šifrovaným písmem.

Jednou když na dveře bytu už tlouklo gestapo a vlámání se dovnitř bylo otázkou minut, se děd se svým kumpánem pověsili z vnější strany zábradlí za kovové šprytle a viseli tak dolů přes půl hodiny. Nad budapešťskou ulicí ve výšce pátého patra visí za ruce umouněné od tiskařské černě můj děd židobolševická svině, zatímco gestapo zabavuje dokumenty, kope do nábytku a nakonec heká pod tíhou tiskařského stroje, který vynáší po schodech ven. Děd říkal, že největší strach měl z toho, že mu sklouznou papuče. Nemyslel na odboj, na smrt ani na svou ženu, kterou pak opustil kvůli mé babičce, ale na papuče, co mu pomalounku klouzaly z nártů a hrozily spadnout do ulice na vynesení stroj.

Dědovi bylo něco přes dvacet a největší hrdinství jeho života byl tenhle pošmourný budapešťský den. Po válce nasedl na vlak šťastných zítřků a dočista se zkurvil.

Za chvějivého řinčení vitríny mého bytového baru vracím flašku kubánského rumu tam, kam patří, a patřila by správně do pytle s tříděním odpadem „sklo“, protože je dočista vypitá, ale do kuchyně je najednou dál než do minulosti, i když i tam se muselo šlapat. Myslet na úmor chůze ovšem nestojí sedícího víc kalorií než myslet na siestu v houpací síti, a právě tak se rozhoupal můj obývací pokoj se mnou a ze sítě vzpomínek k současnosti se ne a ne prohoupat, protože mám stále v hlavě děda a myslím na ty válečné pochody smrti, které absolvovali jeho bratři, ačkoli hovořit o těch pochodech tu nebudu, to už udělali jiní, a když o tom mele někdo, kdo tam nebyl, přišel jen s největší pravděpodobností odněkud, kde se nic pořádného nezažívá (kouká mu sláma z bot, je z maloměsta), a tak si jen zoufale vypomáhá dojemnou vycpávkou jako ramena sak z osmdesátých let.

Blažková volá sociálku

Blažková nechává dole v domě na dvorku u popelnic kromě obnošeného šatstva i starší čísla časopisu Eurydika a já je, když nejsou příliš jetá, nosím obratem do stejného patra, odkud je právě snesla. Deset let už takhle časopisy putují od ní dolů a pak zase zpátky ke mně nahoru a putovat tak budou ještě dlouho. A s pochodem smrti se tenhle časopisový srovnávat nedá, jen že pro psané slovo člověk udělá leccos a někdo mu je schopný obětovat doslova vše a někdo to vše musí také napsat, a mezi tuto sortu lidí patřím já.

A jako na jarmarku u pultu s kusy flákot do placu křičím cenu v korunách (prostřednictvím amplionu knižního supermarketu, jenž ohlašuje žebříček bestsellerů, jehož desítku zrovna čestně uzavírám), a buď mi na ten špek skočíte vy, anebo někdo jiný. A špek proto, že je to dobré a šťavnaté, a nikoli proto, že je to podvod, jak si myslí literární kritika, která má mou červenou knihovnu za méněcennou. Méně ceny za ni přitom jen vysolíte (tím lépe pro vás), a to proto, že výtisky jsou utlé a prodá se jich tolik, že se to i tak nakladateli vyplatí. Piedestal necháme takzvaným solidním autorům, hotovost zaklidím do šrajtofle.

Když mě nějaká z mých čtenářek na ulici slušně požádá o podpis, úkol splním na výbornou. Onehdy si při tom utírala oči. Jen při četbě mých knih prý věří na lásku a já po těch hřejivých slovech zas chvíli v to, že si do druhého dne neotevřu ani jednu jedinou láhev destilátu.

Každý dělá, co chce anebo musí, a to hlavní, proč svou profesi zmiňuji, je to, že osvětluje, proč tolik času trávím doma. Psaní je svého druhu nemoc, a ačkoli autorce červené knihovny lidé podsouvají více chamtivosti a méně originálních nápadů než autorkám nestravitelných próz, na mém poblouznění tvorbou to nic nemění. Jen konec garantuji šťastný, a co?

Špatný konec lze na rozdíl od šťastného obšlehnout přímo ze života, tak jakápak originalita? Špatný konec je ubohý plagiát vyžadující minimum umu a představivosti a jen z jakýchsi zvykových důvodů je vysmíván méně než šťastné konce typu těch z mých knih. Konce, jaké by si pro sebe každý přál.

Jestli ovšem toto snění překřtíte na lásku k literatuře, můj bývalý muž vám rozbije ciferník. A já sice s kapesníkem a jodovou tinkturou hned přispěchám, jsme spolu napojeni, ale jen co se vám trochu uleví (to natržené obočí vám zašijí na pohotovosti), zeptám se bez skrupulí: „Stálo vám to za to?“

Možná že stálo, ale už nestojí. Údy jsou, možná už tušíte, mojí obsesí, podobají se totiž hrdinkám mých knih. Bud' se tyčí, nebo jsou schlípené, hrdé, nebo schýlené, jsou dobývány, nebo jsou kořistí. Trampolínou, na níž si rádi zaskácou děti z vedlejší zahrady (vlastnit trampolínu utužuje sousedské vztahy), ale aby se po někom rajtovalo, to znamená, že přišel o veškerou úctu, a to i hrdinky mých knih nerady.

Mému muži má neúcta také nebyla po chuti. Dával mi to sežrat. Ná sledovalo dlouhé období dohadů, přetahovaček (o děti nevyjímaje) a debatních kroužků po večerech končících noclehy v odlišných místnostech a ranním vyklepáváním popela z propálených gaučových přehozů. Hovořím v množném čísle a obecně, protože to obecné je, a přes svou sebestřednost (tu mi muž vyčítal od začátku) vím, že se v podobných situacích nacházejí i jiní, co se nakonec ve zlém rozloučí anebo spolu ve zlém zůstanou. Však si ono „v dobrém i zlém“ na radnici či v kostele tenkrát slíbili, tak ať se teď ti dva ukáží.

Ukaž se mi, modlím se ve chvílích nejčernějších nocí, které se dají hravě přivolat i bez tmy, pokud jste bez života. Nebo je toho života příliš, a to je také zakázáno a taky se to slíbilo. Že všechno všecičko se vaří spolu a pak je navařeno, jak říkala matka, jako pro regiment vojáků (lidé v trvalém svazku obvykle zdárně přibývají na váze), ale vaří se beztak dál (co jiného by se dělalo?), ve třech však pouze tajně (dotyčnému od nedopalku cigarety chytila lýtka). První žena má na hlavě igelitový pytel

do odpadkového koše, aby alespoň účes zůstal jako za mlada, ta druhá je nová, to stačí, a na mě padá úleva, že poradna s krizí středního věku jsem jen melouchová, a ne hlavní pracovní činnost.

Prostě jsme se rozloučili, to je vše. Z nevěry laskavě nepodezírejte mého muže, ale mě. Muž cosi chápal, žena chápala, že nechápe nic, a on si potvrdil vše, co si o ženách myslel tak celkově už od začátku, který vám přesně časově nezařadí, ačkoli halabala není, spíš puntičkář. Jen že jiná než ony nebyla ani tahle, ačkoli si na jinou tak ráda hrála, a když si vykračovali, i jemu přišla suprová. Když zapadli domů, a když spolu zapadli už postopadesáté domů, tak už ne. Vůz z bahna vytáhnout nelze. Vůz z bahna vytáhnout samozřejmě lze, paní umělkyně. Jen takový nástřel. Zatím. Ty budeš stát tady, ty tam, ty támhle. Zatím se nehraje, s tím už se skončilo.

Zatím se ohlíží, co bude a co bylo, a ztvárnit to lze tolika možnými způsoby, že leckdo ani není schopný vybrat ten jeden jediný, a tak jen bohapustě civí jako motor. Bručí, ale auto nejede, a jestli takhle stojí na křižovatce, tak pánbůh s ním i s námi, a když zrovna jedeme kolem, aby to do nás náhodou nenabořil jen z toho prostého důvodu, že něco už by se konečně mělo udělat a osolit to rychlostí směrem vpřed jeví se jako nejsnadnější.

„Jedeme,“ říkám ne proto, že bych chtěla prdět do sedačky zrovna vedle vás, ale mluvím o svých dětech v sedačkách za mnou. Na klavír nehrály a ve třech nečetly, ale bezpodmínečnou lásku, tu mohly a padala do nich v porcích extra large hranolkových kornoutů frenčízových fritéz, kam jsem s nimi chodila, a ano, jednou jsme ve frenčíze i oslavili Tomáškovy narozeniny. A co? Jinak se u nás jedlo zdravě. Samé kuřecí, než to vyšlo z módy. Pak hovězí a měli jsme i období kapustových karbanátků a pečených brambor. Hlady se netrpělo. Jen hranice se občas provalily jako velká voda, když smete domek, a klidně mohl mít i solidní základy, živly se vám na základy vykašlou.

„Pošlu na vás sociálku,“ řvala na mě tehdy Blažková. Zezdola jsem si právě nesla štos starých Eurydik, vlastně tenkrát hlavně kvůli receptům na poslední straně, to Justýně chutnal ten rebarborový koláč a Tomášek rád žebra, a obálka navrchu štosu u popelnic zářila fotkou curry marinády, a řvu na Blažkovou zpátky, že matku jako já by jeden pohledal. Tahle se pídít po tom, co si ty domácí mlsné jazýčky žádají, a zapékat každému do jeho zapékací misky Maxwell a Williams Oven Chef.

Spratci seshora dupou, až se práší ze stropu, a z okna do ulice shazují pytlíky nafouknuté vodou a počíhali si i na mě. Trestají čistě intuitivně. Cit pro věc, ten děti mají, ovšem nejčastěji pro záležitosti, jež se jich vůbec netýkají, zatímco těm, co se jich týkají, nerozumějí obvykle ani za mák. Takhle to už příroda zařídila, a vzhledem k tomu, že je to mocná čarodějka, právem kašle na logiku.

Matka se pění o potomstvo *nezahazuje*, káže sociální pracovnice. Zahazována je spíš ratolestmi, dím já a tvrdím následující: Když je byt vytěžen, kouzlo hraček v erupcích výbuchů spotřebováno a udýchanost z honiček dospěla k astmatickému sípění (pražské děti ho mají všechny), zbývá dodělat matku, kterou lze využít například jako kostru pro alternativní bunkr z dek, které se přes ni v divokém trojčení přehodí (stejně si čte zrovna schoulená na posteli nějakou srágoru), a zahazov téhle homole jménem matka předchází vyhazovu dětí matkou do jejich pokoje, a tomu se říká vykázat potomky do patřičných mezí. Patřičné meze jsou ovšem posuvné jako pravítko a kdekdo souzní s jinou ryskou, a někdo se narodí s pravítkem dlouhým jako žebřík ke hvězdám a až tam nahoru si vyšplhá a odtud káže, zatímco měří tyčkou pro popínává rajčata, a co je v hlíně, je na tu sociálku, kterou tolikrát volávala Blažková. Z toho žebříku ve výšinách strašila také, protože kázání určené cizím matkám a jejich dětem je bábám nad padesát vlastní téměř všem a v mírné formě má podobu ukřivděně zvednutého obočí na tramvajové zastávce, když je malý uličník bez čepice a podle báby mu hrozí prochladnutí dutin nebo ho zrovna před vývěskou jízdních řádů schvátíl amok, zatímco jindy nabývá podobu řeči o ničem, konkrétně o tom, co dříve bylo samozřejmé a dnes se na to kašle, jako je výchova

ke slušnosti „dobrý den, paní, nevíte prosím, kolik je hodin?“ nebo nárok na ticho v autobuse. Protože autobus přece není dětské hřiště, a i kdyby byl, tak ani tam by neměl bratr se sestrou provozovat řecko-římský zápas.

Co se týče pravidel, nehlasujme. Nejblbější bývá názor nejrozšířenější a od péče o dítě se zvolna vracíme ke společnosti jako takové, a jsou to právě takovéhle přesahy, jež mě zajímají. Jako moře s pevninou vzájemně prolnuté jazyky mokrého písku a zaklesnuté výběžky jako zip svými zuby má se i peklo doma nějak k peklu před domem, k němuž promlouvám z balkonu onoho domova nyní už kyprého předzvěstí slušné sklizně popínavých rajčat, tymiánu a koriandru. Hovořit se dá i o konkrétních ulicích, kde ty domovy sídlí jako firmy s příslušnými štítky a rohožkou před vstupem do království s nápisem „vítejte“ na pražských adresách Nusle, Palmovka, Hloubětín. Pekla jsou i na těch dobrých, jako je Letná, Vinohrady nebo Břevnov, a pokud to zní příliš depresivně a šmahem a bez důvodů skepticky, tak dodejme, že žádný učený z nebe nespadl, a v tom případě ani já a bude mi odpuštěno. Vidíte ano?

Ptáš se mě, co, a já říkám, však víš, protože si dokážu představit, že víš i o tom, co nepřiznám ani sama sobě, neboli se toho sice nedozvíš tím méně, čím víc toho zatluču sama před sebou, ovšem nazloben na mě budeš, protože i nesdílnost se trestá. A přesto. Raději pykat za ni než jako sršně z úlu, džina z láhve a smečku trhacích psů vypustit tu špinavou vodu se vším všudy ven. Oboustranná snaha chcípne teprve někdy později, o té budoucí chciplotině se teď ještě neví. Protože o čem se ví, to už jednou nohou je, a co se vysloví nahlas, začne nezřízeně trsat v zablácených botách po vyluxovaných kobercích, protože zlomyslnost je pravdě vlastní, a co jiného než zlomyslnost je vysmívání se něčí čistotnosti a v neposlední řadě úmorné práci. Náš lux nikdy netáhl, tak jak by měl. Do té doby, než z něj Jarda nevymontoval chrchel spečeného vlasoprachu, a to bylo až někdy v tom dalším dějství.

To naše, kdy na mě Blažková chce volat sociálku, zatímco jdu po schodech nahoru se štosem časopisů a úmyslem pustit se do curry marinády, ještě než muž přijde z práce (žebra už mu v lednici ležela třetí den, čtvrtý zavánějí), začalo obyčejným nákupem. Bankovky s mincemi měly děti v dlaních přesně odpočítané a k tomu navrch pár drobných na sladkost za dobře splněný úkol. Do prodejny naproti se jde přes přechod, a je to sice o kus delší, ale děti to tak měly naučené, a když se zapomenou, řvu na ně jak přes amplion z balkonu, až se Ulrychům pod námi otrásají květníky (ty naše už jsou na křik zvyklé).

„Jsou špinavé a posíláte si je pro alkohol,“ rudne Blažková.

Nakonec nikam nevolala. Dělá, že vytáčí číslo, zatímco slovo alkohol mi zvedne mandle a jako figurku z těsta mě zvedá s nimi, když Blažková říká, abych se na sebe podívala („jen se na sebe podívejte“), a vím, že šarm tu mám já a že ona, ne já, si v tu chvíli sakra potřebuje něco dokázat. A ať si zakáže, farářka jedna pavlačová, když si ty lekce ostatním zakázat nedokáže ani na stará kolena, a vím, že na mladých kolenou ji nejspíš nenapadaly, to jiné naopak kázaly jí, jak na to s parchanty. Jako mazáci v časech povinné vojenské služby odpláceli čerstvým odvedencům krutostí úmor, kterým si předtím sami prošli, a dívám se tak i na Blažkovou a jde na mě únava z toho smutného koloběhu života. Že se Blažková nepoučí. Že nevystoupí z kruhu vousatých žen do nějakého radostnějšího týmu.

Věk není moudrost, jen sešlost a hloupnutí, říkám si, zatímco rukou dělám adié a pukrletem (to ji naštvalo) se loučím a mířím do našeho bytu, odkud jako obvykle doléhá na chodbu třískání a řev.

Nákup už děti vyložily na stůl, myslím si, a rvou se tam teď o sladkosti jako koně. Než za ní zaklapnou dveře, hučí z bytu Blažkové zlověstné ticho rozvedené důchodkyně (ty bývají ke své vlastní škodě nejhorší).

Zavírám oči a lehám si na malou chvíli na chodbu pod cvrkající plynoměr. Odbíjení mé krátké dlouhé chvíle. Mám dvě tři minuty na to, než rozbijí něco velkého a Blažková doopravdy začne vytáčet fízly.

Někdy si před setkáním s vlastními dětmi prostě potřebuji dodat kuráž (a ano, občas i alkoholem) a podlaha chodby, co už dva týdny potře-

buje vytrít, a jsem to já, kdo je z družstva nájemníků na řadě, jenže ne a ne se k tomu dostat, protože dny i noci propíšu, ta podlaha chladí jako ledový obklad na čele. Tenhle je po celé délce mých zad a nohou a studí přece jen o něco méně než ten čelový, ale co.

Samozřejmě že jsem se tam nenatáhla na zem. Blázníte? Jen to míně-
ní, co si kdo z vás o mně v tom mžiku ráčil udělat, o to jde. Že se tam ukládám, zatímco ukládat bych měla své děti (už se zešeřilo), a to byste si mohli podat ruku s mým mužem, na závěr jsme si ji podali také. Na závěr, kterému předcházely vzájemné týranice, o nich jindy, a po němž následovaly dlouhé telefonáty, vyštěkávačky, vyčkávačky před domem (zdali mám chlapa, nebo si jdu pro něco do večerky), maily a křičení, dokud jsme on nebo já dočista neochrptěli.

Dívčí katolický internát

Auto-kancl-auto-domů rytmus inovovaný někdy na auto-kancl-auto-fešný bar-taxi-domů nebo auto-kancl-auto-posilovna-fešný bar a taxi do hajan, tak tenhle metronom udává krok potkanům, co jich má město plné kanály, a co na tom, že tyhle jsou informační a vysoce sofistikované, jako je softwarové vývojářství ochrany bankovních karet, audiovizuální auditorství fúzujících firem nebo motion design vašich webstránek, které zatímco vy stárnete po letech, ony po týdnech a zásadní plastiku fejsu tak potřebují každé tři měsíce, a ne že ne. Zatímco potkani pracují na webstránkách, tak fetky, které vídám z balkonu rotit se na rohu, na který sotva dohlédnu (začátek horší čtvrti, to víte), tak tyhle fetky chytají jedna od druhé ty své venerické choroby a občas také mince, když nějakou upustím. Tihle jediní k mému balkonu tu a tam zdvihnou hlavu, protože jen oni na to mají čas.

Jako do klobouku kolemjdoucí dojatý kohosi kytarovým sólem pouštím dolů fetkám kovovou dvacku a někdy jako mírovou holubici i zelené kilo v podobě vlaštovky, co neomylně zamíří do hnízda z dlaní číraté peroxidové blondýny, Marilyn Monroe téhle odrbané party. A svoboda není, že musí mít tu svoji boží dávku, a boží ve smyslu, že tak hledá cestu k Pánubohu. Zkratku lesem, kde rdousí vlci pocestné. Vyšumí jako tssssss z napěněné pivní láhve ve čtyři ráno v pusté ulici těsně před svítáním, kdy jsou fetky na zlomek vteřiny králi všeho a diktují. Diktování sami ošklivým dětstvím, říkám si. Ošklivé dětství, kterému jsem se tu původně chtěla zcela vyhnout, ale stále se mi vrací jako dopis z neexistující adresy. Dveřmi, když ho vyhodím oknem, druhým uchem dovnitř, když první už ohluchlo z vyřvávání, co fetky někdy v ulici spískají, a jsou to koncerty, při nichž mrazí v zádech víc než při Šostakovičově Leningradské v síni Rudolfiny. Mám tam abonmá, a vůbec ne proto, abych si při vzdychání do kapesníku připadala o něco kultivovaněji, ale že hudba géníů má moc odvést na duši práci stacha-

novce. Jen aby někde dole zasvítilo zrnko čehosi, a zlato to není a ani se to netřpytí, a proto kolem toho ani nebouří žádný Klondajk, většina totiž jede dál auto-kancel-auto-domů, a kdo mě podezřívá z toho, že jsem kromě pěstitelky balkonové flóry namyšlená OSVČ, bez zadosťučnění mu to potvrdím. Zrnko čeho (aby nám cesta k němu jako kopřivami nezarostla slovy) mám na mysli?

Kdybych to věděla, tak tato brožura by to měla ryté na přebalu a vevnitř by čekal jen tlustý vějíř bílých listů, račte se toho zhostit po svém automatickou kresbou, to je taky jedna z možných cest. Vedoucích kam? Do ráje to nebude a peklo je čekat každý den v zácpě, takže peklo už jsme si také ozkoušeli. Neboli zatímco důležité věci se odkládají, čtenáři jsou krmeni secondhandovými moudry.

Ted' perlím skromně, rohlíkem vás utáhnu na nudli a bokem u toho onanuji. Ne vážně. S humorem. Říkám si, co by si asi Jarda řekl, kdyby věděl, že onanuji a přitom si potichu šeptám slova, která mi šeptá on, když spolu šoustáme. To jeho „pojd' mi, vyteč mi“ říkám svými ústy sama sobě tiše pod deku a přitom se usmívám líbezně jako ta, kterou máte nejraději (píšu brak, to jste věděli, tak ticho).

Oči se mi klíží, celý svět se noří do ospalé přívětivosti jako pozdní neděle v městysu a mé prsty se ještě lesknou. Opalizují v měsíčním svitu, jenž sem zatéká pruhem skrz mé pomalu tekoucí okenní tabule. Prsty dosychají. Jsou suché.

V posteli ležím jako v rakvi. Nohy natažené vedle sebe, ruce na přikrývce podél těla. Jako v dívčím katolickém internátě v Irsku sedmdesátých let. Jako ta, kterou jednou nachytali a ruce musí mít od té doby pěkně k vidění a matrona noční služba je několikrát za noc přijde pro jistotu zkontrolovat.

Za mnou sem také chodí lidé. Defilují postavy mého života, a kdo ví, zda to celé nebyl jen sen. Jistě. Chvíli by mi to trvalo, ale po šuplících bych to nakonec dohledala. Rodné a oddací listy, složenky, účtenky i pár vytisklých emailů. Důkazy cvrkotu, který je pryč. Děti i muž defilují zásadně rychlostí zpomaleného filmu a je to nějaký digitál, protože sice

nezní, ale tu a tam se kousne, a to na sebe jen třestíme oči a jsme jako přimražení. Co jsme si to proboha udělali?

I já jsem člověk, nemyslete si. Ač v plném provozu, zatímco spíte, a když vám začíná den, jsem ještě těžce v hajanech.

Byl to i můj životní styl, co nedělalo dobrotu. Styl je to glancovní, což o to. V županu když stojím na balkóně (v létě někdy celý den) a vlaje za mnou cípy jako láska na křižníku Titanic. Jen by to chtělo ještě kožešinu, co by se dala zčechrat větrem (když nebude chtít, tak jí to nakážeme), pantoflíčky s králíčí čechulkou mám (představu o autorce červené knihovny tak naplňuji bezezbytku).

Jako politici, co se z hecu jeden den prohánějí na kolečkovém křesle, aby na vlastní kůži zakusili, jak bariérová je pražská MHD, i já oblékám hábity svých postav. Když už nevím kudy kam a k psacímu stolu se mi nechce, protože se mi nechce nic a nejméně ze všeho tvořit (děti jsem zplodit chtěla, později vysvětlím proč). Tak pro ten případ mám po ruce neodkladné povinnosti týkající se stavby charakterů. Například jak se romantická hrdinka cítí, když jí tchyně servíruje kávu schválně bez cukru a mléka, a tak je třeba si takové navařit kotel, protože je to jako na place u filmu a grimasa srdce musí sedět jako prdel na hrnci. Hrdinku samu na nohy postaví jen má empatie (to slovo nesnáším) a někdy z toho padám na hubu. Když dívka mluví jako přes zeď a cítí jako plyšák medvěd, kterému se sice taková dívka před spaním svěruje s odzbrojující upřímností, ale odpověď je jí dokola stále jen týž přišitý úsměv (medvědovi ho do toho kola přišívá její matka, a to se do atmosféry probuzeného ženství také nehodí).

Když v noci ležím ve svém irském internátu pražského tři plus jedna bez výtahu dostatečně dlouho, s ranním šerem přijde nejen pokřik ptáků, ale strop nad mou hlavou se zaplaví obrazy rozpothybovaných prasklin a fleků po vytopené koupelně o patro výš.

„Nacházíte se v galerii, jinak než šeptem je zde hovořit zakázáno,“ slyším v hlavě Jardův hlas, ačkoli Jardu by do výstavních prostor na rozdíl od mého muže nikdo nedostal, není galerijní typ. Blízká duše to ano,

a proto mi vemlouvá i věci, které by v živé podobě nevypustil z úst, a celé jen proto, abych přestala s tím svým nekonečným bájením, a jak říkal on, „konečně kápła božskou“.

Když už měl Jarda klíče od mého bytu (zdráhala jsem se, ale kdo mu je nakonec vnutil, jsem byla já), kápnul na mě párkrát on, a víc než to. Chlístnul na mě půl vědra ledové vody a jednou mě dokonce celou v té ledovce osprchoval. Vzal mě do náruče, slyším jeho šourance, jsem těžká, hlavou se mu tisknu k lemu trička. Je propocené manuální prací, ne úzkostí jako mé koláče v podpaždí, a dech má gulášový, já sytý alkohol. Jsi jako já, říkám si, ale nahlas to říci nedokážu. Celé, o co v tu chvíli totiž jde, je ukočírovat nutkání vyzvracet se, a tak se chvěji a kolotoč výčitek začíná nanovo.

Někteří lidé mají prostě takovéhle sklony, a když přijdete bez ohlášení, třepou se v rohu postele nebo obcházejí byt šátravě podél stěn jako slepci. Jako by hledali východ ven nebo vchod do nějakého jiného dovnitř, než je to jejich známé svou ušmudlaností, a ne proto, že by dotýčný byl špína, ale proto, že kam se chodí příliš často, zajde to jen tím provozem. A rukávy sak časté užívání leští, ale duše, když je hangárem s lítacími dveřmi, se těmi přesmíru častými návštěvami zanášejí a říká se tomu rochnit se ve svých vlastních sračkách, a někdy to šlo doopravdy ven všemi tělesnými otvory.

Než se mnou Jarda došel šouráním krok sun krok do té koupelny, to tričko čpící opravařinou a mužstvím měl ode mě u krku celé ubulené.

Mé manželství bylo funkční, jak se říká, dvoukariérové a děti dva vej lupci, dvě povedená holoubátka, dva kvítky, co jsme si je utrhlí a oni nás (ty dušinky si vás samy vyberou). Utrhovali jsme si s mužem od úst každý něco jiného, a kdo víc, o tom se vedly hádky, zatímco dva výstavní kousky potomstva se rvaly. Dva výpotky lásky, co nikdy neumřela, jak to s tou pravou bývá, jen se zasunula jak diplom do tubusu, jak do šuplete ručníky. Jako to mladší z dětí, co se tam vešlo tak akorát, a kdybych šuplík tehdy dovřela úplně, spalo by tam navěky a snilo si navždy jen o svých pěknostech.

Já měla zase trochu cvrknuto, a to pak člověk přichází na nápady. Mokrý prádlo hnilo v lavóru, ale vyprané bylo, a nevyprané svršky starší dítě porozházelo po bytě, zasypalo moukou, obývací čerstvě napadaný sněh, a stejně taková byla zima, protože balkonové dveře byly prý dokořán otevřené. Tomášek si vylezl na jeden z květníků a hlínou cukroval kolemjdoucí. Nikdo si ničeho nevšiml, to až manžel ztropil kravál. Když mě našel na posteli u těch dokořán otevřených balkonových dveří chrápat, a byl to mikrospánek, to vám svatosvatě slibuji, i jemu.

„Moje matka by nikdy nedopustila...,“ říká. Aby prádlo mezi pračkou a sušákem stačilo zasmrádnout, říkám já. Aby si tak a nejinak zbabrala život, aby její syn drobil na kolemjdoucí květinový substrát... „Jak jsi vůbec mohla?“

Nikdy se nic nestalo, jen to „kdyby“ se stalo frekventovaným slovem naší domácnosti, druhým hned po „proč“, což obstaraly děti a byly ještě malé, neměly páru. Kdy pod parou jsem a kdy ne, a výkon jsem odváděla stále stejný a výron na kládách u krajnice si Justýna udělala, když byla na výletě u Třeboně s mým mužem, ne se mnou (do nemocnice musela dřív, než jí stihnul ukázat ty kapry). Se mnou to odnášela obvykle jen odřená kolena, přece jim člověk nebude zakazovat jezdit na kole, a na pohotovost jsme jeli jen jednou, když Justýna ve třech letech dostala záchvat dušnosti, a to moje chyba rozhodně nebyla. Doktorka sice už předtím doporučovala na noc balit radiátory do mokrých ručníků, ale doktor na pohotovosti pak říkal, že by to stejně nepomohlo.

„Nepomohlo, slyšíš!“ křičím na svého muže a on cedí úplně tiše mezi zuby „píčo“ jako syčení. Ten ksicht šlo najednou udeřit, a jaký div, že předtím na to nebylo ani pomyšlení. Teď je. A teď zas není. Tady v tom irském internátě s flekatým stropem, co ožil obrazy, a kdo mi vysvětlil, proč v nich lidé nejčastěji vidí zvířata, a i Jarda, přestože je technikem přes klimatizace, neviděl lopatky fukarů ani mřížky ventilace, ale ptáky, pavouky a slona, a já si říkám ten slon, to jsi ty, a žádný porcelán před tebou neobstojí, a když se ti na mně chvějí ruce, tak neobstojím ani já a jako zmrzlina se ti rozteču pod těmi chvějivými prsty.

A pak jdu otevřít okenici a ty komentuješ můj zadek a boky a říkáš: „mateřské to není a nebude“, a směješ se, ale nevysmíváš a na balkon jdu hned vzápětí zaříkat červánky a zaječet si na scénu bez publika.

„Manžel měl taky svoje drogy,“ povídám do zábradlí a trochu dozadu za sebe, abys slyšel i ty, a když se mluví do větru a přitom k někomu, je to jako nemoci se rozhoupat, a pak si jen tak na zkoušku splachtím na balkon o patro níž a ozobu sousedům jejich koriandr.

Divná. A klidně ještě divnější, když tak dlouho to s tebou vydržela, říkám o sobě v duchu svému muži, a abys věděl, flaška je zamčená ve vitríně a ani trochu se z ní dnes nepilo.

Na to důležité ses nikdy nezeptal a já myslela, že proto, abys mě chránil, a jiní že jsme tak moc, že se tážeš a já odpovídám, aniž bych tě slyšela vyřknout otázku. Aniž bych si vůbec něčeho všimla. A pak víš najednou všechno a obchod je vyřízený jako arizovaný krám dědovy tety v městečku, které časem navštívím.

Jsem z toho schvácená, rozumíš? Tvému životnímu tempu nestačím, a že máme děti, je jedno. Za ono „jedno“ jsi mi podruhé ten stejný večer napařil a potřeť za to druhé dítě, co neslítlo z toho balkonu jen díky tobě. Prý. A přitom jsem chtěla říct jen to, že psaní je taky droga a všechny mé romantické hrdinky jsou částmi mého špatného svědomí a vždycky byly. Ven jsem je nepouštěla, tak kam měly jít? Zavrtávat se jako červotoč do staré skříně, která se zřítí, když se do ní někdo po třiceti letech vydá pro svatební koláčky? V košíku à la „tento chléb je zdarma“ prý ten zbytek budeme servírovat návštěvám. Aby se vidělo. Zvysoka nasrat.

Adié, mládí, a tys to, Bože, všechno spravoval. A neschvaloval snad? Anebo to i ty hraješ na dvě strany? Svému muži jsem říkala: „Co tě nemá“ a platila plachými úsměvy, z nichž všechny až na dva byly falešné, a svatému muži bych řekla: tak už si konečně vyskoč na tu svoji stoličku, ať nám nevyneseš spaní, kocoure, a neúcta v tom není, jen prostě řečnost, jež samu sebe vidí velkolepě skákat jako Šemíka, a možná je to

i opravdový Železník a já jsem jeho žokej Váňa, a ta osoba, co se na něj od taxisu jako smrtka zazubí, je ta žena od sociální péče a jde zkontrolovat, jak že vypadají našich dětí psací stoly a zimní obutí.

Tu ženu vůbec nezajímá, jaké mají děti lidské duše a zda už začaly s týráním, jen jestli těla jim kvetou jako v ozdravovně Vesna, jako ve výkrmně brojlerů.

Hlavně ten pořádek aby byl. Přitom i u nás doma děti fetovaly svoje. Lásku. A otroky té pohody jsou rodiče a můj muž byl podle některých ubožák, co naletěl *zajímavé* ženě a já svým vlastním holátkům krkavčí matkou.

Byly chvíle, kdy jsem si myslela, že by se byl Jarda postaral. Ve zbylém čase ses staral Ty, Bože. Je to krása svěřit se ti se vším všudy a čekat, jak špatně to celé dopadne. Ne jako na teambuildingové akci (všimli jste si, že se už dnes tolik nenosí?). Já se celá léta vyhýbala chození do kanclu i ze strachu před sehraným kolektivem.

Množství kvalitních kandidátů, kteří se na danou pozici hlásí, je výrazně vyšší než počet těch, které můžeme uspokojit, stálo v dopise s hnědým kruhem (u ranní pošty se posilují kávou z hrnku I love Paris). Nikdy pak už jsem to nezkusila.

Mezi námi kdo tímhle způsobem kdy došel jakéhokoli uspokojení? Mezi námi proto, že tohle se dá vykládat jen mezi lidmi, kteří si už předem rozumějí. A jsou to, Bože, tví lidé. Tví Ostraváci, Brňáci, Olomoučáci a Plzeňáci a v každém městě je jich více než deset, a proto jsi ta města ještě nezničil. Stojí nám tu jako vztyčené prsty a jako Lot se svými dcerami se k nim obracíme zády, abychom nezkameněli, a zdrhá se do Prahy, a ani jednou se cestou neohlédnout je těžké asi tak jako nevyhrát soutěž o hodnotné ceny, a klidně řeknu i o fungl nový hybridní automobil, aby bylo jasno, že to zvládnete.

Že nejsem týmový hráč, říct na férovku nemohli? Báli se snad vysokých soudních výloh? Ve Štrasburku by je s takovým argumentem hnali, jen co je pravda. Co je to tým? O mně by řekli: „Hráčem je na ukulele a drnká vám na nervy, to nestačí?“ Zato v Haagu by takovou rovnou poslali sedět. Za válečné zločiny na ploše sto metrů čtverečních pokrytých

podlahovou krytinou. Z komárů montuji velbloudy, co se týče mých pochybení, s dítětem vylévám i vanu. Má přecitlivělost. Může za všechno a má, co chtěla.

Mísy dýmající horkou párou

Stojím bosa na svém peršanu, a zeptal-li by se mě někdo na to, v které se právě nacházíme roční hodině, kontruji otázkou, zda si je vědom toho, že se právě nalézá vzhůru nohama, a pokud ne on, tak novozélandský výrobce jeho kašmírového svetru docela určitě. A podnebí máme u nás mírné a povahy neurčité a lesy ponejvíce smíšené a ze zvířat převažují kuřata s vyvinutými stehny. Zemský pás ne a ne dopnout, říkám si překvapeně, přitom boky mám stále celkem útlé a go-kjú se jmenuje v judu ten žlutý a ši-kjú ten oranžový pás, a již několikátý den jsem stále v županu, a když tu nebadám o judu, tak o čem?

Obě mé děti by zasloužily rovnou ty černé pásy šo-dan, ni-dan, san-dan, jon-dan a go-dan, jenže pět dětí jsem neměla. Ačkoli tou náročností na pozornost jakoby ano, a tak se musím rozhodnout, kterými dvěma z těch pěti pásů děti podaruji, a dělejte si s nimi, co se vám zlíbí, ostatně vypadají jako od ošklivého županu. Nejcennější věci mají zhusta maskování všednosti. Jako by to nestálo nic, ale stojí to všechno, a kdo má, ten nedá, a kdo nemá, ten hledá. A po čase zas něco jiného, lepšího, nebo se už nehledá nic a zazvonil zvonec, pohádka je v prdeli.

Nalévám si do štamprlete jen na nehet vysoko, jen na tu jednu konkrétní kuráž, a plecka se mi otrásají burácivým smíchem.

Nevím, zda jsem děti v pokoji zamkla, nebo se zamkly samy. Prohmatávám kapsy županu, klíč v nich není, a je-li v klíčové dírce jejich pokoje, pak nějak skrytě, protože jí vidím dovnitř dětského pokoje úplně všechno a je tam šero a ticho. Spící hrboly na postelích, hlavy mají asi schované pod dekami. Jsou po mně, čtou si po večerce tajně s baterkou asi, i když pokrývkami neprosvítá. Mají na to fintu. Zalomcuji klikou u dveří ještě jednou, a pak se vydávám na obhlídku skříní, kde se s oblibou schovávají. Justýna se soukávala i do koše na prádlo a Tomášek sedával ve spíži na malém štokrleti a sledoval sklenice v řadě před sebou. Jako by čekal, až marmelády ožijí svým sklenicovým životem.

Ptám se ho, před čím se v té spíži schovává, a i přes dveře cítím to chvění.

Jednou po bouřce jsem našla v louži zraněného ptáka. Když jsem ho schovaného pod bundou nesla domů a pracovník ornitologické poradny v telefonu konstatoval rorýse (letky měl delší než ocas a zobák krátký zahnutý), srdce pod bundou mu zdivočelo. Za pár hodin si pro rorýse z poradny přijeli a na krabici, kam ho vsoukali, fixem napsali jméno naší ulice. Dodávka pištěla ptačími pazvuky, ještě ten den je prý čekala vrána v Kbelích a datlice na Hájích.

Na čem ses zlomil ty, synu, když jediná křídla v domácnosti patří mně, a na těch jsem vás vždycky vozila, ha? Slyšíš? Hovoří s tebou tvá matka, je to jako přes zpuchřelý podmořský kabel a ty jen opakuješ, a nebudu říkat co, jako by úcta k matce byla na povel, jež nikdo nevydal, a už v té spíži u marmelád se na něj čekalo.

Sežrali jste mi půlku hlavy, milánkové, a dočista pro nic za nic. Pro všechno na světě, pro nic za nic a zčista jasna, jen jste se narodili. Jako housenky, co před zakuklením nelítostně žerou vše zelené, chroupání, jež se rozléhá, a pak náhlé ticho. Dirigent švihl taktovkou, orchestr zka-meněl a jen sem tam jako dva boxovací pytle houpou se v průvanu dva tučné zámotky. Vylétly z hnízda, matku zanechaly osudu.

Na hrubost mě nikdy neužilo, to ne. A na smrt svých dětí přísahám, že pár facek doma přistálo, ale na tvářích výhradně jen mých, dětských nikdy.

Ubulené oči zvedám k těm manželovým a táži se, zda by to takhle nějak stačilo. Na stěně visí kříž, před ním stojí Jarda a říkám mu, tohle je, miláčku, doopravdy. Doopravdy osobní a rovnou se obracím k vám oběma a otčenáš odzpívám kánonem s tou fetkou Marilyn Monroe, co čeká na pár pětěk pod mým balkonem a říká mi Julie. Paní Julie. A Romeo jsi ty a místo trubadúrské kytary máš za krkem ten kříž, a klidně se o mě servěte. Jí jde o peníze, a tobě, Jardo? Snad ne o mou záchranu?

Budoucnost se nejlépe věští z kouře nad mísami pokrmů domácí kuchyně. Chodilo sem do bytu dříve více hostů než jen ti noční, které přijímám ležíc na zádech s rukama na pokrývce a očima upřenýma na vlhké zvířecí skvrny na stropě. I dnes ale čas od času navařím a celý stůl tak hustě pokryjí mísy dýmající horkou párou, že dlaň mezi ně není položit kam stejně jako v ruské bylině. K svému východnímu původu se přiznávám, svíčky a ikony jsou mi vlastní. Čoudy a mihotavé světlo, horký vosk stékající jako slzy, kročeje znějící ozvěnou a prachy, prachy, prachy.

„Víš, kolik stojí zbudování jednoho jediného pravoslavného chrámu?“ ptám se syna a on hází cifru, která sedí, a pak mi z ruky vytrhl bankovku, o kterou žádal, klaply dveře od bytu a po schodech dolů dusal jako stádo muflonů. Kouřící mísy nechal tak, jak byly, a já přemýšlím, zda ten, koho jsem pozvala na oběd, byl on, nebo na něj ještě čekáme. Já a vy se mnou a ten pocit moci mě opájí a body, které ztrácím za svůj charakter, naháním těmihle za upřímnost, a bude jich čím dál víc, dokud se celá ta nákupní taška s body neutrne a chodník nezalije mléko z rozbitého pytlíku (plakat nad ním budeme jindy). Říká se tomu trest za mamon, a mamon může být stejně tak peněžní jako dobrých skutků, které dláždí cestu, víme kam, a říkají to o těch skutcích lidé, co na dobrotu kašlou nebo v ni nevěří. Jsem ten druhý případ a mám to takříkajíc odžité.

Zatímco pára z mis na stole zvolna odplouvá, cípem se sem valí ta z kuchyně od hrnce se skákající poklicí a povinnosti mě zase volají, pohazují si mě jako ve favele výrostci hadrový míč. Mám svůj domácí den a přijímání hostů, byť jen na skok a těch zpožděných z minulých životů, kteří se obvykle omluví i v tomhle, je mým dnešním programem. Když obličej skloním nad hrncem, je plný pěny (kurz vaření mýdla z hovězích kostí je dárkem od mé dcery Justýny), a hned myslím na moře.

Jeli jsme do Chorvatska rovnou ten první rok po balkánské válce, o Češích se to tam ví. Že je nic nezastaví a narazí si dovolenou s košem konzerv, chleby v igelitkách a fotí díry po kulkách, pieta nepieta. Ostatně

jak ji držet dlouho? Jak dlouho být přepadlý, když jeden necítí nic? Tak dlouho, aby se dala vnitřku šance pochlapit se k slzám. Zármutek občas mívá zpoždění. Je jako vlna, jako pošta, co se musí dokodrcat vagonem, jako listonoš, co už ten dopis pro vás drží, ale bydlíte na kopci a při výšlapu na něj se musí třikrát vydýchat. A tak čekám i já. Že se syn Tomáš vrátí, třeba až tu bankovku rozmění za požitky (dopřát si v krátkém čase hodně, to umí), protože polévka je to, na co ke mně přišel, a je to pracovní název pro mě samotnou.

Ty stará polévko, šeptám si do vousů, mám nad rty drobet černé chmýří jako všechny ženy s temperamentem, ty stará kvěťáková polévko, i když kvěťák na hlavě nenosím, ale třeba začnu, polévkový Tomáš byl, co si ho pamatuji, a měl rád, když v tom plavaly kousky. A najednou to tu je. A neuměl to mrtvý dědův čurák, konkurz na film Sagvana Tofiho ani slova mého muže, co zněla: „těmhle dveřmi vyjdu a už nikdy se nevrátím“, a začal to tehdy slovem „když“ a to „a“ uprostřed neřekl, a pak dlouho mezi těmi dveřmi čekal a za dva dny se vrátil zachmuřený a s řídkým strništěm.

„Bojí se je s vámi nechávat samotné,“ pronesla hladkým hlasem ta žena s diplomem z psychologie, a jako by ten diplom nosila na tričku jako obrázek Sandokana a každé její slovo ho leštilo svou dlaní, a uměla to i tahle slova. Ta její slova uměla to samé co teď ta polévka, a je to zakuckání se nad životem. Knedle v krku, co nejde spolknout ani vrhnout ven. Přesýpací hodiny někdo převrátil hlavou vzhůru a musela to být Tvá ruka, Bože. Že se pojede nanovo a tamto nebylo nic.

A tamto nic se natáhne jako guma v kalhotách, po níž se se zoufalou dychtivostí ručkuje, a je tma a snad jsme v jeskyni, protože ty kapky stékající po mém obličeji podle všeho napadaly z těch mrzutých vlhkých stěn. Tvář mám mokrou od sklánění se nad mýdlovým hrncem a je to jako kouzlo, že tam ještě žádné mýdlo není, ale že bude, to je jistota. Jako když ta chytrá barbína z psychologie řekla: „a mohl by vám zakázat se s nimi stýkat“, a to byla výpust', kam to špělo jako plnými pádly vpřed výprava vodáků, a jez už hučí a pění jako polotovar toho mýdla.

Hřbetem ruky stírám z obličej mokrý smrad a ruku otírám do zástěry. Zástěru házím do špinavého prádla, to do pračky, mokré žvance na sušák, suché do skříní.

Koloběhy to zachraňují. Co bychom si bez nich počali? A guma v kalhotách, po níž se ručkovalo tou mrzutou jeskyní, najednou vystřelí a všechno to staré s sebou nese na korbě a pár lidí také, třepotají se jako uzlem přidělané fáborky fosforeskujících barev. V té jeskyni to celé rozsvítily.

O lidi jde přece především a nevím, jestli to říká psycholožka, nebo já, protože ona se živí tím, že lidem vydělává duše, a já dělám do lidí svým psaním. Vpouštím jim pod kůži červený dým jako do kotle páru kouřostrojem na rockovém koncertě (ten dým se vyrábí v mé hlavě), než hnedle nato zaduním hluše jako prázdný sud.

Stále ještě stojíme v mé zapařené kuchyni u stěny chráněné nad linkou před výstřiky omastku pásem, a není to žlutý go-kjú ani oranžový ši-kjú (syna jsem na judo přihlásila, nejsem ovšem tak vychloubačná, abych to musela každému cpát), ale černé kachle, co Jarde kdysi přivezl z nějakého výprodeje zbytků pohřebního ústavu (lidé si tím vylepují hrobky). Neboli černé kachle pláčou černé slzy, zatímco mýdlová třešť z kostí výparem houstne a barví se do žluta, a já, přestože mám na hlavě šátek jako manažerka toalet, jsem ženou ducha. Chacha. Provedu vás tímhle altánem světa, víte? Chytím vás za ruku a silně silného a něžně něžného protáhnu vás zoologickou zahradou, a za á vašeho života, za bé toho svého a za cé životů úplně jiných, a to vám doporučím nějakou ze svých knih a rovnou všechny, jedna od druhé jsou téměř k nerozeznání. Lásku v nich najdete vždy a všechny končí dobře.

Jako harcovník s cirkusem, co po létech už předjímá ááá obecenstva, jakmile se zjeví lev, a poněkud níže položené ááá v momentě, kdy na hrazdě z vršku šapitó sesviští krásná artistka, vím, co si bubláte o mé červené literatuře. Že je lživá, ačkoli lživá je jen tak jako otisk bramborového tiskátka (s dětmi jsme je také dělali, tak jakýpak nedostatek péče?), jako ve sněhu lidskou figurou vyležený důlek anděla, a pokud

přítvrdíme, tak jako posmrtná maska (toho Jana Palacha) nebo tělem tvarovaná výduť v postsopečných Pompejích. Červená knihovna, tak jak já ji jako na běžícím páse produkuji (*vytvářím* pro ty, kteří produkci pohrdají), a to neznamená, že to jde bez práce a úsilí, ale že o ni usiluji soustavně, a díky tomu mám snad již v kruzích jistou pověst (čas vypravit se do kruhů, dlouho jsem v žádném nebyla) a příslušnou machu. Zkrátka jde o negativ. A ne ve smyslu negace špatného dobrým, ale jako obrazu vyvedeného v doplňkových barvách.

Co je v životě zelené, je v mých románech červené, co je modré, to je žluté, a co je černé, nemá barvu stejně jako na negativu fotografie, a to znamená, že se s tím buď nechceme srát, nebo je to fenomén veskrze instantní jako mýdlové kapučíno v milounké restauraci specializované na variace řeřichového krému. Pěstěnou ženu tam obskakuje suite přeuctivých číšníků, ženy už se i v rámci braku silně emancipují. Na prince nečekají jako pecky, ale jdou mu v ústřety, a to nezřídka silově. Žádají si své a nejsou to jen zásnubní prsteny, pugety květin a shovívavé zacházení.

I v tomto oboru lze vysledovat jistý trend, přestože červené knihy ctí více než jiné lidskou tradici. Ti, kdo jsou ochotni naslouchat, slyší. A zbytek bude do aleluja vyčítat kliše, kýč a opiové účinky, neschopen slyšet anebo slyšenému rozumět. Opakuji: jde o negativ, vy volové.

Takový verbální důraz užívám i v případě, že chci poukázat na to, že já a mé hrdinky jsou dva rozdílné světy s vykopanou válečnou sekyrou. Bývá zaseknuta mezi mě a skupinku těch krasavic a v partě jsou tam s nimi i princové od práv a z bankovního sektoru. Zatímco oni jsou tam, na nějaké garden party asi, já těmi figurkami kouzlím tu. V bytě, který již povšechně znáte. A někdy je miluji a jindy nenávidím a je zvláštní, že u všech těch silných citů se při tůkání do klávesnice jen shrbeně sedí za stolem a to tančení a klečení na kolenou, pití mojit o půlnoci na baru v Las Vegas a hřebelcování koňů, jež od něj dostala dárkem, se celé odehrává v poloze s nadsázkou embryonální (hrbím se nad nízkým stolem).

Asi je na citech něco archetypálního, čemu hoví skrčenost. Žádného autora nebo autorku, kdo by při psaní stál, popocházel nebo ležel, neznám. Technické zádrhele v tom nehledejme, hejblat na to máme dost. Možná jde jen o prostotu chytré myšlenky, která ještě nikoho nenapadla. Znáte takové to „chtěla bych podnikat, ale nevím s čím“ a pohyblivý stůl nastavitelný robot by byl patentem, který by souhlasným zamručením podpořila i lékařská komora, a pak by se prodával s nálepkou „doporučeno ČLK“, a pokud by si ho zákazníci sestavovali sami, na výrobních nákladech by se dalo ušetřit a dostupnost pro lidové vrstvy by byla zajištěna.

V mé poslední knize je hlavním hrdinou právě takovýhle vykuk s dobrým nápadem. Je to něco jako hodinový manžel nebo sekretářka, ale jezdí na měsíční paušál a pomůže vám se vším od nákupů, výměny pneumatik a obíhání úřadů, přes drobné a větší domácí opravy až k doučování vašich dětí a na míru šitý kurz asertivity. Zavoláte a už k vám túruje moped anebo vám domluví někoho jiného, pokud zrovna asertivitu neovládá, a vzhledem ke svému povolání by ani neměl, protože odpověď „ne“ je u rychlých helperů firemní etiketou striktně zakázána. Naprogramován jako robůtek umírá poslušně na poklep, který mu na menu navolím.

Takhle nějak se píše za peníze. Na základě průzkumu trhu se z těsta uválí figurant a jako kousavý pes na cvičáku, co rafá do ruky obalené molitanem, defilují na place situace a ty, co fungují, pak tvoří příběh. To, že fungují, se pozná tak, že lidé, co mou produkci čtou na zkoušku předtím, než odejde do tisku, tak slzejí nebo se smějí, a nejlépe obojí zároveň.

Možná jsem se s tím neměla Tomášovi s Justýnou tak vnucovat, říkám si, ale vždyť oni sami o mé knihy stáli, a to už zase stojím na své balkonové tribuně, i když hovor z očí do očí (z mých do dvou párů očí mých dětí) by byl příhodnější, a Tomáš má modré po mně a Justýna hnědé po manželovi, a oba jsou mladí a úspěšní a moc o nich nevím. O jejich současných životech, měla bych dodat, i když ty jsou jen prodloužením toho,

jací jsou oni sami, a hotov je člověk už v hlubokém dětství, takže si mohou leccos domyslet.

„Já v jejích letech...“ říkají matróny s oblibou o svých dcerách, a vidím samu sebe jako holku, co se všeho bála. Já neměla strach, já jím byla. Strachem obydleným tužkovou baterkou, plochou hubeňourou, co si dvakrát přeříká to, co chce říct nahlas, než se odváží. Než mě hlas předešel a mluvící hlava se dala do chrlení, co si ho teprve potom začala myslet. Vymastit si něčím žaludek před pitím většího množství alkoholu na kuráž je nezbytnost (o tom mládí také netuší) a tuk konzervuje stejně dobře jako cukr. Takže se chvíle, na něž by bylo nejlepší zapomenout, drží jako klíště mastné šedé kůry mozkové, a tak se začíná s psaním. Že se dříve, než se začne, něco posere. A čím je toho víc, tím lépe, protože tomu se říká témata a inspirací je, že i jiné tvůrce zhusta nakoplo jejich ne zrovna idylické dětství, a tomu se říká mít své vzory a představu své cesty, a pak se říká „kdybych věděla, nebyla bych bývala...“, protože představa cesty je vždy růžovější než cesta sama, a teď zívám i já, jak nudně lze upouštět moudra. Něco jako když se o někom řekne, že „má svůj sen“. A co z něj zbylo, ptám se, protože sen je jako noha, již má až výjimky alespoň jednu každý, ale o to nejde, neboť jde ve skutečnosti hlavně o výdrž.

Onen růžový sen skončil červeně a ano, o tom, že píši brak, již víte a sama k sobě se znám s hrdostí. Ačkoli sebepoznávání chodí ruku v ruce se schopností ono poznané překroutit ve svůj vlastní prospěch. A tak se jeden zlepšuje v sebezpytu i sebeklamu zároveň, neboli zatímco ví více a více, méně a méně si může být sám sebou jist. Tedy neměl by si být jistý vůbec. Ničím. Ale i za takových okolností se dá dostat vysoko, a pak jde také o to, jaké lidi na té cestě potkáte. A když řeknu, že jsem *chodila s jedním známým českým spisovatelem*, tak ano, ti co mě sledují, už vědí. Že se jedná o první větu mé první knihy *Metropol*, která mě takříkajíc udělala a červenou knihovnou byla jen jednou nohou, zatímco tou druhou chtěla trápit, a tomu se říká kvalitní čtivo.

Autor trápí sebe a čtenáře a autora zase utrápený kritik, kterého už trápení se nebaví, a tomu se říká čekání na velký český román.

„Já v jejích letech...“ Někdy si musím zopakovat začátek, abych se dobrala k nějakému konci, a pokud si to pro lepší srozumitelnost shrneme, mluvím teď o svém mládí, ale myslím na dětství Justýny, protože umělce kovají úskalí a jako podkovou, která zvonivě zní, když text odsýpá, dostaly jsme pár štulců od života matka stejně jako dcera. Zušlechťuje to ducha, tyhle sračky v útlém věku, protože je o čem závažném přemýšlet, ještě než jste se naučili číst, a hloubáte do hloubek, kam se spouštět nikomu nechce, jenže vy musíte, a tomu se říká osud a taháte si to po košících jedno po druhém pěkně nahoru.

Dělám teď rukou téčko jako trenér na střídače, co volá Berdycha, aby tak netlačil s tím bekhendem, protože košík, co ven z díry vynáší smradlavá svědectví, mě jako přirovnání napadl kvůli jednomu opravdovému.

Jezdil skřípavě nahoru dolů po kladce přidělané k mému balkonu a scházel se tu přesně takový intelektuální výkvět, o jakém se říká, že má potenciál. Po bytě se motaly potenciální páry, co přišly po jednom a odcházely ve dvou (místo, kde se „to“ děje), v přestávkách mezi literárně-společenskými dekonstrukcemi se muchlovalo na polštářích podél stěn a lidé, co něco chtějí znamenat, se tu setkávali s těmi, kterým už se to povedlo.

Devadesátá léta a já měla salon... To byste neřekli, že? A slavný spisovatel T. K. (celé jméno neprozradím, jeho dceru a syna by to nakrklo) sem vodil své lidi a lidé těch lidí se stávali lidmi mými, a tomu se říká chytout se jistých kruhů, a čapla jsem se jich jako těch, co visívají v tělocvičně, a jako ty olympijské nesly své poselství. Pravdy a lásky, samozřejmě, což dívky z rozjebaných rodin vyznávají rády, majíce přitom pocit, že životním madlem může být i dvojice pětipísmenných slov, a může, ale nebývá, zvláště to další kocovinou požrané dopoledne: sháníte prášek, hodnoty ne.

Z balkonu přednášíme básně, košíkem na kladce dolů lítají piva, vína a startky, nahoru špinavé sklo a nazpátek drobné. Zatímco se dole aplauduje, nahoře se chystá účinkující rudý až za ušima, ale spíš tím vínem než trémou, protože známý známému známých žádný velký trapas neudělá. Machrovalo se, dělaly se ramena a jely pózy a já s T. K. soutěžila, kdo je lepší, a byl on a protlačit se k němu chtěly i jiné mladé prozaičky, k tomu rozpoznávači talentů a kund, a bral mě po republice na autorská čtení ze svých překládaných románů a pak říkal, že se rozvede, a já mlčela a doufala, že ne. Jsi moje brána, na přístav kašlu, a on to nějak odtušil, ale po barech jsme táhli dál a po nějakých jeho kamarádech z redakcí.

Prošukat se dá i do kultury, respektive kam snadněji než právě tam, kde „měkké“ znalosti převažují nad „tvrdými“, co se dají vmáchnout do čísel. To s uměním tedy nejde, říká se, ale konkurenční prostředí je tvrdší o to víc, protože tvořit umí tak trochu každý, zatímco počítat odmocniny ne, a na rozdíl od kvality experimentální prózy to lze jednoduše prokázat. Takže většina těch večerů, kdy nikdo zrovna neměl náladu na to postávat pod balkonem, mžilo až lilo a v obýváku se k produkci ne a ne ztišit dostatečný počet lidí, kteří tím šumem dávali najevo, že autor, co chtěl přednést svoji poemu, je beztak druhá liga, a tomu se říká útěr, a v měkkých disciplínách je mnohem více závisti a špíny, protože důkazy chybějí a šermuje se s efekty a chodí se v prapodivných róbách kvůli image, tak za takových večerů se žvanilo a bez ohledu na nečíselný charakter literatury se ze slov tloukla první, druhá a třetí místa, stupínky vítězů. A kolem hecoval dav groupies, odkud si T. K. s nohsledy, vyznavači beatníků, čas od času nějakou vytáhli k sobě a jí od toho teplometu slávy rostla soví křídla, literární elita chodí spát nad ránem. Jim nikdo neřekne „ty mlč a běž už chrápat“ jako T. K. mladičkým veršotepcům, co mu kérovali do rozdělané kundy.

A byl to můj byt, ale v těch nocích všech a nikoho a jako za komunismu, kdy pokud se nekradlo, bylo to na úkor rodiny, mizívaly mi sklenice a lžičky, jež až se zase objeví, bude to na nějaké souborné výstavě slepých tendencí české kultury devadesátých let a mé nádoby tam

bude ve vitríně s regulovanou vlhkostí vzduchu a do galerie i zpět se poveze kolonou s uřvaným majáčkem. Tak.

Underground, co se stane legendou, a bude to, až ten původní bude skrz naskrz vytěžen (čili brzo) a bude se hledat něco nového a kdosi vytáhne pár starých fotek z divokého mejdanu u mě doma, a dost tváří, co dnes něco znamenají, je tam v juvenilních letech a T. K. tam sedím nahý na klíně, a to je také něco. Protože ženatý byl už tehdy a podobné poprasky přispívají publicitě a často se musejí komponovat uměle, ale tahle momentka je autentická, a děly se i tvrdší kalibry.

A možná těch pár fotografií vytáhnou já, až budu potřebovat (ne chtít z nějakého plezíru, ale prostě nebude na činži) podpořit prodej svých knih. Na vhodné načasování se vyplatí čekat léta, a než uplynou, ten druhý z těch dvou teplých mladíků, co vždycky chodili načas, bude mít vysokou pozici ve státní správě, toho prvního už léta znáte z TV.

Tohle jsou kruhy, jak se říká, a buď v nich jste, anebo ne, a někdy stačí být jen děvčetem z Prahy se slušnou figurou (kypré ženy T. K. nikdy nebraly) a s velkým bytem a i ona zakřiknutost, jež je mi vlastní, se nějak poddá a dojem nezkazí.

Tady jsme s T. K. leželi. Na téhle posteli, kde teď sedím a zvolna vstávám a jdu k balkonu, od té kladky je tu ještě jizva ve štuce a já ji hladím jako tvoji tvář. Minulost je slepá a za ruku se drží se slepou budoucností, a někde v proplestenci těch prstů je teď a tady, a já v téhle tišině a pink...

Naleji si skleničky rumu rovnou dvě a připiji si na výkon.

Na návštěvu sem nakonec dorazila celá galerie typů z mého salonu, jakkoli mísy s jídlem zůstaly netknuté (já jen tu a tam ochutnala).

Mohla bych ťuknout na Blažkovou a překvapit ji hostinou. Udělat něco, co obvykle nedělám, jako je udržovat styky. A právě proto, že to nedělám, tak jsem z oněch zmiňovaných kruhů už celkem vypadla, a také proto, co dělám.

Pro to psaní tak jiné než tehdy a renomé to nenese, ale peníze ano, i když ne tak velké, jak si někdo myslí. A renomé to nese. Kolik lidí si do

těžkých životních situací, jako je předoperační pobyt v nemocnici nebo rodinná dovolená, bere „současnou českou literaturu“ a kolik brakovou červenou, a je to řečnická otázka, protože karty jsou rozdány jasně a nechme aspirujícím velikánům jejich studené piedestaly a nermuťme je statistikou. Ani Blažková, ani Jarda a nakonec ani můj muž nikdy nečetli jedinou z knih, co kolovala těmi divokými mejdany v mém bytě, a jsou snad proto o něco méně homo sapiens? Méně rozjebaní snad, a to jim jde k duhu. Můj muž byl cholerik, ovšem kopa veselá. Vztek po něm sjel jako rosa po holině, a jak říkal: „Zas bude líp.“

Následky jsem nesla já a naše děti. Když nosil černé brýle muž, bylo to na rozdíl ode mě vždy jen kvůli počasí (testosteron slzám nepřije), a když v létě zhurta vstoupil do tmavé místnosti, chvíli to trvalo, než se zorientoval. Zmatené pohyby rukama. Tyhle drobnosti. Koš plný novin na WC, půlka chleba krájená od patky, klíče od auta házel do výklenku s křížem, to jsem nesnášela.

„Snesl jsem ti první poslední, a ty?“

„A co je to poslední, tati?“ zeptala se Justýna, o jejímž životě jsem chtěla původně spekulovat a nakonec skončila u toho svého v mejdanové éře, a můj muž a její otec jí vysvětloval význam slova „poslední“, přestože vědět chtěla o tom, co je „to“ poslední, co mi naposledy snesl, stejně jako to zajímalo mě, a muž že pořád chci jen brát a dávat leda dobrou noc, a to předtím, než dojde na manželské povinnosti, a tomu se říká gramofonová deska. Když to v manželství hraje stále dokola a manželské povinnosti se jen hrají, ale o lásce nezpívají a nahraná není jen žena (ta si to odehraje a má klid), ale také muž, protože poupě, které mělo být utrženo lehkým poškubnutím, je rozevíráno násilím jako zlým hochem škeble na pláži, a muž tomu na rozdíl od hocha přitom spílá do syčáků (škeble naříká tak kňouravě a tence, že ji neslyší, a beztak mluví čínštinou), a muž sklízí to, co sám zasel. A nevynesený koš je hovno, aby bylo jasno. O domácí práce ať se hádají v satelitních vilkaměstech, zde jde o princip.

„Pořád se tak nelituj,“ říká mi muž, jako bych oči měla jen pro pláč, když je to přitom činnost docela okrajová, tou jejich hlavní je počítání znaků s mezerami.

A pořád jsou teď a tady nebo na obzoru nějaké aktivity, něco se mluví, děti se překřikují a muž do toho vypráví o aktuální politické situaci, děj se co děj, i kdyby nikdo neměl zájem, a nemá jej.

„Zkrat’ to,“ říkám mu v dobré víře, „vládní krize je to už pátá v minulých třech měsících,“ a to už jsem svědkem nástupu gejzíru a utíkám se schovat. Jarda říká: „Bála ses, ty moje“ ehm „dušinko“, a srdéčko mi přitom plesá, zatímco mě pleská přes prdel a dělá to jinak než můj muž, co byl hrubý, ale styděl se, což je ta nejhorší kombinace z možných, a v šatní skříni jsem byla jednou schovaná i s Justýnou a ona na mě „mami, a co když tu dojde vzduch?“ vycepovaná z akčních filmů, co dětem pouštěla tchyně, nebo spíš nepouštěla, spala a nechala je koukat se. Někdy i já usu nad tím rozepsaným textem. Nad rozevřeným laptopem a hlava pokryje celou stránku písмены ghjghjghjghjghjghjghjghjghjghj, jsou totiž uprostřed klávesnice.

Marilyn Monroe

„Mamíííí,“ volá to jakoby odněkud z vedlejšího pokoje, a nejdřív si říká, že je to má hlava, co se ozývá Justýnou, mou dcerou.

„Zanedbanou!“ řve ve mně můj muž. Bud' zticha!

Jenže pak letím k balkonu, protože to volání není ze mě, ale zvenku, a brknu a flaška rumu se rozlévá po stole jako zlatistý ruměnec, mně tváře hoří rudě, utírat to nebudu, snad trochu županem, takhle. A skokem jsem na balkoně, ale je to nějaké malé děvče na druhé straně ulice, roztrhly se jí korále. Volá matku a matka nikde. Jak může chodit tak vysoka napřed nebo se někde courat u výloh? A vím, že se patří na malou dívku dohlédnout, dokud se matka nenajde, a pak už ji vidím, a světe div se popáté, je to Marilyn Monroe z party fetek, ale jako fetka teď tolik nevypadá a mávám na ni z balkonu a volám „pojd'te se najíst, mám tu řízečky, polévku a rajčatový salát“. Další zanikne v hluku projíždějící dodávky.

Když je dodávka pryč, vykouknou za ní ty dva obličejové celé blažené. Děvčátko vypadá jako návštěvový typ, chce ke mně a Marilyn se právě proto, že ví, že se nakonec půjde, může trochu ze slušnosti zacukat, zatímco přechází na druhou stranu ulice před můj dům.

„A nebudeme vás rušit?“ říká pak s vyvráceným krkem směrem nahoru, a pak se otáčí k dcerce a dodává: „Paní Julie je spisovatelka, víš,“ a já čekám, jestli po mně hodí okem, protože to by znamenalo, že to nebylo info pro dcerku, ale lichotka pro mě, ovšem dcerce jen přihladila pramen vlasů, daly se spolu do sbírání korálů a skoro jako by mou nabídku pustily z hlavy.

„Čaj, nebo kávu?“ volám ještě dolů a Marilyn volá kávu a dcerka čaj a Marilyn: „To je Věrka.“ A já si pomyslím, tohle není žádná Věrka podle mých představ, spíš Stázka nebo Janička, ale kývnu a už jsem na pochodu do kuchyně postavit vodu, a mezitím to asi dosbíraly. Zvoní, otvírám bzučákem.

Mísy na stole popostrkuji sem tam a pak už je slyším jít schodištěm a mám při tom vždycky stejnou nervózní chvilku. Chvilé, kdy návštěvu slyším, ale ještě tu není, moment ladění návštěvového obličej, který se pak musí spustit na lusknutí otevření dveří.

Je jedno, že jsme se viděly už z balkonu, teď to bude jakoby znova a takříkajíc „s plným nasazením“. I proto jsem možná opustila lidské kruhy, a došlo to tak daleko, že když mám domácí den a navařeno, tak téměř nikdo nepřijde.

Dělám si zkrátka příliš mnoho zbytečných starostí ohledně věcí, které ostatní dělají automaticky, a vyčerpaná jsem tak, aniž by se cokoli *objektivně* náročného událo a večer v irském internátu na mě padají pocity viny a špatného svědomí: nenapsalas nic, neudělalas nic a ani to nebyl den odpočinek, ty truhlo.

A už pak stály obě ve dveřích a Věrka se hrnula dovnitř, takže žádný speciální uvítací obličej nebyl potřeba, a Marilyn je fetka, ty návštěvové komedie nehrají, a v tu chvíli mi to došlo a rozhostil se klid.

„Cukr?“ A Marilyn že ano, a ještě mléko, a Věrka jestli prý nemám med a citron, a to už mi začalo být do skoku, protože nejhorší jsou návštěvy, které na všechno odpovídají „ne, děkuji“, a myslí si, kdovíjak tím nejsou úžasné.

„A na čem pracujete?“ ptá se Marilyn a boule za ušima se jí dělají z rýže v česnekové omáčce, ta otázka je k té rýži, ne rýže k otázce, a Věrka se cpe salátem a očima šmejdí všude kolem a já si říkám, zdalepak i já někdy budu nějakou babičkou a že by se to dalo zvládnout snad lépe než to mateřství, protože ty blízké osoby se jen napojí, pojedí, povyprávějí a zase odejdou, a hlavní práce kolem je vaření a nádobí, ne nervy.

A najednou je tu moje Justýna se vším všudy. Už nekrouží, ani já kolem ní, ale snesla se sem moje dcera jako padáček na židli vedle Věrky a zadky se tam hned začaly přetlačovat jako děti v tramvaji na jediném volném místě. A chvíli jako by na ten salát hrály holky čtyřruč jako na klavír a chvíli jsou ruce Věrky Justýniny a pak si Justýna oblékne Věrku jako overal a okem hodím po flašce, a ano, je rozlitá, jak jsem si myslela, takže alkohol za těmihle vidinami není, není tu vůbec. Alkoholem to

tady jenom zasmrádá, tím ruměncem rumové louže na stolku, i když Marilyn je to jedno, nezřízeně se láduje, nos prožraný vším tím čicháním, těžko hádat, jestli vůbec cítí to, co jí.

A pak tázavě zvedne hlavu a já si uvědomím, že se před chvílí ptala, na čem zrovna pracuji, a říkám: „A víte vy, Marilyn, že je to o vás?“ a Marilyn to oslovení Marilyn asi zarazilo, ale nechce mi přetnout nit, protože to začalo tak překvapivě, a kdo ví, možná jí to i trochu zalichotilo.

„Měla byste přestat s tou svojí partou, jestli se z toho chcete někdy vyhrabat,“ a Marilyn klopí oči špatným pocitem a já mám o něco menší, ale přesto pocit viny, protože tohle už musela slyšet stokrát, a dodávám: „taky přece kvůli ní,“ a šibnu hlavou směrem k Věrce, ale je to zase moje Justýna a na nit, kterou jsem jí z šitíčka přinesla, navléká korále, co se Věrce venku rozsypaly.

„Kvůli ní tu ještě vůbec jsem,“ šeptá Marilyn a v tu ránu mě něco chytilo a vzneslo se to se mnou do výšky.

Slyším lidi říkat, co už řekli v mých knihách. Chvilé, kdy vím, co bude pak, co se pak s nimi stane, a kdyby tu byl Jarda, podá mi ze stolu sklenici vody a trochu znuděným hlasem pronese: „To je jenom náhoda, víš?“ Jenže není, nestalo se mi to poprvé.

„Je to vlastně o Věrce, ne o vás,“ pokračuji a mám chuť říct: vy jste tam jenom jako stafáž, jako to špatné prostředí, ze kterého vzešla, a dostala se z toho ne díky vám, ale vám navzdory, a dívám se na Věrku, ale vidím Justýnu a jako ozvěnou poslouchám svoje „vám navzdory“. Nikdy nevyřčená slova sociální pracovnice a v tykáci formě evergreen mého muže, protože děti to všechno údajně *hrdinně* přestály a stály přitom od těch našich hádek jen metr až dva, oči vyvalené a jindy zas s nosy přitisknutými na mléčné sklo výplně dveří mé pracovny a prstíky do něj vytukávaly celé sonáty. Já nikdy neotevřela (tak strašně jsem je chtěla seřezat a nic). Život zasvěcený tvorbě.

A to už cítím, že to najíždí jako metro, co se blíží do stanice a tlačí před sebou masu vlhkého vzduchu, a tohle jsou také nějaká zákoutí, kam se moc nechodí. Navzdory mému snažení Justýna pořád sedí na židli

a Věrku tam ne a ne pustit, a kontrolovat se jen o chloupek méně, seřvu Justýnu, jak že se to chová k návštěvám. Všechno si vždycky dokázala vyvzdorovat.

„Je to o dívce, která ačkoli to nemá lehké, jen svou vlastní pílí a cílevědomostí to někam dotáhne,“ navazuji na to, co jsem řekla prve a vidím, že Marilyn zesklivatěly oči, položila vidličku a otírá si tvář. Ruku má asi špinavou, protože tvář má najednou samou čmouhu, a ano, když se na ty její ruce podívám, jsou celé černé, a už musely být předtím, při samotném sbírání korálů by to nestihly.

„Stane se zubní laborantkou, specialistkou na zubní protézy a penzisté z okolí si k ní chodí nechat zhotovit odlitky svých bezzubých úst,“ povídám. „Svou práci má doopravdy ráda a na pracoviště jezdí na kole, protože na srdci jí leží nejen zdraví a spokojenost penzistů, ale také životní prostředí.“ A vidím, že Justýna na mě civí s otevřenou pusou, přestože příběhy, které jsem psala, jsem jí také, když ještě bydlela doma, dávala číst a novou knížku musela celou přečíst za večer (jsou tenké) a říct mi, jak jí to připadá. Já ji nenutila. Musela, protože sama chtěla, a i když jsem viděla, jak to hltá, měla vždy plno nespokojených připomínek.

Dcery matky nešetří. To jen matky šetří dcery a možná ji příliš šetřila i moje červená knihovna. O tom, jak to v životě chodí, se tam nic nedozví, říkal s oblibou můj muž. Ve skutečnosti žárlil na můj úspěch. Tituly mých knih by při nejlepší vůli nedokázal ani vyjmenovat. Dlužno dodat, že nejlepší vůli si schovával na jinačí věci, a kdybych měla jmenovat jeho dobré vlastnosti, byly by to v tomto pořadí: pracovitost, pravdomluvnost a životní optimismus.

„A láska?“ špitla Marilyn.

Prokrindapána.

„A láska?“ opakuje Marilyn, asi že v příběhu o Věrce jsme o ní zatím nemluvily, jen o lásce ke starým, tedy spíš o soucitu s jejich zuby. Marilyn je hrr hrr, jako fetky bývají. Všechno chce vědět ještě předtím, než se to stihne odehrát, ale pokud je tu kolem a kolem ještě jakýs takýs zájem o lásku, stále existuje jistá šance, že to s Marilyn nakonec dopadne tak

jako s padlými ženami v mých knihách (speciálně v Lence z Rybízové ulice a Jarčině šťastném shledání).

A tak říkám: „Manželka šťastně ženatého zubaře z její ordinace prodělala autonehodu a na následky zranění zemřela,“ a ztišeným hlasem, aby to Věrka neslyšela (ani braky nejsou pro mladistvé všechny, zvláště ty s výrazně smutnými momenty): „Věrka se chopí onoho muže jako své morální povinnosti.“

„To ona je pro něj důvodem žít!“ vyhrkne Marilyn, oči celé rozzářené. A kdybych vyprávěla skutečný příběh, tak by to nadšení nebylo o nic menší, a tomu se říká zázračná moc literatury.

„A co je pro vás důvodem žít? Věrku z toho vynechte,“ dodávám a tomu „Věrku z toho vynechte“ se říká překazit radost. A Marilyn najednou vypadá jako děvče, kterému zlý někdo rozšlápl hračku, pobledlé a zamlklé. Tenhle byt je dlaní, v jejíž hrsti je sevřená, a pomyšlení má jen na to, jak se vysmeknout a sehnat si co nejrychleji dávku.

Je ve mně něco zlého, můj muž měl pravdu. Něco, co druhé lidi ždíme a mě dvojnásob (jak trpím já, druhým s jejich trápením pranic nepomůž), a možná to souvisí s tím, že každý bližní je v mých očích tak nějak natvrdo pouhým materiálem k dalšímu opracování, pouhým polotovarem života, kterému je teprve třeba vdechnout ten opravdový, a to už zase slyším Jardovo „vrat' se k sobě“, a volá teď důrazně a úpěnlivě, protože je za pět minut dvanáct.

Bum

Je pozdě. Rozhlédnu se a po pokoji se válí táhlé stíny jako šedavá mlha z předmětů, mísy jídla pro regiment jsou skoro prázdné. Louže rumu na stolku stačila mezitím vyschnout, anebo tu byla kočka, jež se teď opilá motá pod nábytkem? A nejsem tou kočkou já sama?

Obvykle bych byla jedinou podezřelou, ale i Marilyn určitě pochlastává a pro strýčka příhodu měla v kapse prášky, které nutně potřebovala zapít. Věrka oddychuje schoulená na gauči a hrudníček velikosti pejska se jí zvedá nahoru dolů. Ze skříně vyndám deku a to mládě přikryji, spokojeně se zavrtí ze spánku. Marilyn sedí na židli v poloze dřímající televizní divák, ruce v klíně, hlava zklimblá na stranu. Rty bublají, když vyfukuje vzduch, a jedno oko má pootevřené. Justýna pláchlá, dalo se to čekat.

A právě když si říkám: nějak tak to vypadá, když se vypne zvuk a obraz zrní stále jen to jedno políčko, podruhé ten den uslyším zvonit zvonek.

První myšlenka: podívat se na sebe do zrcadla (přes blůzu mám zástěru, něčím je celá politá, a tak zamířím rychlým krokem ke koši na špinavé prádlo, zástěru svlékám a házím ji na kupu špinavých ponožek, spodního prádla a jakýchsi natržených šatů, o nichž si nepamatuji, že bych je kdy nosila).

Druhá myšlenka: Blažková si přišla pro snědené mísy.

Chtěla jsem jí přece tím jídlem udělat radost.

Že nic nezbylo, není moje chyba. Někdy jsou ataky paniky úplně bezdůvodné.

Myslím si: přivolalo sem Blažkovou to, že jsem jí původně chtěla odnést něco jídla. Jako když potkáte milého, co na něj celý den úporně myslíte, jako když z Věrky je Justýna a hrají spolu čtyřruč klavír na salát. Myšlenky jsou jako med a druží vosami, co za nimi táhnou, a jako vosy na med si sem teď Blažková přibzučela, a já jí nemám co nabídnout.

Na moment mě napadá, udělám alespoň rychlou bramborovou kaši z pytlíku, a už si to hrnu znovu do kuchyně, když jako tma, co se rozsvítí, jakmile šátek spadne z očí, vím, že je to celé hloupost, a hledám bod, odkud se to rozjelo šejdrem, a říká se tomu pisoidní realismus, protože se šikmí jako věž v Pise, a co bylo předtím? Fašismus objektivity?

Byla, jsem a budu antifa i v tomhle smyslu a celé, o co jde, je neblouznit do té míry, aby to obtěžovalo ostatní. Předsevzetí zdánlivě skromné, ale ten, kdo ví, o čem je řeč, kvituje ten úkol jako titánský.

A je to v momentě, kdy zvonek zvoní podruhé, když mě napadá, a zacpávám si uši, protože tuhle myšlenku potřebuji dokončit, že ona takzvaná realita má veskrze mokrá a lepkavý charakter jako rozmočený bonbon, který opatrlá kdeco, ale při troše toho chtění jej lze omýt a svět se jeví mnohem ostřeji než předtím, ačkoli většina volí neoplachovat, a to za žádných okolností. Ulepenost chrání jako mastný film nemytého těla před mikroby nechtěných pochybností. Hanba jim. Tak.

A zacpané uši je možné pustit a svobodným krokem nakráčet do svobodného světa, konkrétně k bzučáku a zeptat se, kdopak si takhle pozdě večer umanul vytroubit mě zvoněním.

Jenže v tu chvíli už slyším v zámku štrachat klíče a ataka paniky je tu znovu.

Mám doma hosty, o nichž příchozí neví, o návštěvě za dveřmi zase nevědí mí hosté, a co když vejde něco hlučného a návštěva se mi probudí? A mám ajfr, že bych měla ještě narychlo poklidit, a říkám si, vždyť jsi jako z těch tvých blbých knih: ta nesympatická, co za všech okolností myslí na praktické věci, jako je odstranit skvrny na ložním, jež by mohly prozradit milence, že... A byl to Jarda a hned ho vedu k tomu gauči (ten, na němž nespí Věrka) a skvrny od jeho semene se tam ještě dnes vyjímají jako oblaka na kolorované fotografii, a nenechám si ten potah vytepovat a ne a ne a ne.

Lásko moje, broukne mi do ucha, a v tu ránu už spolu někam padáme. Tišinou bezvětrí, vodou, protože mi přitom hučí v uších, a v tom volném pádu míváme místo hvězd listy, co se jen tak houpou v prostoru, a mě napadá ono hloupé „podzim života“, i když zatím jsme pořád ještě v létě,

ale už se to nachyluje, a pak spadla stojací lampa, bum, prásk, a oba jak pytle ležíme na zemi.

„Musíš vstát, oklepat se a jít tam znova,“ říká Jarda a hovoří, i když se líbáme, jako muži z westernů mluví s cigaretou v ústech, a to jeho „tam“, kam mám „jít“, jsou zas nějaké ty sloje, kde se fárá s košíčkem a nahoru dolů se jezdí do pekel a zpět, a nemám na to nejen sílu, ale ani náladu.

A tak se ptám Jardy, na jakých Prahách dnes montoval klimatizaci a jak to u těch lidí doma vypadalo, protože u někoho na návštěvě jsem nebyla roky, a už před léty, když si Justýna s Tomášem párkrát přivedli nějaké kamarády, tak říkali, že máme byt muzeum, takže teď už to bude nejspíš skanzen (nebo naopak).

Holt s dobou nedržím krok, myslím si a jako moderátorka kultivované televizní šou kladu milému obratem otázku: „A co si, Jardo, o tom celém vlastně myslíš?“

Jenže pytel, co vedle mě ležel, už tam neleží, odešel na WC asi, napínám uši, jak to jde, abych zaslechla cvrnkání moči o mísu, tuhle zpěvohru, kterou milují jen zamilovaní u sebe navzájem, a mně z toho vlhne spodní prádlo.

Pardon. Pardon, že nerozumím ničemu, musím si odpovědět sama jako moderátorka, která ve studiu náhle osaměla, ale kamery a světla jedou dál a u přijímačů dál sedí hrozny lidí a čekají.

„Jen co se přizpůsobíme jistým změnám, už jsou tu další, a výsměchem jsou ty z nich, jež nás vracejí ob dvě či tři změny zpátky, a tomu se říká retro. A když se to týká oblečení, je to úsměvné, ale když to znamená popřít sám sebe z dřívější doby, je to malá smrt. Říci bez obalu, že já byl někdo jiný. Protože nevěděl. Protože nerozuměl. Protože se bál.“

A pamětníci komunismu už vědí a ve svých televizních kreslech se začínají ošívát, což není nic moc pro sledovanost pořadu, ale tohle je stejně poslední díl, a tak si to zesilme na maximum, a tu místo Jardy nakráčí do studia zčistajasna šedivý pind'our mého dědy (už zase) a picne sebou do křesla pro hosty.

Nikdy ses nikomu neomluvil. Nikdy jsi nikomu nic nevysvětlil, ty Žide jeden proradná, a rusko-český slovník, tvůj dárek k mým dvanáctým narozeninám, mi dodnes trčí v knihovně, protože ani já nemám dost odvahy k tomu, abych ho vyhodila. Nedostatek odvahy. To mám po tobě. Tvé geny ve mně smrdí jako rybí hlavy a jako ryby mrskají svými ploutvemi a nutí mě chovat se podle toho horšího z mého vědomí a svědomí. Morálně slabí by se měli kastrovat. Tak.

A s omluvným úsměvem do kamery zhasínám světlo ve studiu, zborcenou stojací lampu poraženou mým a Jardovým rycnutím, a nejraději bych si šla lehnout, ale jdu hledat Jardu, protože odejít bez rozloučení nemá ve zvyku.

A vtom je uvidím oba dva. Dva solné sloupky s vybafnutýma očima, co mají jména po mých dětech, a jistá jsem si najednou i tím, že tam stojí už pořádnou chvíli (vypadají notně vycivlí) a že viděli i žok Jardu na mně a pod ním mě jako mořskou pannu, kterou se stávám, když se nemohu hnout z místa, jen hýbat se jako ve vodě, a všechno ve mně šplouchá a skvrnitá oblaka má díky Jardovi v bytě nejen gauč, ale i jistá místa na koberci peršan, mezi chlupy si je tam dohledávám, když si chci navodit hezkou chvilku.

Čupnu si na bobek a rozevřu paže jako socha mateřství (vedle mě někdo s kladivem šiknul by se na sousoší před komunistický kulturák) a čekám, až se mé děti rozehřejí a přiběhnou se ke mně schovat. Čekám a budu počítat do deseti, nelze-li to jinak, na ony stále stejné sloupky s vykuleným výrazem, co viděly cosi, o čem nevědí, jak se tomu říká. Slova, která se doučí, až to, co viděly, bude zapomenuto, a tomu se říká dětské trauma. Chrchel na výpusti duše, co tam pak léta dělá neplechu, a co koho nezabije, to ho posílí, a mé děti mají ve vínku stát se umělci po své matce, protože ta dál páchá, co na ní bylo pácháno (jakkoli se snaží o opak a jen ve slabých chvílkách je hotova to přiznat) a o čem se hovoří, byť jen útržkovitě, protože sledu dědičných událostí je třeba někde zaseknout tipec, pokud se nechceme přes dědy dědů dědů dostat k samému prvopočátku, což by celou věc opentlilo solidním alibi, tedy

děkujeme, nechceme. A to „nechceme“ už neříkám já, ale mé děti solné sloupky svědectví, aniž by pohnuly ústy.

„Nechtějí, abyste na ně sahala, to vám nestačí?“ Psychologická barbína dělá chytrou, aniž by věděla, jaké to je, protože děti nemá ani mít nebude, kariéra je jí přednější. Lidem ale radit bude, a tomu se říká Hlava 22 naruby. To, kdy je možné něco, co možné není, zatímco v rámci obvyklé Hlavy 22 je nemožné něco, co možné je. V chytrosti to nespočívá ta výchova, ne ne. Na tom se ještě stačíme shodnout s tou psycholožkou, než se hlavou vrátím k sobě domů a oba ty udivence zbančím, protože jsem napočítala do deseti a pak ještě jednou, a mé děti, místo aby ke mně přiběhly, tak opatrně couvají, než v jednu chvíli pink, oba narazí zadky o zeď.

To se dělá, takhle šmírovat?

Stromky je třeba ohýbat, dokud jsou mladé, a co se v mládí naučíš, ke stáru... a takhle se k nim blížím, a asi se podobám samici jestřába, protože se znatelně přikrčily a zadky jako by o tu zeď cvakaly zuby, a ano, je tam s námi v tu chvíli i strach, zlý pán, ale dobrý rádce, a ten říká „konečně byste si měly uvědomit... velké jste na to dost“, a dveře do pracovny jsou otevřené dokořán a v průvanu tam poletují stránky mé rozepsané Lucie na oblacích touhy, a to mi dodá, protože ty dveře jsem musela otevřít kvůli nim. Kvůli datlímu oklovávání *mých* dveří *mé* pracovny jejich malými prsty, a hrát na tuhle opršelou strunu se mi protiví, ale v případě mužů je respekt ke klidu na jejich práci něčím naprosto samozřejmým.

Bum.

A něco bouchlo o něco jiného, a nevím, jestli ty dětské hlavy o zeď nebo o sebe navzájem, ale zeď v tom nějak být musela, protože po ní vidím stékat pár drobných rudých kapiček, neboli nelením a utíkám co nejrychleji do koupelny pro dezinfekční prostředek. A pak v té koupelně jsem a nohama brouzdám v roztahaných šuplatech. Poněkud tápu a není mi jasné proč. Proč je na zemi tolik krámů typu mýdel, náhradních zubních kartáčků, pleťových krémů a šamponů, zatímco v mé hlavě není nic? Žádný směr a ani náznakem nějaký z vnitřních hlasů. Je vyluxováno.

Podává se stížnost

Někdy mě tak našel manžel. Říkal tomu umrlčí oči, co jsem prý měla, a ty pohyby že byly náměsíčné, ačkoli výkonnost mi zůstávala, a tak jsem za jediné odpoledne stihla věci vyskládat, přeskládat a založit zpět a ještě v těch policích utřít prach a navařit k tomu kopce jídla. Jen smysl těch aktivit zůstával zamžený a byt byl labyrintem, zakletým zámekem, v němž ať už se vyrazí kamkoli, po chvíli se dojde do toho samého místa, kde je mi dáno stát a těma umrlčíma očima obhlížet spoušť.

Jestli tam děti byly nebo ne, bylo jedno. Tyhle nikdy neporadily. Jiné snad, ale tyhle mé ne, a je pravda, že matka má radit ratolestem a ne naopak, ale zodpovědět tak jednoduchou otázku, jako kde se nalézá kuchyň nebo toaleta, by zvládnout měly, a ručkou mi ukázat směr. Jenže jedno jako druhé je spíš děsilo, a pokud byly vyděšené i z takhle jednoduchých otázek, potom „strašpytlové“ není nadávka, ale naopak výraz přiléhavý a navíc mírný.

Ta nekompromisnost, měli jste to vidět. Cloumání a tahání a štulce, to horší si nechám pro sebe, protože cokoli se mezi námi s mužem stalo, zahanbovat ho nebudu a nechci, protože jak už jsem řekla, člověk to byl přímý, čestný a zodpovědný a dělal svou práci se stejným nasazením jako já. Tu svou politickou novinářinu, která mu vykousla hlavu. Měl ji tam u těch aktualit, a když jste se ho zeptali na čtvrtého amerického prezidenta, vlajku státu Belize nebo Kalouskovo angažmá za časů kupónové privatizace, podal vždy přesnou a vyčerpávající odpověď. Namluvilo se toho tedy dost, to je třeba zdůraznit. On mluví, my s dětmi sedíme a posloucháme a velká ručička na nástěnných hodinách stačí oběhnout nejméně půl kola, než se někdo z nás tří posluchačů na něco zmůže.

Časy pravidelných rozhlasových zpráv jsou v půl a v celou, a proč svět v ty chvíle neumlká, když se dozvídá to, o čem vlastně celý je? Nějaký příběh nikdy diktátora nesvrhnul. Ani nehnul měnou, natož aby zlevnil

ropu, a tím způsobil rotyku v kremelských kuloárech, nebo roztočil další kolo izraelsko-palestinských dohadů. Natož příběhy braky, ty mé. A je to nefér, že slovo brak lidé nechápou jako příběh negativ, kdy šťastné vyhlídky dávají vale zlým koncům, které žijeme, a ještě si o nich číst, ale brak že chápou jako špatnost, jako brajgl vrak literatury, co ztroskotala, a to i lidé, kteří brak čtou, a to se pozná tak, že mu raději než brak říkají oddechové čtení.

Můj brak byl terčem, do něhož se manžel trefoval svým prakem, a nutno říci, že dobře mířeným. Míněným ne, protože i když mi občas dělal zkušebního čteče a měl trefné poznámky ohledně věku hrdinky, jenž se na straně třináct a čtyřicet tři o dva roky lišil, a proč sahá v před-síni po ušance, když o tři stránky dříve se na lavičce s přítelkyněmi slunily v minisukních, tak toto ano, ale v podstatě mu to celé přišlo jako nesmysl a ztráta času, jež jen z důvodů nepochopitelné lidské dětinskosti vykazuje zisk, a je to ve své podstatě ostuda, a to jak čtenářů, tak má. A tak se u nás utahovalo, a to jak šrouby (máš nesplněné povinnosti, ženo), tak z psaného slova fikčních světů. Z psaného slova politických komentářů nikoli a za bednami s historicko-politickou literaturou (to je panečku o něčem, žádné na vodě stojící fantazie) měl muž své zákopy a odtud se do mě svým prakem střefoval. A děti to viděly, samozřejmě. Ty rafinované dehonestace mé práce.

Mně bude můj muž něco vyprávět o tom, co se mělo? Začíná to přece všechno vzájemnou úctou. A na jejím nedostatku to také skončilo. Jazykem mých hrdinek: „Šíleně jsme si začali lézt na nervy, zlato.“

Odchod Marilyn a časoprostorové zakřivení

Jestli někdy váháte, ke komu tu vlastně hovořím, tak někdy jste to vy, jindy on s malým „o“ (Jarda ho má malého, ale o tom to není), ale nejčastěji jsi to Ty s velkým „T“ a velkým i vším tím dalším. Momentálně u toho klečím se sepjatýma rukama před gaučem plným Věrky a věci vyplouvají ven s táhlými nádechy a výdechy jejího dětského těla. Hovoří se tu do dětského rozhoupání dechu a jako při gospelech v amerických kostelech (byla jsem přímo u toho, ale koho dnes ještě zajímají nějaké „zážitky z cest“?), kdy černošky při zpěvu upadají v trans, také dětský dech člověka transportuje výš. K Tobě, a k Tobě tu teď zahovořím a také k té malé spící, kterou máš ve své ochraně. A když se Věrka nadechuje, věci jdou dovnitř a berou mě u srdce, a když vydechuje, věci jdou ven a tělo se čistí jako v sauně, kdy z těla společně s potem odcházejí sajrajty a nikdy neříkej nikdy, protože jsem si přísahala, že to nikdy nikomu nepovím.

Obě mé děti byly vytoužené, ale omylem. A to ne tak, že by se manžel do mě ubryndnul, zatímco původní cílovou páskou bylo prostěradlo, a touha pak byla zpovídána jako žák před tabulí a teď tu bude díky tvé nezřízenosti o jednoho navíc, protože zabíjet život je hřích. Nýbrž omylem proto, jak vratké jsou ony důvody. Proč z mého klínu chtěla jsem hlínu a dítě jako květinu, jejíž kořeny prorůstají s kytkou, jež jí dala život, s mateřskou kosmickou lodí řekněme, a je to něco jako Star Trek, když dítě se vaří in vitro, a Tobě děkuji, že náš případ to nebyl, ale vetřelec ano, to něco malého, co uvnitř roste a žere to, co žerete vy (takhle štítivost přechytralých mladých žen). Vás to požere časem.

Ovšem i přes tenhle odpor jsem myslela na *budoucnost* a kupčení s ní bylo dvojího typu. A teď se z plných plic nadechuji, a zatímco tak činím, Věrka to stihne třikrát, protože děti dýchají rychleji. A že je nám s nimi lépe? Za jistých okolností. Když je jeden starý a má vystaráno,

protože ratolest se o něj postará, a starost o mou starou budoucnost (ve smyslu vzdálenou, nikoli blízkou, která přísně míněno zestárne rychleji) byla i mým motorem, když jsem zvažovala ta pro a proti, a říká se tomu Sofiina volba, protože kariéru mám také, a ta burzovní makléřky nebo odbornice přes členovce možná vyžaduje více oněch „tvrdých“ znalostí, o nichž už jsme tu hovořili v souvislosti s mejdany vyznavačů těch „měkkých“ v mém bytě (ano, měkkých drog včetně, je to tak), ale tvůrčí práce vyžaduje silnou angažovanost osobního já (jež v případě zájmu o členovce či burzovní makléřinu hybernuje, a není to nafoukanost, sorry), a to je strava, kterou se potomstvo nenažraně láduje, a stejně jako červotoč mění dřevo v prach a lesní včely v med šťávu mšic, i matka, jež projde traktem svých dětí (její hlava s duší je konzumována jejich hlavami a dušemi), je jako proměněná.

Ať už tomu říkáme transformace, vzkříšení ženského já či nalezení sebe sama, pravdou je, že kus hlavy s duší je chňaplý v dětských klepetech a pro tvůrčí práci je to něco jako pro praktický svět život s jednou ledvinou. Samozřejmě že se to dá a lze to i kvalitněji než předtím, a navíc se toho člověk díky těžkostem také dost naučí, a naučí se hospodařit s časem a časem i tu hlavu nějak přifukovat do původní velikosti, respektive vracet ji tam, kde byla, ale je to boj, protože jí se nechce. Má teď přece důležitější závazky a smysly, a jako jojo vrací se stále do své nové podoby a nechme ji tam, násilí nepomáhá.

Žít s jednou ledvinou lze, ale pravděpodobnost, že vaše výkonnost bude vyšší než ta u člověka s oběma, je nižší než naopak, a komu přirovnání dětí k neledvinám nevyhovuje, nechť si trhne. Už předem má zřejmě pocit, že věci tu nejsou brány za správný konec, a jaképak oběti a omezení, když je to především obohacení a radost, a možná si také myslí, že se lituji, a to si můj muž myslel taky.

Dodejme, že děti se nedělají sportem, poslechem nebo mluvením, ale třením dvou těl opačného pohlaví, a je to jako u myší, veverek a delfínů, a je to biologické, a biologické jsou také hodiny, jež tikají (především ženám), a pokud děti nikde, tak čas bije na alarm. Na poplach někoho se chytnout a rodidly ven prohnat nový život, a na nic

moc jiného se nemyslí. Neboli tím, že se tak stane, se sice hlavoduše ocitá v klepetech onoho nového života, ale zároveň si odškrtla položku na seznamu, alarm přestal tlouci a v nastalém klidu se pracuje o poznání lépe než za rachocení toho zatraceného na poplach vířícího bubnu (a blahoslaveného také, jinak bychom nebyli, což by ocenily rostlinné a živočišné druhy vymírající kvůli našim činnostem, my ne). Plus, jak už se řeklo, ve stáří se někdo postará. Možná.

„O tebe ne,“ cituji svého muže a přikrývám přitom Věrce ramínka. Deku si trhavými pohyby skopala, asi ji kouše (proč kousavé věci stále ne a ne zmizet z prodeje? Máme snad rok 1984?).

Zatímco Věrka s Marilyn u mě chrupaly, stačilo se setmít i rozednít, a možná mě ten poskytnutý azyl šlechtí, ale především mi to pomáhá. Mluvit tu o dětech takhle před dítětem je přece jen něco jiného než sama do své hlavy s výhledem na kuchyňskou linku. Věrka mě krotí. Pohled na nevinnost obrušuje hrany. Proto ono kompromisnictví lidí, kteří se stali rodiči, co se zabydlí s nákupem prvních plín.

S výhledem na linku by se přemýšlelo jinak. Nože evokují revanš a hrnce, ohraný symbol domácnosti, ohranost dětí (hrají si neustále) a také by neustále baštily. A k tomu ta lítost. Ne nad probaštěnými penězi, které bylo možné investovat do knih a nemovitostí, a místo toho jdou na stavbu kostí, ale nad prevencí lítosti, což je rozhodnutí mít potomky, aniž by se jednomu chtělo, pod knutou strachu, že by se mohlo zachtít v budoucnu, kdy už vaječníky nepofachčí a horko těžko se to pak dohání nedůstojnými metodami vědy, a po pětáctýřiceti jen brekem, alkoholem a hořkostí.

Takhle na jistotu se hraje vabank a jedna z nejúzkostnějších představ, kterými se mučím, je, že to, co se (snad) nestane mně, se udá Justýně. A vidím svou dceru jako šouravou důchodkyni v šatovce s prodřenou kabelkou a oteklými kotníky, jak se ztracená mezi troubícími auty vydala na nákup, a zapomněla čeho. Snaží se vyhoupnout do tramvaje a ty dva schody jsou jako prvovýstup na Matterhorn, a hlavolam je zjistit, kam ta tramvaj jede, a obstarat domácí povinnosti je algebrou položek, které

mlčí jako zařezané, a jak vstát z postele, když nohám chybí švih, a pak už i ta chuť někam odplouvá a telefon sice zvoní (průzkum trhu nebo mobilní operátor), ale dojít k němu nejde a táhne se to jako přímka bzučící stále ten stejný jeden tón na monitoru srdce, které dobušilo, i když žít se bude ještě dalších pět až deset let. Den za dnem jako prvobytně pospolný organismus, jenže sám. Justýna, co se rozhodla pro život nezávislé ženy bez dětí, a zkape, aniž by na to někdo přišel, než sousedé kvůli nesnesitelnému puchu vylomí dveře od bytu. Tak.

Při plném soustředění vidím budoucnost jako žihadlo a život jako rozkmitaný pohyb, co se před ním snaží utéci, a každý svého štěstí strůjce, vlakvedoucí i strojvůdce, každý svého strůjce štěstí, strojvůdce i vlakvedoucí. A ten kdo ví, jaký významný český autor s touhle říkačkou přišel, patří do stejných kruhů jako já, nohsledů toho undergroundu, co jsme ho v mládí ctili, a vtom slyším za svými zády šourání, a stará Justýna to není, tak rychle čas neběží, a otáčím obličej patřící dosud na Věrku směrem ke knihovně a tam stojí rozčepýřená Marilyn s hlavou na stranu tak, jak se lidé pokrouceně dívají, když luští v polici po vertikálách názvy knih, o kterých nikdy neslyšeli. S vystrčeným zadkem mi zírá do literárních pokladů. A mám chuť bafnout na ni jako zpoza rohu a pak ji vypakovat s igelitkou těch nejlepších titulů, ať se dovzdělá. Ale říkám si, tahle je hned střelí a pěkně pod cenou, a příště bude pod balkonem dělat překvapenou, že u mě byla jen na skok, a celé, co si odnesla, byl plný žaludek a lehká kocovina.

Lehká?

Když jsem na Marilyn bafla (jemně), otočil se na mě obličej fialový buřt a řekl „Dobrá ráno, tohle všechno jste napsala vy?“, a vidím, že myslí ty police dole, které jsou skutečně plné mých titulů a od každého je tam nejméně deset výtisků (k mání pro návštěvy, které si to zaslouží), a tak se zdá, že jsem toho napsala ještě více než ve skutečnosti, a podle výrazu Marilyn se dá soudit, že to na ni udělalo dojem, a já říkám: „Vyber si, jakou chceš“, a ona si vytáhne Lucii na oblacích touhy, přestože jsem si skoro jistá, že ji po pár stránkách odloží, protože i čet-

ba červené knihovny vyžaduje jistou trpělivost, a fetky jsou těkavost sama, a jen sleduji, jestli další knihu nestrká pod mikinu, a nestrká.

A pak se něco zašuchotá tam, kde jsem byla otočená prve, a vykoukne střapatá hlava s povolenými copánky.

„Můžu taky?“

A když kývnu a usměji se, jde Věrka nejistým krokem ke knihovně, jako by i ona včera něco pila (u dětí fetek člověk nikdy neví) a jako by k tomu měla nějaký šestý smysl, sahá bez váhání po Milionové Denise, mém opusu červené knihovny pro mládež, a hned si jdu skočit pro propisku, že jí tam něco napíšu.

„Milé Věrce“ škrábu jako kocour, jenže jen co se na ni otočím, že mě snad napadne něco kloudnějšího než „srdečně“ a podpis, už stojí vedle ní má Justýna a jakože je to švanda, prochází tělem Věrky tam a zpátky, a asi nějak civím a Věrku to znejistilo, protože říká: „Však o téhle knize jste mi včera celý večer vyprávěla“, ale pro mě v tu chvíli kniha, včerejšek a večer vůbec nejdou dohromady. Jedno jako by vylučovalo druhé, a asi civím dál, protože Věrka už tam není, a tak ji ani neslyším a zpříma do očí se mi dívá Justýna a říká: „Koho se tu snažíš dojmout, ty jedna kundo prolhaná“, a byla bych raději, kdyby mi říkala „stará kvěťáková polévko“, a možná něco v tom smyslu unikne z mých myšlenek na veřejnost, protože najednou civí i Marilyn, a já si v duchu říkám, odkud se v Justýně vzala tak obhroublá slova? Doma přece dostala jen to nejlepší vychování, prostředí jsme měli knižní, a hovořilo se když ne spisovně, tak alespoň hovorově, ale takto tedy ne, a řvu asi „tak to tedy ne“, protože Marilyn pustila Lucii na oblacích touhy na zem a mou Justýnu tlačí směrem do předsíně.

Cpe ji tam a postrkuje obývacím pokojem, tuhle holku, kterou v životě neviděla a nic jí do ní není, jen tu sprostotu ulice mají společnou, a kdybych moc dobře nevěděla, že se neznají, měla bych za to, že tu kundu má Justýna od ní. Z let trucovitého toulání a nechození domů, z let, kdy nevím, co se s holkou začalo dít, a dávno už by to mělo být skončené.

Jenže klame zas, teď dětským obličejem a plochým tělem, které už přece léta nenosí, a cílím teď dotaz na rodiče: kdo z vás ví, co se vaší dceři událo mezi čtrnáctým a sedmnáctým rokem, a kdo ví, tak by spíš jen vědět chtěl. Nebo má ratolest přikurtovanou ke klíce dětského pokoje? A přání otcem myšlenky, a proč ne matkou? Nikdy jsem přece Justýnu nevedla k tomu, aby se proto, že je dívka, jakkoli podceňovala. Tak proč se v bytě, kde vyrůstala, nechá postrkovat úplně cizí osobou? A letím do předsíně, kde si ty dvě právě nazouvají boty, a dělám kravál. „Ty tu se mnou zůstaneš,“ volám na Justýnu, „a ty půjdeš do prdele,“ směrem k Marilyn, a pak mě zarazí, co vidím. Věrku před botníkem ležící na zemi a rukama si zakrývající obličej.

Takhle nás učili, že se má znehybnět, když se blíží nukleární nebezpečí. Hlavou směrem k atomovému hříbu. Kterým jsem teď já (klidně hříbková polévka místo kvěťákové, ale kunda to je moc), a když se otočím, abych se poohlédla po Justýně, chvíli mi to asi trvá, protože slyším „klap“ bytových dveří a pak rychlý dusot dvou párů nohou ze schodů, a letím za nimi dolů s klíčem, někdo jim přece musí dole odemknout. Když chvátám kolem bytu Blažkové, vidím ve škvíře dveří její oko. Je vysazená na události a houknu k ní jen „dobrý den, paní Blažková“, zbytek že probereme jindy. A možná to byla ta větička, co mě zdrželo, protože mluvení člověka, ať chce nebo ne, trochu zpomalí. Marilyn, Věrka i Justýna jsou totiž mezitím pryč. V přízemí v šeru chodby svítí jen mosazná klika na dveřích, víc nic. Někdo vyšel z domu a nezamknul. Hajzl. Ale když už jsem tu, tak co už.

Opřu se ze všech sil do domovních dveří (proč, když lidé byli dřív menší, je všechno, co je staré, tak nesnesitelně fortelné?) a myslím na to, že jsem možná stačila zeslábnout jen od té doby, co jsem ta vrata před sebou tlačila naposledy (věk na vás nečeká, stejně jako vy na něj), a zaboha si nemohu vzpomenout, kdy to bylo. Když se chci venčit, jdu na balkon, ten je po ruce, a nákupy teď obstarávám především prostřednictvím donáškové služby.

Jako bych měla oči za blankou, někdo ji prořízl a pustil tam dvě stě dvacet světla. Nacpal tam baterku a venku rejdoval rukojetí. Neboli mi bylo dutinou lebeční šajněno úplně bez obalu jako do útrob Macochy průvodcem skupině nadržených turistů. A možná jsou mé oči trochu ubrečené kvůli té scéně v mém bytě a ubulenost to dělá všechno ještě horší. V každém případě kromě palčivého světla nevidím nic a ulice před domem, kterou znám do nejmenší bubliny na asfaltu, je jako jednobarevné pozadí ve fotoateliéru, bílé jako reklamní chrup. Jako chřtán, který mě požere.

Dlouho už jsem asi nebyla ani na balkoně. Dlouho jak? S ohledem na to, aby rytmus dne a noci nenarušoval ten opravdový vnitřní, se dá předpokládat, že záclony v bytě jsou už nějaký ten týden zatažené, domýšlím si usilovně (zanedbat nechci žádné možnosti), zatímco na onom jednobarevném odnikud nikam vyvstávají kontury lidí, automobilů a vývěsních štítů. A jako je ve filmu zatmění, když plátno najednou zčerná (ne, promítači neshořelo, to se nestává), a když se rozsvítí, je jinou scénou jinde, vyvstala mi před očima ulice sice táž, ale něco nehrálo. A říkám si, ať si každý chodí, v čem chce, já jsem ta poslední, kdo by určoval nějaké módní trendy, ale lidé na ně obvykle dávají, a proč najednou tedy tady a teď chodí všichni v obstarožním výprodeji?

Jenže v mé ulici se náhle na konformitu kašle a musím si dvakrát promnout oči, než systém prokouknu, a je to, jako by Velký bratr nařídil po chalupách vyhrabat starou konfekci, a ne „jakoby“, ti lidé v ní chodí do jednoho a vietnamská večerka je zrušená a místo ní je tam provozovna Kovo, kterou jsme na mejdanech, co jely i druhý den dopoledne, sledovali z balkonu a smáli se mužům, co odtud vycházeli obtíženi pytlíky matic a klubky tkalounů.

Je jiná doba, říká se, když se čas posune zhurta skokem vpřed jako puma, co si poskočí pro kořist. Tou jsme my, tou dobou jatí a jako lvi bijem o mříže, protože té době předtím jsme rozuměli (té ještě starší už zase ne), a tomu se říká být příslušníkem jisté generace. A generační příslušnost vás řadí do let, kdy mi, lásko, bylo dvacet let a tys už byl, Jardo, svým opravářem klimatizací, svým pánem, ale já byla stále ještě

slečnou, i když pannou už pár let ne a vývoj mi šel do finíše. Charakter už byl hotov dávno (nepevný a místy zlý, ale nikdy ne úmyslně), a co je pro mě svět a jaké knihy a hudba jej definují (defiluje v nich takový, jaký doopravdy je), se nalézalo v konečném stadiu. Po třicítce už se v tomto smyslu neděje nic podstatného a dost málo i po pětadvaceti. Opravdové mládí končí ještě o pár let dřív, a to neříkám proto, aby dvacítky hned frčely do DM drogerie pro plet'ový krém s kolagenem, ale aby bylo jasno, kdy a kde se dělá člověk tím, kým bude, a pokud se vám zdá, že hovořím jako kniha, pak je to proto, že je to tak.

Občas je zkratka třeba zklidnit se a pojmenovat si („vydefinovat“, chcete-li) to podstatné a kdy k tomu došlo. Na konkrétní data jsem slabota, ale éry mám pevně v rukou. Však jedna procházela jako poledník bytem domu, před nímž se právě nacházím. A co mi tu teď před očima defiluje (definujme si to jako skutečnost), je se vším všudy ona ztracená perioda. A jako je návrat ztraceného syna, tak já jako v kině sedím na návratu své ztracené dcery (čert vem Justýnu, když se neumí chovat), a v kině proto, že mezi ty dobové lidi nemůžu. Vědecky vzato (pro ty, kteří si myslí, že mám problémy s hlavou), obraz devadesátých let v mé ulici, jež je už dvacet let na pouti vesmírem, prostě nějaké časoprostorové zakřivení pinklo jako tenisový míček zpátky (astronomové si v teleskopech pouštějí minulost planet docela běžně), a holt i přesně tam, kam patří. Rodí se i osmerčata, lidé v kupkách sena nacházejí jehly a jednu ženu z Venezuely dvanáctkrát za život udeřil blesk, což je statisticky podobně nepravděpodobné jako to časoprostorové kino, v němž jsem se právě ocitla, sedíc na pochcaném schodu ve vchodu našeho baráku, a když si myslím „našeho“, napadá mě, že zavolám Blažkovou, aby se na ten zázrak přišla podívat. Ale co když to celé mezitím zmizí, já přijdu o to, co jsem ještě neviděla, a Blažková si potvrdí to, čím si je jistá od chvíle, co se sem přistěhovala, a sice že jsem mešuge? Ale nejsem a ne a ne.

A dojetí je jako vlna a tohle je povodeň minulostí, a pak mi zatrne, protože tři lidé, co si je pamatují z mejdanů devadesátých let, najednou vyjdou zpoza rohu a míří směrem ke mně. Kam jinam by také chodili?

A je s nimi i spisovatel T. K., a to už mi buší srdce až v krku. Tohohle muže mého kdysi života jsem už léta neviděla a tenkrát mi přišel starý, a teď jsem tu za starou já a bojím se, jestli by mě vůbec poznal, a bojím se, že ano i že ne, a první z té skupinky už zvedá patu, aby za moment došlápl nohou na schod, na němž sedím, a teprve 100 v poslední vteřině cukám na stranu, zadek mi bolestivě buchl o stěnu. Ty čtyři nechávám kolem sebe projít do domu (je nezamčený jen mimořádně, v devadesátkách se nezamykal nikdy). A pak – a tohle zvlášť zvážené nebylo, spíš instinktivní, jako je cuk prstů pryč od rozpálených kamen – letím za nimi chodbou do domu, prosmýknu se kolem nich a po čtyřech beru schody k sobě do patra. Třesoucí se rukou zběsile rychle odemykám a pak – a to bylo také filmové – buch, opřu se o dveře svého bytu z druhé strany ve své předsíni a jako hrdinka Valérie z mé Lásky na první polibek, když se dozvěděla o tom, že je těhotná s nemilovaným mužem, sesouvám se po těch dveřích dolů jako sliz. Jako „všechno je možné, ale jestli teď zazvoní zvonek, tak doopravdy zešlím“.

Sedím na bobku zády přitisknutá ke dveřím jako Denisa v Milionové Denise, která si vždycky takhle přičupnutá zavazovala tkaničky, a jsem strnulá jako chameleon, když čeká, jaká moucha mu sedne na vyplazený jazyk. Jsem on na té čekané a jsem i ta moucha, co se bojí o svou ostražitosť, a jako chameleon svou barvu ladím s prostředím, dveře jsou z vnitřní strany zelenkavé a mně je zle od žaludku ze všech těch náhlých zvratů. A tak tam tak sedím, hlava mi do pár minut klimbá na prsou tou únavou z přestálého stresu a já se oddávám šeru s tichem bezpečí mé předsíně.

Jarda záchranář

A jak se říká, mohla bych tam takhle dřepět dodnes, kdybych opět nezaslechla zvuky. Zase zvuky, říkám si omámená únavou, a nejdřív mi to nedošlo. Za zavřenýma očima klid s kulisou ťuky, ťuky, ťuk, vytřeštila jsem se až se zpožděním, vycházelo to odněkud z mého bytu. Jako postavička z kresleného seriálu, vlasy zelektrizované šokem, škleb a nad hlavou v bublině otazník s vykřičníkem. Jako kočičí žena indiánský zvěd jdu za tím ťukáním (našlapuji v ponožkách), to sílí, zdroj je za dveřmi do kuchyně.

Nejsou zavřené, jen přivřené, a tak mohu udělat to, co znám z televize: ohnout nohu v koleni, přitáhnout k sobě a pak mohutný kop do dveří. Následuje skok do zákrytu za zárubeň a u obličej připravená pistole (hlaveň míří nahoru), cvak a teď je i nabito. Tam, tam, tam a tam (do všech čtyř světových stran) namířím pistoli, a to bych se divila, kdyby v této chvíli už nebylo jasné, zač je těch zvuků loket a pachatel nebyl přistižen, a to do slova a do písmene, při činu.

Jenže zatímco akce v mé hlavě už dávno proběhla, já stojím stále přede dveřmi do kuchyně jako oukropek a přiznat se, že se bojím, snad není ostuda, jsem žena.

Ještě jedna dvě chvíle napětí a nevysvětlitelná, kdy se odhodlávám, a pak se najednou otevřely dveře a málem jsme do sebe s Jardu vrazili. Malé tuc a hned z něho bylo objetí a polibky mi prší na tvář, a než jsem se stačila zeptat, co tu dělá, Jarda na mě, kde jsem tak dlouho trajdala.

„Vyprovodit návštěvu,“ já na to a Jarda jen lehce přinadzvedl obočí, a to mohlo znamenat za á, že se mu Marilyn s Věrkou zvlášť nepozdávaly, za bé, že ten vyrval v předsíni kvůli Justýně jsme si mohly ušetřit (musel přes nedovřené dveře slyšet úplně všechno), a za cé, že na pouhé vyprovození, tedy dolů s klíči, odemknout a zpátky nahoru, to bylo podezřele dlouhé, a Jarda se asi klonil k céčku, protože řekl: „Dýchni na mě“, a co mi Jarda řekne, to já udělám, protože to se mnou myslí dobře,

a při tom dýchání do jeho obličeje cítím, že má levá ruka drží ucho tašky, a když dodýchám, podívám se směrem k té ruce a v igelitové tašce je láhev bourbonu, a já nemám ponětí, kde se tam vzala.

A Jarda řekne: „Srdíčko, to by tedy takhle dál nešlo“, popostrčí mě na židli, přitáhne si druhou, sedne si naproti mně v té kuchyni a mé ruce vezme do svých medvědích. A vidím zase nás dva před pár hodinami, a je to jako pod Tvým okem, Bože, z výšky odněkud od stropu, jak jsme svrhli stojací lampu a leželi na sobě a já byla mořskou pannou, co hýbe jenom pánví a nikam ti neupluje, miláčku, a tys byl velké zvíře jako vždycky, a viděno od toho stropu (setsakra vysoký strop mého secesního bytu), byli jsme dvě červené plošnice spojené zaděčky, a tehdy sedě na mě celý zpocený jsi řekl, že mi půjdeš konečně dodělat ty dveře do spíže, protože už stejně neusneš, a já tě poslouchala jen napůl ucha a pak jsem úplně zapomněla, že jsi. A ty tu teď na mě: „Tak co tomu říkáš?“ a já nemám slov, protože nejenže dveře do spíže jdou konečně po letech dovřít, a tak se tam nenatáhne hmyz z balkonu, a klika je vyleštěná jako fungl nová, a říkám „udělal jsi to doopravdy krásně“, ale i ten starý zažloutlý lak jsi sedřel a nechal dveře po přírodní dřevěné tak, jak jsem si to přála. A jsou to dveře do spíže stylový venkov à la Provence, a ty jsi, Jardo, poklad nad poklady. Igelitku s flaškou schovávám za záda, aby se na ni zapomnělo. Já zapomněla na to, že tu jsi, a ty bys teď zase mohl zapomenout na tu láhev, říkám si. Prostě si ji nechat velkoryse vykourit z hlavy a já ti pak taky vykourím, a když si tu láhev z hlavy nevykouríš, vykourím ti ráda i tak, a ty to víš a je to tak dobré.

Nejraději bych z té láhve samozřejmě nevyvozovala vůbec nic. Navíc člověk přece nejvíc zklamává sám sebe, tak jaképak tresty. A něco takového chci Jardovi říct.

V tu chvíli mé ruce ve svých už nedrží, spíš je mne až drtí, a nejdřív si myslím, že je to náhoda, potom že věc mužnosti, ale je to vztek.

„Srdíčko,“ říká a skřípe mu to mezi zuby a na lících mu hrají žvýkačí svaly, a je to znamení síly a bezradnosti zároveň, protože slib ohledně

flašky jsem porušila za poslední týden už potřetí a můj milý neví, jak mě přivést k rozumu.

„Mohli bychom do šrotu odvést tu starou lednici, co říkáš?“ švitořím, aby řeč nestála.

„Lednice počká,“ na to Jarda. Zas je ticho. Jen klouby mi praští a snažím se jemně vykroutit z Jardova sevření, ale tiskne mě víc a ruce mám jako skřípnuté v kládě, tohle středověké mučení. „Dělá ti to dobře?“ říkám mu a zpříma se navzájem zadíváme do očí. Co tam vidí on, já nevím, prolhanost asi, já v těch jeho hromy blesky, ale láskou je to všechno oblité a Jarda: „S tímhle je konec, rozumíš?“ a těma svýma rukama mi třepe mýma, až prsa i břicho se mi z toho rozklepaly, a kdyby to nebyl Jarda, cítím ponížení, ale takhle nic, jen čekám, až to přestane.

„Myslíš si, že ti projde úplně všechno, vid’?“

Mám za to, že všechno ne, ale jedna láhev bourbonu by snad mohla. A všichni mí muži mají něco společného a souvisí to se vztekem, a možná by se shodli na tom, že ten jejich vztek zase nějak zpětně souvisí se mnou, a to bych se musela přepat i svého muže, ale ten tu není a nebude. Navíc Jarda by určitě ani trochu nechtěl, abych je s mým mužem oba házela do jednoho pytle.

„Posloucháš mě vůbec?“ „Ne,“ řeknu popravdě, protože pravda to je a Jarda mi tolikrát v poslední době kladl na srdce, abych nelhala, že by mě to teď, zvlášť s mýma rukama v jeho klešťových, ani nenapadlo.

„Tohle bylo naposledy,“ zahřměl, vzal flašku, co jsem koupila, a celou ji vylil do výlevky. Tak.

Do obývacího pokoje odcházím zkormouceně (o všech skrýších naštestí neví), zatímco za zády se mi zase rozeznívá Jardovo jemné „ťuky, ťuky, ťuk“. Hotoví rám na plakát holandského mistra. Mísa s hroznovým vínem, kýtou a napůl oloupaným jablkem. Plakát byl na spíži dlouho jen tak přilepený, věčně se odchlipoval a Jarda se toho ujal. Už se mnou takové věci ani nekonzultuje. Sám si v mém bytě stanoví úkol a sám na něm pracuje. Já mezitím píšu a on neklepe.

Zásada číslo jedna: nerušit mě, když pracuji. Můj muž na tohle nikdy nepřistoupil. Nepochopil, že bez toho spolu prostě nemůžeme být. Měl to za pošetilou malichernost.

„Ale prosím tě,“ říkal. A já řvala „to já tě *prosila*, aby ses teď alespoň do poledne neukazoval“, protože postava se mi zašmodrchala a ne a ne v ní probudit náklonnost k té druhé. Ovšem v nakladatelství to takhle chtěli: mladší muž a starší žena, on je začínajícím IT expertem, ona personální ředitelkou. To jen na okraj. Muže jsem tím nezatěžovala.

Píšu za zavřenými dveřmi, a dokud nevyjdu, neexistuji. Jarda takhle koexistovat umí. Když pracuje, mezi svým pracovištěm a mou pracovním zavře v bytě všechny dveře a občas připraví i občerstvení.

„Budu psát do čtyř,“ říkám, a když ve čtyři vyjdu z pracovny, na stole v obývacím pokoji leží na míse dva chleby se škvarkovou pomazánkou a dva hrnky plné mléka, a když skončím v šest (řekla jsem ve čtyři, ale nešlo přestat), bývají ty chleby už lehounce okoralé.

„Mohl jsi ty chleby namazat o něco později,“ řekla jsem mu jednou při takové příležitosti. Podíval se na mě vodově, ale neřekl nic. K srdci si to vzal úplně potichu. Umět mlčet, to se, pokud vím, také nikde neučí.

Lze jen zopakovat, že je to vše především o vzájemném respektu, který, přestože jsme s mužem do polévky „rodina“ stále něco přilévali, tak se vyvařil a v té páře jsme se potom škrtili, zatímco rodinný hrnec se připékal, páchl a nakonec začal kouřit jako havárie. A kardinální otázka, kdo připečený hrnec bude mýt, má předem danou odpověď. Kdo asi? Děti vybavené drátěnkami přece.

Vzájemný respekt jsou i ty zatažené záclony. V celém bytě. Aby vnitřní svět nerušilo nic vnějšího, a i za takových podmínek se má Jarda k dílu. K hlavě si přimontuje čelovku a na parkety, jež hobluje v mé ložnici, šajní pruhem světla jako noční dělník čtyřadvacetihodinového provozu, a byly dny, kdy jsme byli oba i takhle vytížení. Jen ztížené podmínky z člověka vymačkají poklady a díky Jardovi můj byt o polovinu zvýšil svou tržní cenu a díky mně bychom na něj měli beztak, protože zatímco Jarda potí kalorie, tak mně to zlato teče z prstů, a ano, zní to vychloubačně, ale kdo si své práce dost neváží, nemůže na tvůrčí

povolání ani pomyslet, protože to vážení si sebe za vás jiní neudělají. Výjimka v tomto případě opět jen potvrzuje pravidlo, jako když onehdy nakladatel volal celý netrpělivý, kdy bude konečně hotov můj dlouho rozepsaný Sladký přístav.

Román o dívce z dětského domova, co se později stala matkou pěstounkou (sladký přístav domova poskytla dvojčatům z kojeneckého ústavu). Podotýkám, že žádný deadline nebyl stanoven, a tedy nakladatel je v telefonu jako cukr a med. Protože bič na mě nemá a zlatá vejce jsou mé knihy (já opelichaná nosnice), zatímco on pouze solí bankovky.

Vážením si mé práce jsou kromě toho načichlé snad jen občasně pořady pro veřejnost. Nejdřív dorazí email a pak kdosi volá s konkrétnostmi, a když je to přesný čas a místo v ulici v městě, jehož název slyším poprvé, je logické, že přes hukot Jardovy parketové brusky (upřednostňuji pevnou linku, jenže s tou si na záchod nezalezete, šňůra stačí maximálně k oknu) rozumím jen zhruba každé druhé slovo a znát název města, jež znáte jen z poloviny, znamená, že na pořadu pro veřejnost bude díra v programu (místo do Jindřichova Hradce jste se kordcali do Hradce Králové), a tak musím někdy na Jardu křiknout, aby práci přerušil. Motor startuje znovu, jen co položím sluchátko. Pauzu, již zavelím, si prodlužuje jen v případě, že se mezitím na záchodě začeti do koše s novinami.

Jsme s Jardou takříkajíc tvůrčí tým a skládačka puzzle, jež do sebe zapadá. Protože stejně jako se doplňuje mužské a ženské, magnety to k sobě táhne i manuálně s intelektem. Jeho mozolnaté tlapy s pařátky mé slepice (nosnice zlatých vajec), kterých on si váží a zlíbá mi je po upracovaném dni, ani tušení nemáte jak sladce.

Blažková o Jardovi ví a říká mu opravář lodí, i když ve skutečnosti montuje hlavně ty své klimatizace, a jedna z našich větších hádek (dosud vlastně neskončila) je o klimatizaci zde v mém bytě. Blažková by z toho nejspíš pukla závistí (je potivý typ, léto protrpí) a v jednom záchvatu vzteku jsem na Jardu křičela, ať si jde za ní, za Blažkovou, to monstrum ať zprovozní jí, když bez toho nemůže být, protože mně studený vzduch v bytě nic vyrábět nebude. Vítr mi chodí zásadně jen

nedovřeným oknem. Ačkoli tehdy už ani to ne. Jarda všechna okna zbrousil a nalakoval a průvan, který mi do bytu lezl tím nedovíratelným sice nelze nazvat přímo vítaným (v zimě se v obývacím pokoji dá bez svetru vydržet jen s obtížemi), ale takhle jsem na to jednak zvyklá a také jakožto balkonová zahradnice upřednostňuji věci přírodní. A hlavně: v době pracovního vytížení tvorbou, kdy energie nezbývá, nechci řešit žádná dilemata.

Takže není náhodou, že jsem na něj tamto s Blažkovou vyhrkla v době posledních stránek Hladké linie stehen. To „jdi si za ní“. Aby jí a ne mně namontoval ten klimatický vehikl, když bez něj nemůže být, ale podtext tam byl i ryze ženský. Ač mohu působit příkře, a takové ohlasy se ke mně dostávají (o úrovni mé tvorby to pranic nevypovídá), jsem plápolavá duše s výkyvy a několikrát se mi stalo, že jsem Jardu načapala, jak s Blažkovou ležérně opřený o zábradlí diskutuje na chodbě průběh poslední schůze družstva vlastníků, kam chodím já, protože byt je můj, čili zájem z jeho strany nebyl o fakta, ale jen záminkou k... A když mu to říkám, jako by nevěřil svým uším, a pak se rozřehtá na celé kolo a plácá se do stehen a všechny ty věci – slzy v očích, červený nos –, co se dějí, když se jeden směje tak, že to víc nejde, tak ty má, a přesně tak Jarda hulákal. „Srdíčko, pojd’ ke mně,“ rozpráhl ruce sotva popadaje dech, přeširoká náruč, v níž se mohu v bezpečí a bez obav úplně nervově zhroutit. A že mi na to zhroucení tehdy opravdu bylo. Mé Hladké linie stehen totiž zbývalo pár posledních stránek do limitu (počet znaků je vymezený smlouvou) a muselo to skončit dobře, jak jinak, a ne a ne se k tomu dobrému konci dopracovat.

Tvůrčí metody a návštěva T. K.

Někdy se mi mé románové dívky prostě vzpírají. Vystrkují růžky, jak se říká, a rády by i tam, kam to není povoleno, do nějakých vrstevnatých slojí charakteru či co. Babrat se v těch druhých a ten vlastní profil mít také takový rozbabraný koláč, co všude popadal.

Mým úkolem pak je drobkou slepit jako slinami termity své obydlí, a když je rozdrobeno nadmíru, babravý koláč charakteru hodit do stoupy, zadělat na nový a snažit se lépe a usilovněji. Neboli ačkoli jsem nosnice, jsem také hrnčířský kruh, protože mé dívky musejí mít pevné kontury a ony samy kvůli tomu chodí na spinning nebo mají osobního trenéra (do něj se zblázní bez protestů), a já šlapajíc rychle pedál kruhu nechám si v dlaních otáčet vázou dívčina charakteru a jemně ji tvaruji přitlačením prstů.

Cit je něco, čeho mám mraky (jakkoli ta kráva sociální pracovnice přes děti tvrdí opak), a tak vím, že déle zlehka bývá účinnější než zhurta silově, protože zhurtovnost je jako bum bác slona v porcelánu. Jako hrad z písku přepadený hromotlukem a literární postava, ten pískový hrad, zborťí se jako vesmír do své černé díry a já podobně jako ten vesmír, co mimo sebe samého nic jiného nemá, nejsem nic kromě svých zatracených postav. Žiji těmi, co ožívají v mých knihách, i těmi, co mé knihy nesnášejí (všichni blízcí až na Jardu), a párem postav jsem i já sama, a ty žiji také, pravda s poněkud menším nadhledem. A pro zjednodušení se tomu říká náladovost a učeně rozštěp osobnosti.

A stejně jako je nehezky rozštěp patra (pohled na ten přeošklivý ret), je to se mnou, uznávám, někdy také složité a muži jsem řekla „ty to máš složité se mnou a já zase se svými postavami“, ale valný dojem to na něj neudělalo. Chování nezměnil, já také ne a s postavami se mořím dál.

Hrdinky, co se nechtějí dát chytit, jsou paličaté až hrůza. Ten, koho jim vyberu, jim často není dost dobrý. Nechce se jim vázat se (místo investice do vztahu chtějí na rok do Spojených států) a emancipace

ano, ale pokud kvůli ní směřuje příběh ke zlému vyústění, v mém žánru nemá co dělat. Protože na dobrém konci mé červené braky celé stojí, na troše velké lásky a štěstí (žádné štěstíčko), a na tom stojí i ten váš příběh života. Čertěte se, jak chcete, ale jestli sám sobě nepřejete dobrý konec, jste lhář.

Anebo vám na sobě samých nezáleží, a to je některým mým dívkám také vlastní. Toho svého štěstí si ne dost váží a ze svého příběhu by chtěly do jiného, aťsi třeba slzavého údolí, protože ofinu už si lakovaly mockrát a nuda je ze všeho nejhorší. A tak chodí se džbánem pro vodu tak dlouho, dokud mu ucho neurvou, a celé to začalo úplně nevinně jen pálením dobrého bidla, a tomu se říká: nevděk vládne světem.

Hnětu a tvaruji na hrnčířském kruhu a zmetky házím pěkně zpátky do pytle s mazlavou hlinou. Necht' příště poslouží za fundament jako na polévku pár dní starý vývar ze slepice (z mé vlastní slepičí hlavy), ale nyní jako hrbolaté nepodarky do příběhu nemohou. Schází jim čitelnost nebo přespříliš přemýšlejí.

Ano, nějaká hlubší přemýšlivost není pro mé postavy typická. Pro tvorbu ano. A čas nastal podělit se o know-how (kdo se dostal až sem, sakramentsky si to zaslouží) neboli takzvaná „literatura“ (ta, jež mou literaturou opovrhne) je čtivem o bohaté škále možností, jak je možné podělat si život, a prosím, proti gustu žádný dišputát, ale obvyklí lidé po štěstí toužívali. A obvyklý není hloupý, vy chytráku. A nevím, koho konkrétně teď tady peskuji, ale pomýlení chytráci se vždycky najdou, a zaplat'pánbůh i ti obvyklí „dobří“ lidé. A tak daleko se ani chodit nemusí, Jarďa se nachází hned za dveřmi téhle mé kramárny jménem pracovna, kde už teď několik hodin usilovně vysedávám.

Za dveřmi s výplní z matového skla, jež dává nahlédnout má záda při práci jako modrý rozmazaný flek (má pracovní mikina má barvu blan-kytného nebe), zatímco já vidím obývací pokoj jako soustavu hnědohnědých slitin (barvy knihoven, skříní, stolů a židlí), již tu a tam rozvlíní pohyb, a teď to bude natuty Jarďa a housky bude mazat rybičkovou pomazánkou a krájet k tomu plnou miskou rajčat a v hrnečcích se bude podávat

mléko (proč jen je na ně tak vysazený?), a když se rozletí dveře mé pracovny a vyjdu ven, ze všeho nejdřív dojde na objetí, a tomu se říká láska.

Pár vět ještě dopíšu, slíbená čtvrtá už sice odbila, ale Jardovi čekání nevádí a končit se musí vždy s vizí zítřejšího začátku: v půlce rozvitého souvětí nebo slůvkem „pak“ s tím, že mám jasnou představu o tom, že „pak“ přijde dejme tomu ona choulostivá scéna s nevhodně vybraným dárkem, podařené grilování nebo výlet na lodičce, a na své lodi pak mohu vyplout z pracovny a cítit se jako královna.

Jedním z hlavních omylů je, že všechno bude tak, jak si jeden představuje a do detailů si to namyslí (do těch nejmenších, jako je pomazánka zrovna rybičková, i když na vajíčkovou a celerovou suroviny také máme a Jarda je má raději než šproty), a pak se diví. A opaku se říká: nechat věcem volný průběh. Jenže jak přesně má vypadat? Že nejen pomazánka a rajčata nikde, ale stopa není v obýváku ani po Jardovi? Zůstal tu jen jeho pruhovaný svetr přehozený přes židli a místo téhle lásky sedí v obýváku úplně jiná, a první, co mě napadlo, bylo: Jarda šel na skok za Blažkovou a nechal otevřené dveře, nebo T. K. zazvonil, Jarda ho pustil dál a šel pro návštěvu koupit přes ulici pár žlutkových řezů.

„Dlouho jsme se neviděli, pardále,“ říkám T. K., co tam rozvaleně sedí. „Co tě sem přivádí, ty zmetku?“ Prostě ho i přes ten šok ráda vidím, tenhle poklad české prózy, co pořád vypadá obstojně (alkoholika přes šedesát byste mu rozhodně nehádali).

Když jsme spolu rajtovali, byl by mi mohl dělat otce, a teď ojíždí ženy, které si o ženách mého věku myslí, že mají život dávno za sebou (jako já v jejich letech, když T. K. svá autorská čtení objížděl se mnou), a chtěla bych se T. K. zeptat, jestli cestou sem náhodou nepotkal své o dvacet let mladší já. Ale měl by to za nejapný žert na účet svého věku (šediny skrývá světle hnědým přelivem) a třeba tu navíc někde v domě ten mladší pořád bloumá (sedí na schodech u sklepa?) a zazvoní tu každou chvíli na dveře a s těmi žlutkovými řezy nám píchne.

To se v devadesátkách takhle dělalo, že se přišlo a sedělo se jen tak. Šlo se kolem, cinklo se na známého a vysedávalo se až do druhého dne.

Ale dnes? A dívám se na T. K., jak si prohlíží své ruce, místo aby se rozhlédl po pokoji a poznamenal, jak moc je vylepšený, a já bych řekla, že díky Jardovi, a už by mělo naše mlučení své téma.

To tehdy před lety také nebylo, že by se člověk bál mlčení. Možná že jsme se odcizili tím dlouhým neviděním se, a „odcizili“ zní u lásky strašně, a pořád tu z ní něco je, protože mu chci pohladit starý obličej, nebo spíš ten mladý, co je pod ním, ale jinak než přes ten starý to nejde, jako se v levných restauracích stoluje přes igelit. A mám chuť T. K. vysvětlit, že jeho starý obličej mi nevadí, když vtom řekne: „Vypadáš jako tvoje matka,“ a mně spadne čelist a říkám: „Kvůli tomuhle jsi sem snad nepřišel,“ a on na to, že potřebuje pomoci. Je krásná a je jí čerstvých devatenáct, a kousek po kousku se mi tam rozsypal. A já si říkám, kolikrát už tu to divadýlko bylo, a nemůžu se dopočítat. Že jako autorka ženských románů mohla bych rozumět lásce muže v letech k ženě sotva zletilé? Tohle muž, co se vždycky holedbal svým příkladným otcovstvím, a manželka že patří k tomuhle balíčku pevného charakteru jako zapalovač k fajnovému doutníku, který si uměl dopřávat, ale vždy s mírou, podobně jako do té doby i ty křehké studentky vysokých škol.

Dceru měl T. K. zrovna ve věku téhle jeho nové Kláry, studentky antropologie. Na semináři četl studentům něco ze svých románů a pak ho na chodbě u automatu s kávou oslovila se směšnými dotazy.

„Vůbec to nebyly ty hlouposti, co vždycky, víš?“ říká se zamženými očima, a kdyby to bylo za peníze, už bych si za těch pár minut řízeného výlevu účtovala alespoň dvě stovky, teda zhruba tolik, za kolik mi vypil rumu, a ze solidarity s ním musím držet krok a také abych letěla na podobné lítostivé vlně. A vidím sebe před lety jako tu Kláru, T. K. bylo pětatřicet a kouřila jsem mu ho v kině Ponrepo na němých snímcích doprovázených klavírem, bral mě na večere a jako libůstku představoval známým, a když zjistil, že mě současně s ním jebe i můj bezvýznamný spolužák B., ztropil scénu na svých narozeninách, která se jako veřejné tajemství přičítala drogám.

Protože T. K. byl cesta i přes to měkké žabí břicho a valivý krok, jež B. kompenzoval figurou atleta a oddaností kořeněnou občasnými úlety

na večírcích, kde jsme nebyli spolu, a tomu se říká sériová monogamie. A párová monogamie to je, když jsem byla naráz věrná T. K. i B., a „byla bych jim věrná do smrti“ (napsala v mých Medových vzpomínkách učitelky Luisy učitelka Luisa o svých žácích), nebo spíš než by to na obě strany prdlo, a to se stalo hned vzápětí. A uslzené oči T. K. se na mě po letech dívají a já si myslím: zkurvil jsi mě v letech, kdy jsem byla nejzranitelnější, protože tys byl jen oknem do světa, co mě zajímal, ale ty sis ve své sebezahleděnosti myslel, že stojím o tebe jako o člověka.

A tuhle Kláru zkurvíš stejně a ještě víc tím ještě větším žabím břichem, které musí kompenzovat ještě víc drahých restaurací a víc důležitých večírků než v dobách mého mládí, a přemýšlím, jestli i ona ho bude podvádět se spolužákem, a říkám T. K.: „Hlavně žádné ukvapené rozhodnutí, které nejde vrátit,“ a on že když nepůjde vrátit se, tak se připlazí, a já „a ke komu prosím tě?“ A on, že k ženě, nebo k milence, a vidím, že tone v bažinách, a nevím, jestli mu chci podat ruku, anebo ho spíš odšťouchnout do té mokřiny dál na hloubku jako bidlem cvičitelka kroužku plavání. Plav si, plav ve sračkách, za které si můžeš sám, a takovou odpověď své staré lásce bych od sebe nečekala, ačkoli nahlas jsem pochopitelně řekla něco jiného.

Pochopitelně proto, že čím dál to někdo dotáhl, tím méně si k němu dovolím, a T. K. je stále jedním z nejlepších českých autorů posledních dvou dekad, a navíc se nikdy neošklíbal nad tím, co dělám (kam jsem „uhnula“ z literatury, jak remcají jiní), a napadlo mě v tu chvíli vůbec poprvé, že T. K. mou červenou knihovnu nechává na pokoji ne proto, že by byl více než jiní hlava otevřená, ale kvůli tomu, že se tak bez práce zbavil konkurence ve svém vlastním oboru. V tu chvíli přešaltuji jako mašinfíra kolej z Ostravy na Brno a zastřeným hlasem barové uvaděčky říkám: „O co jde, je následovat srdce, láska. Na ostatní se vyser.“

A přitopit pod kotlem je pak už snadné jako nic, a tak říkám: „Začít ještě jednou znovu, vid’? Vyslyšet to volání nového života. Nic takového jsi už léta nezažil, co, pardále?“ Chtěla jsem říct „od dob, kdy sis mě chtěl vzít“, anebo „nezažil nikdy“, ale T. K. není žádný blbeček a tlačit na pilu příliš znamená, že se zlomí a strom zůstane nepokácený, neboli

smysl účel nesplněn, a mám takové záblesky, kdy si připadám dočista jako monstrum, a měla jsem to tohle odpoledne s T. K. nad čokoládovými košíčky, které Jarďa mezitím přinesl (žloutkové řezy neměli), naservíroval a pak s námi seděl u stolu a asi dočista nevěďěl proč. Kromě toho, že T. K. se zbláznil do nějaké holky, a Jarďa si při tom u stolu do bločku zapisoval rozměry garnýže, které s prsty lepkavými od košíčků předtím začerstva vyměřil, a pak nás opustil zapracovat na závěsném systému žaluzií, něčem, o čem T. K. ani neví, že vůbec existuje jako svého druhu vrchol lidského důvtipu.

A pak jsem pod záminkou cigarety zmizela na balkon, a to Jarďa už dole pod ním túruje motor své dodávky (nejlepší závěsné systémy mají v Bauhausu) a z balkonu jej v autě nevidím, ale dodávku, jak vyjíždí z místa, kde já bych nezvládla zaparkovat ani náhodou, to ano, a představuji si tu jeho práci se řadicí pákou a volantem, který ovládá jednou rukou a pouze tlakem svého zápěstí, a je to, jako by mi to tou jednou rukou dělal mezi stehny, a jsou to balkonové šprycle a vítr, který mi protahuje mezi nohama (na sobě mám jen župan, pod ním nic), a cigaretu si hned zapalují další a v tom dýmu, co vyfukují, něco odplouvá, něco, co už se nikdy nevrátí.

Převážně mé milované děti

Slunce se přehouplo přes horizont a udělalo se pozdně jarní vlaho cené tím, že léta neukrajuje, ale jako to léto už je výhřevné a květníky se mají zalévat ráno nebo navečer, ale odpoledne to také lze, a stačí výčitky současné (konvičku si včera půjčila Blažková a já se na ni ráno ne a ne dozvonit) než riskovat ty další, kdyby i večer flóra ostrouhala, protože práce na Kradmých pohledech z očí do očí, mém posledním opusu, se protáhla, a tak se chápu konve (Blažková ji v poledne přinesla sama) a skláním se k jednomu květníku za druhým jako k dětem, a ne snad děti, ale mláďata jsou malá zelená rajčátka také a mladé mrkve jsou dívky, co potřebují hnojit na vývin, a citrónek je chlapec, a co ten můj citrónek asi právě dělá, říkám si koukajíc, jak pod balkonem dva kluci honí mičudu.

Tomáš byl na kopanou odmalička třída. Třídní po základce radila dát ho na něco praktického, a hlavně pro manžela to byla rána. Rána, že bude Tomášek trávit čas v MHD v nějakých montérkách, zatímco jeho movitější spolužáci budou tramvajový vůz míjet v osobních autech, a je to jako život, co se minul úspěchem, ta tramvaj, co stojí, zatímco auta poskakují zácpou.

Manžel si představoval syna jako právníka a já jako filologa čínštiny, Čína je budoucnost a filologie věda o jazyku, a co by mělo být prvoroznému ze svazku novinář-autorka červených braků, vyrůstajícího v napjaté atmosféře kultivované frazeologismy (i v dusnu se u nás před dětmi jen výjimečně dehonestovalo nepěknými slovy), bližšího než jazyk budoucnosti?

Ovšem učitelka gymnázium humanitního směru vřele nedoporučila (řekla doslova: „v žádném případě“) a Tomášek se tvářil, jako když mu ulítly včely mnohem méně, než jak se ksichtil, když přes slib, na který jsem zapoměla, nedostal k narozeninám tu vysněnou herní konzoli.

Tomášek teď pracuje jako realitní makléř, a když jsem to řekla Blažkové, tak zbystřila, protože jedna její známá chce prodat domek s podmáčeným sklepem a ráda by, aby ten sklep zůstal jen mezi ní a makléřem a lidem zbytečně nekazil radost z koupě domku za (v dnešních relacích) mimořádně příznivou cenu. A hned že chce na Tomáše telefon a já: „Ťuknu na tebe, až přijde na návštěvu,“ a ona: „A co když zrovna nebudu doma?“ a já: „To se mi zatím nikdy nestalo, že bys nebyla,“ a myslím na ráno, když jsem u Blažkové marně klepala kvůli konvičce a pak jsem se dala do zvonění. Suchý cvrčivý bzukot, který z vás šmahem činí nevítanou návštěvu, a tou jsem asi byla, protože proč zrovna nebyla doma (právě že byla, jen neotevírala) ve chvíli, kdy Jarda právě odjel někam za klientem, a sama tu konvičku přinesla hned poté, co se vrátil zpátky?

A žárlení je jiné, když je člověku tolik co mně, a jiné, když je mu osmnáct jako Justýně, a kluky s mičudou pod mým balkonem vystřídaly dvě mlad'ouňké krásky. Houpou papírovými taštičkami Calvin Klein, a jestli tam měly slipy velikosti L pro své milé (vždy kupují pro jistotu raději větší) nebo po dvou košíčcích podprsenek, co po nich oni milí budou ještě dnes večer šílet (většina mladíků si na podprdu nepotrpí, při zdoluhavém a nešikovném rozepínání jde erekce do kopru), je podstatné zdaleka méně než to, co si tím nakupováním dokazují, a jestli nic, protože na svou vlastní hodnotu prdí pes, z balkonu bych je posypala třpytivými konfetami. Kvůli tomu chodím do obchodních center také a Justýna to nesnáší.

I my jsme chtěli být jiní a měnit svět. Pak se to nějak celé rozpadlo. Pár lidem z mejdanové party otiskli povídky a básně v šedivém literárním sešitu Rozhledy, někdo jiný psal pro Textuál (Rozhledy že jsou pasé) a Litbunkr (ano, na stáncích PNS to nemají a na webu jsou stránky věčně nedostupné).

A každému, co jeho jest, ale Čechů, co sledují kultivovanou literární tvorbu svých současníků, je jako šafránu a na šafránové koule se chodilo do krišňácké cukrárny, a kdo stále ještě jedl maso, nic nepochopil.

O tom kudy kam se rokovalo s vždy stejným výsledkem odkladu na rokování příští, a lidé začali odpadat a dogmata se drolit (ryby se jíst mohou, a pokud si kuřata zaběhají, tak i ta) a vzájemná prošukanost dospěla do stadia, kdy nezbývalo než začít lovit nové kundy (slovo, které Jardovi při akci šeptám do ucha, „miláčku, vlhne mi pro tebe“, ale celkově se nadužívá zhola zbytečně), to znamená, že se nové píči začínaly lovit mimo partu, a to jí také nepřidalo.

Na bytových mejdanech jsem četla já a potom zas, a když se přes opakované výzvy nikdo jiný nehlásil, tak před i po pauze intoxikace na balkoně, a neptejte se čím, ano, správně, tak to čtení před a po pauze intoxikace jsem obstarala taky a otázky publika spolu s vajgly padaly do květníků (tehdy ještě osázených řeřichou a muškáty), přehlušovány smíchem „smějme se, dokud je čas“. A četla jsem i na závěr. Takříkajíc na dobrou noc, když v předsíni už se rotili poslední a hledali v tom bordelu druhou ke své první botě, a někdo někoho objal a políbil na tvář, a ty polibky, to byl umíráček (pravda a láska to projely). Koukalo se na to, jak stihnout poslední metro, a to ne proto, že by rodiče doma zpřísněli (mezitím je většina z nás opustila, a ti kdo ne, o nich přestali mluvit), ale kancl ráno na osmou nepočká, a tomu se říká vystřízlivět ze snů mladičkého mládí, a prý to užene každého, ale raději se uženu tím uháněním směrem ruce pryč od povinné docházky, než bych si na jedno jediné ráno nařizovala přesný čas. Jakmile si člověk na něj zvykne, už mu nestačí jen, že je pátek nebo středa navečer, a tomu se říká šikmá plocha a bude hůř, a hned mám nápad na odvykací kurz cílený na časovou dezorientaci, který bych těmhle hektikům nabízela (VZP by připlácela i na ten, jde o zdraví). Spočíval by v měsíčním pobytu v mém bytě se zataženými záclonami ve vzpřímené poloze „zámotek“ v jedné z oněch záclon (garnýže Jarde na můj popud posílil, aby vydržely). Na noc by se zámotky vypodkládaly opěrkami, a vzhledem k tomu, že mám v bytě sedm oken, měl by kurz čtrnáct účastnických míst, a pokud by kurzovné bylo pět tisíc korun (včetně jídla, které by se ve formě tekuté stravy podávalo úzkým brčkem přímo prostrčeným záclonou), vydělala

bych za měsíc sedmdesát tisíc a i po odečtení nákladů by mi dobrých padesát zbylo.

A s tou svou červenou knihovnou bys mohla seknout, mručí si teď dost možná pro sebe někdo, kdo neví, o čem je tvůrčí zápal, a je to věc čistě nepřenositelná. Peníze že v tom ohledu kompenzují houby. Neboli padesáti tisíci mi nikdo tlamu neucpe. Byť je to pakl, který se mi do papuly v tisícovkách sotva vejde a mít to v pětitisícovkách 123 znamená, že pokud jde jeden do obchodu pro mléko a sýr, celé dopoledne stráví před prodejnou počítáním pejskařů, co neuklízejí po své čubě (jen za tu dobu rovných třiaadvacet v mém rodném Braníku), zatímco prodavačka celý ten čas jako čuba obíhá okolí, aby vám tu pětitisícovku rozměnila na drobné.

Potom, co vyšla Metropole, má slavná prvotina, jsem sebou párkrát sekla v televizním studiu (láhev a půl červeného mě nenechala ve štychu). Mé úspěchy u mužů (střídavé) to ovšem nijak nepoznamenalo. Patří to k běsům, říkalo se. Je mladinká. Rozervané mládí má pel. Tehdy, říkají teď, jsem byla umělecky na vrcholu a lídrem své generace. Družině obdivovatelů vévodil T. K. (mého prvního románu se prodalo víc než jeho čtvrtého a pátého dohromady) a B., což byl dle T. K. dočista bezvýrazný floutek se zoufale regionálním přesahem. S vlivem leda tak na svou mladší sestru (Metropoli ode mě dostala i s věnováním) a na mě, na mě zvlášť.

Čtyři léta, dva pokusy o studium vysoké školy (společné), večery pročené u telefonu (stále ještě pevná linka), a jak to tak bývá s člověkem, který je vám podobný jako vejce vejci, plachtili jsme v duu větromě a rýsovali velkolepé budoucnosti, nebo se společně plazilo městem a na místech starých továrních hal se recitovaly sonety.

V hlavě mi utkvěl společný chmurný večer s B., třemi krabičkami cigaret a karafou červeného, a nejdřív jsme se líbali s obličejí naproti sobě položenými na desce stolu (pod hlavami menu podniku, stůl pocintaný červeným), a pak mi na toaletě močil do úst. Moč prýštěla polootevřenými ústy na italské boty od T. K. a B. zlověstně hučel „ty děvko

jedna zkurvená“, protože o T. K. věděl (s nadšením jsem mu vyprávěla o jeho tvorbě, zbytek si domyslel). Pak se slibovala věrnost „už nikdy toneudělám“ a bylo to za ty dva nejpekelnější roky snad dvanáctkrát, protože právě tolikrát to ruplo, pytel plný lží se protrhl a ven se vyvalily vnitřnosti naší trojky. Někdo za sebou na špagátě táhl kus jater a někdo jiný si přidržoval zmučenou slezinu (láska se nám legitimovala takhle surově) a já, královna těch srdcí a macecha toho svého, jež se vinami zjizvilo do tvrdého šklebu s hrboly jako ledabyle provedený slepák, si i dnes na balkoně všechno detailně vybavuji. Já stará kvěťáková polévka a kunda prolhaná (podle Justýny) a zvracela by z toho ta polévková kunda do kyblíčku se zahradnickým náčiním u mých nohou, jen kdyby probůh měla co.

Obloha nade mnou je opatrná městská šedivá, ale vím, že je to jen opar světelného znečištění a ve skutečnosti že je noční nebe černé jako bakelitový telefon pevná linka (kde je konec těmhle archaickým časům?) a hvězdy jsou Tvoje kukadla, co promrkávají ten bakelit jako květiny prorážející asfalt. Hlavu zvrácenou dozadu přes opěradlo židle (Jarda bydlí kvůli mému žárlení na pár dní u své matky) si tím nechám celou zamotat, přestože je mi přes čtyřicet a mohla bych mít rozum.

A každý svého štěstí strůjce, vlakvedoucí i strojvůdce, každý svého strůjce štěstí, strojvůdce i vlakvedoucí, a někdo se nemotá, i když se napije, ale já v životě zmotala, co mohla, protože radost byla a je výbušná, a možná je výbušná právě kvůli těm sklepům zatopeným slzami, a bez nich by nebyla o moc víc než úsměvem na rtech obchodního cestujícího nabízejícího nový kobercový čistič. Však on je také morální a dobrý táta, s tou přehazovačkou se to nevyklučuje, a láska s nenávistí také ne (B. psal, ale nikdo to nechtěl vydávat), a láska s nenávistí jsou jako dvě půlky jedné hamburgrové housky a plátek masa uvnitř jsou mé dva potraty a dost.

Granát, co se hodí za hlavu a nechá se zaživa bouchnout, a pak se jen z pistole sfoukne prach (na dezertéry se střílí) a jde se dát si něco na

vymaštění žaludku do čínského bistra, protože tenhle večer bude vodkový. Ostatně všechno už je připraveno.

Na malém stolku na balkoně vměstnaném mezi květníky leží oválný cínový tácek a na něm šest štamprlat. Jedno pro mě a po jednom za každého bližního mé rodiny a dvě potracené děti. Pije se na můj román Kradmé pohledy z očí do očí, jenž se snad blíží ke zdárnému konci, a na všechny mé milé návštěvy. Kdyby šla kolem Marilyn se svou partou, štamprle jí sleji do lékovky a hodím z balkonu v pletené rukavici po dceři. Sarapátle po dětech z mého bytu nikdy úplně nezmizely.

Prý že nemám cit, říkala ta sociální pracovnice přes děti, když se z nadváhy vydýchala po výstupu do třetího patra (výtah nám tenkrát teprve dělali). Muž byl na čtrnáct dní na služební cestě a já měla zrovna psací období.

„Co je moc, to je moc,“ vyštěkla pracovnice a hned si začala poznávat bloček, a moc je to, když děti vřískají a jen kvůli tichu uděláte cokoli, a jestli je lepší vysypat do kýble patnáct balení velkých lentilek (stačí na dvě až tři hodiny klidu, je to prověřené), do aleluja nechat běžet v televizi dětské pořady, nebo tu smečku zpohlavkovat, záleží na tom, zda jim přejete špatné zuby, špatné oči nebo základy lidské slušnosti.

Zásadu číslo jedna: nerušit mě, když pracuji, lze pochopit i s tvorohovým mozkiem, a pokud se něco zopakuje třikrát, není ustupovat kam. Kdo potřeboval školení ve výchově, byla ta pracovnice, ne já. Když třikrát a dost znamená, že ani napočtvrté nedojde na trest, dojde záhy na holubník, a tam by se tyhle pracovnice místo do bytů důsledných matek měly zavážet. Protože aťsi je politika státu vyrábět ve jménu zvyšování HDP jako na běžícím páse děti s bezuzdnými touhami, tak já se s tím ztotožňovat nebudu, i kdyby mě nakrásně zavřeli, jak hrozila tenkrát ona pracovnice s odkazem na to, že děti mají tělo pokryté modřinami.

„Jápak by neměly, když jsem je seřezala,“ říkám té sociální ženě, a valí na mě oči, jako by se rozumělo samo sebou, že matka, co nemá doma vypulírováno, je sakum prdum notorická lhářka.

„Nepořádek dělají oni, já jen neměla čas jej uklidit,“ a znova: „Třikrát jsem o to děti prosila,“ a položte si se mnou otázku, pro co je takovým dětem jejich rodná matka? Jestli odpovíte: pro dočista chronický smích, tak jste na jedné lodi s tou pracovnící, která se pro samé poklonkování dětem k respektu k rodičům už nedostane, a jestli souhlasíte se mnou, že matka je tu především od toho, aby děti naučila návykům, tak vás na té lodi chlebem a solí vítám já, podává se i finská vodka a možná bude i kaviár.

Jídlo bylo všude po bytě, po všelijakých talířích, takže děti mohly jíst, kde chtěly a co se jim uráčilo. I vyběhat se mohly dosyta. Z kuchyně do obývacího pokoje vede dlouhá chodba a tam a zpátky je to nejméně deset metrů, a když se to běží desetkrát, tak je to sto, a to je královská disciplína olympijských her. A ty že nejsou někomu dost dobré?

Komu není rady, tomu není pomoci, a říkám si o té sociální ženě, jaké má asi mindráky, a možná to souvisí i s jejím xenofobním češtvím, protože velikost musí mít člověk v sobě, a ne že odvisí od velikosti prostorů, kde se pobíhá, a odjakživa jsem chtěla, aby Justýna s Tomášem byli k něčemu, a to také znamená být si schopný i leccos odepřít, a kdyby to byl čerstvý vzduch, co jim chybělo, tak prosím, tělo ve vývinu si ho žádá, ale za vzduchem mohli na balkon, a taky že tam pořád trajdali. Rozlévat vodu, lopatkou přehazovat hlínu, křičet do ulice.

Nepopírám, že to křičení odkoukali ode mě. Byly chvíle, že jsem křičela a při tom držela oba dva, každého z jedné strany za ruku, a bylo to sice křičení, ale volalo se po tichu, zatímco v bytě křičel můj manžel, ať se s dětmi okamžitě vrátím z balkonu, a pak vidím hasiče ve službě, jak pod balkonem roztahují síť, a to jsem si řekla, když už tam ta síť je, tak by se neměla nechat ladem (kolikrát za život si člověk něco takového zkusí), a děti byly nadšené, neboli ječení lidí z ulice, kteří nás sledovali, když Tomášek přelézal to kovové zábradlí (kdyby bylo zděné, stoupneme si na ně všichni tři a skočíme spolu), jsme snadno měli za aplaus. Pravda, trochu ubrečený, ale slzy se tvoří i pohnutím plným štěstí a já syna nabádala: „pohni sebou“, protože Justýna si chtěla skočit taky (když došlo na věc, tak se zdráhala, ale nakonec si dala říct), a každou

chvilí se mohl zjevit manžel a z balkonu nás tahat násilím, což prý podle svých slov chtěl, ale zakázali mu to, abych se prý nezjančila ještě víc (nezjančila?), a pak Tomášek padá jako snop a sít' se houpe jako houpací („největší houpací sít', v jaké se kdy budeš houpat,“ říkám mu), a Justýně jsem řekla na kuráž to samé, a nejlepší to bylo pak, když se s tím děti chlubil ve škole.

Blažková se ptala, proč prý jsem z balkonu neskočila první a nešla dětem takříkajíc příkladem, a řekla to kysele, stejně jako to „když jsi tak chytrá“, jako bych na tuhle jednoduchou ženu někdy dělala něco chytrého. Ne, chytré si šetřím na svou tvorbu a chytrá jsem v kontaktu s Blažkovou leda na to, aby mi vadila frekvence Jardových povídanek s touhle pavlačovou ženou.

Jardu miluji a on mě (u matky teď bydlí jen dočasně a také kvůli praní, bližním už neperu, a také že matka umírá), ale intelektuálně si stojím výš a mým slovům občas nerozumí („Co je to diseminace, srdíčko?“) a úlevné musí být nemuset se takhle přeptávat, ale naopak dotýčnou ženu převyšovat, a to nejen postavou, morálkou a klidem, jak je tomu v našem případě, ale i slovní zásobou, protože Jarda sice neví, co je to diseminace, ale slova jako komplexní nebo gloriola ta zná (Blažková těžko), a navíc jich zná plno z oboru klimatizací.

Někdy po Jardovi žádám, aby mi přeříkal od a do z pracovní postup transponované opravy rotátoru jen proto, že v tu chvíli je z něj v mých očích něco jako vysokoškolský pedagog, a hned ho chci (jako ty studentky z auly s roztouženými očima). Ale být spolu je také příjemné a v rámci hovoru tu a tam něco vysvětlit je v naprostém pořádku, stejně jako říci to jinými slovy. Místo diseminace rozsev (šíření informací nebo choroboplodných zárodků) a slíí ve mně pocit, že právě toto je prvotřídním příkladem mého vcítění se do jiné lidské bytosti (té, co neovládá cizí slova), tak jaképak to mou osobu dehonestující „bez citu“ té pracovnice, co nám chtěla odebrat děti, a kvůli tomu, že to bylo „nám“, to asi nevyšlo (takhle se dodnes prsí můj muž). Protože když se manžel vrátil ze služební cesty, dal si na poslední chvíli na příslušných místech

příslušného sociálního odboru dvě až tři protekční setkání, kde mě, jak říkal, ve jménu naší rodiny podržel.

Mluvit-li tak, jak se mluvit nemá, řekla bych skoro, že tím dětem zkazil radost. Na školy v přírodě se vždycky těšily (vracely se notně vykrmené), a podá-li se dětský domov jako taková delší škola v přírodě bez přírody, lze pro něj děti i nadchnout.

Samozřejmě že jsem byla strachy bez sebe, že mi je vezmou, ale bude snad matka se svými dětmi sdílet takové úzkosti? Silná matka nikdy. Místo toho bude s úsměvem malovat obrázek takové „delší školy v přírodě bez přírody“, kde jsou „hračky, co nemáte“, „dobří kamarádi, co neznáte“ a „ve školní jídelně se i večerí a snídá“. Možná tohle rozhodlo, že se na děcák začaly těšit. Metu školní kuchyně mé vaření v očích mých dětí totiž nikdy nepřekonalo a Tomáškovy poznámky, že tohle a ono vaří kuchařky lépe, mě přimělo svrhnout z balkonu celý hrnec vločkové polévky.

Dokončovala jsem tehdy právě Křehké blondýnky a skončila s psaním ten den dřív, přestože mi to šlo výtečně (tu nit příběhu jsem si zkrátka utrhla u huby), jen proto, aby si ostatní do svých hub o něco později mohli vpravit mou polévku. A vlastně to ani nebyla poznámka, jen ksicht, co Tomášek udělal, a ksichtila se i Justýna, a muž to dorazil tím, že polévka je sice výtečná, ale jako dítě vločkovou nesnášel jakbysmet. A už to padalo z balkonu a muž asi myslel, že jen dělám scénu („hysterka“), ale herectví mi nikdy moc neříkalo a věci, co jsou jen jako, kromě příběhů, ty také ne.

A kdo uklízel zadělaný chodník? Ti samí, co vybavení drátěnkami předtím i potom drhnou připálený hrnec našeho manželství. Tomášek s Justýnou letí dolů s hadrem a kýblem celí nadšení, že si pohladí dvě kočky, co se na ulici mezitím do té polévky pustily lemtavě rovnou z asfaltu.

Polovina prachů

Můj muž je hlídacím psem demokracie. Novinařinou hlídá systém, aby příval informací nikdy neklesl na míru, kdy si je můžete zpracovat sami a žádného novináře k tomu nepotřebujete. Doma hlídal mě a já jako pes u boudy s vyplazeným jazykem obíhala v kruhu na délku řetězu (přidělaný býval k pračce nebo gauči) a slintala po své pracovně.

„Vydělávám prachy,“ řvala jsem a byl to už spíš štěkot, protože po hodinách křiku mi vypovídaly hlasivky, zatímco můj muž pár metrů ode mě mastil článek o česko-polských vztazích v rámci Visegrádu a každou půlhodinu pouštěl rádiové zprávy.

„Nebudeš tohle a onohle,“ a souviselo to s dětmi, alkoholem a mou prací, a v tomto pořadí, má práce vždy na posledním místě, děti na prvním, já nikde. Se mnou se nepočítalo.

„Vybrakovala šuplík s cizí měnou a obnos následně vyhodila z balkonu,“ mohl by znít policejní opis toho přestupku, i když spíš než přestupek je to předsudek, protože nikomu se nestalo nic zlého, ba naopak, měli jste vidět tu radost v naší ulici, když to lidem pršelo do účesů.

Když mi odpíráš radost působit lidem radost psaním, udělám jim radost takhle, říkám si vprostřed toho rozhazování a napadá mě, že když všechny ženy na světě vydělávaly místo peněz jenom kůže, možná to bylo pro všechny zúčastněné přehlednější, a představuji si Justýnu, jak žvýká hovězinu, a škodolibě, protože vlákna mezi zuby, to dcera nesnáší.

„Polovinu prachů vydělávám já,“ říkám pak muži v obýváku zklidněným konstruktivním hlasem, „a polovinu vydělávám já,“ šlehe jak bičem odpověď, co si ji šetřil přesně pro tuhle situaci. Pak nastává chvíle seznamování, což není v tom, že bychom se málo znali (ačkoli psycholog doporučil více spolu „jen tak bezstarostně randit“), ale plichtí se seznam, kdo co dělá, a celé je to o tom, kdo z nás dvou je větší chudinka.

A stojím tam já a stojí tam můj muž, dva proti sobě v našem obývacím pokoji, a já si říkám, co mě na něm tehdy tak bralo, že jsem mu na celý

život slíbila celý ten svůj, a motá se mi z toho hlava a není to opojením jako při fungl novém líbání, ale nad tou blbostí a pýchou, že se slibuje až do skonání věků, ale žije se teď teď teď, a to skonání pak může přijít mnohem dřív, než se skoná oficiálně. Ten cit vevnitř prostě umře. Umře se, aby to nebolelo.

Na svém muži si vážím přímosti, čestnosti a zodpovědnosti, a na tom se nezměnilo nic a ani jinak. Jen ta láska je pryč, ale byla tam a pravá nikdy nemizí, a myslím na to, že zaúkoluji děti, aby prohledaly celý byt i za postelemi a pod gaučem, a dokud tu lásku nenajdou, tak nedostanou nažrat.

Stojíme s mužem naproti sobě a chci mu to říct, ale ústa mi úplně zamrzla. A vzpomínám na jednu zimu, kdy si bez bundy zabouchnul klíče a já ho našla za dvě hodiny zmrzlého na kost čekat na schodech před domem. Kolem sníh a fujavice, ruce jsem mu pak doma zahřívala pod proudem teplé vody. Tehdy tam ta láska ještě byla. Ta nás hřála. A přemýšlím o tom, jak tohle časové zjištění převést do prostorového, tedy na jaký segment bytu by se děti měly při hledání naší lásky soustředit především, a jako bych nás tam teď viděla stát přes ty plápolavé záclony ze sesle hnízda mého balkonu (stále jsem v županu) a slyšet jsou první nesmělí ptáci. A když je to po promilované noci, je to nádhera, a když je to začátek dalšího kola manželského úmoru, je to ne smutek, ten je živý, ale pustina a úhor, a jsem ráda, že jedno ani druhé už se mě netýká. S Jardou jsme celou noc nepromilovali už pár měsíců (po styku je do třiceti minut) a můj muž je fuč fuč fuč, a najednou je mi do pláče.

Nejen mé hrdinky se potřebují schoulit do mužné náruče. A nic na tom nemění fakt, že testosteronu mám na rozdávání. Depiluji si knír a periodu mám pár rudých kapek v jediném dni a šlus.

To všechno byla a je moje volba a neměnila bych.

„Neměnila!“ řvu do ranní ulice, která čeká na své první chodce. Neměnila, neměnila, neměnila, dokud to slovo nepřijde o význam, a najednou je to „němě nilá“, a to je ta křehčí z Křehkých blondýnek, co toho

moc nenamluví, ale plaše se toho nausmívá i za tu druhou ráznější, a hned je mi lépe. Když slova rozmydlí pocity jako na tuhou pěnu ruční práce mýdlo na praní (ruční praní jemného prádla celé rodiny je nevyčísitelnou piplačkou bez jakékoli tržní protihodnoty) a v internátu se zase vyšponuji do prkna: ruce na pokrývku a světe, drž se, mě nesetře-seš, skok z Nuselského mostu se pro tentokrát odkládá. Ale kláda je to těžká a mé ruce v ní jsou skřípnuté. Jako když mi je Jarda držel ve svých loveckých pazourech a zahrozil: „Běda, jestli ještě budeš pít.“

A já věděla, že budu, ale slíbím cokoli.

Jarda je hrad, kde se dá zavřít a všechny okenice prkny zevnitř zatlouct před otrapy.

Ale o mých dětech neví nic. Co je pod metr padesát, tak pro něj nejen není, ale ani tomu nijak neříká, a cizí slova jako paradigma, deflace nebo avantgarda mu vysvětlím, ale kolem nebytí se dá jen kroužit jako letadlo, když letové podmínky neumožňují přistát, a pokud bereme v úvahu, že zásoba paliva se neustále ztenčuje, celé to může skončit jako pěkný debakl.

Právě jako prevenci srdeční havárie jsem si před lety vybrala svého muže. S pocitem, že vše už bylo odzkoušeno, sečteno a potvrzeno, a zážrak, že jsem z toho vyvázla jen s tím srdcem zjizveným jak od slepáku, a ne s dočista vypitou hlavou (to teprve přijde).

Vidím se s mužem na první společné procházce po protančené noci (měl mylně za to, že dobrá tanečnice nutně znamená i dobrou šuknu), a já si věřím. Tebe dostanu, tohle mi nepláchne. Šťastná budoucnost jako opatrná laňka, co se kolem ní našlapuje a obtáčí se sítí tak dlouho, dokud: hle a nemůže utéct, je lapena navždy.

Svatební zvony ještě nebijí, protože chci jen dítě, nic víc (moci si odškrtnout, aby už navždy šlo myslet jen na tvorbu).

Jenže muž je z dobré rodiny, což zpočátku imponuje, a připomínáno je to i později (opakuješ model své dvakrát rozvedené matky, ty literární couro), a svatební šaty se nakonec šíjí (chceš-li dítě, staň se manželkou), a nějak se tam vplížilo i to zasrané štěstíčko. Někdo zapomněl zavřít dveře nebo nechal večer rozsvíceno v pokoji s otevřeným oknem

(kdy už se naučíš zhasínat v místnostech, kde nedlíš, ženo) a jako můra, co cvrkotavě blouzní kolem lampy, štěstí plácalo křídly po pokoji jako nemohoucí pták, co ne a ne vzlétnout (tak málo by prý stačilo), a pak se čekalo, že se už už odlepí, a pak si ten pták místo toho zapíchnul zobák do peří, mžouravě obhlédl náš obývací pokoj a usnul. Muž ho hladil, s dětmi mu dokonce venku nakopali žížal. Já ho kopala do břicha i do lživé hlavy. Ta vycpanina u nás doma nikdy neměla co dělat.

„Neměla!“

Jeden muž na ulici vzhlédl a vypadá podobně jako Tomášek, a před chvílí jsem řvala „neměnila“ jako němě nilá krásná Míla a „neměla“ je mé němě la la la, a pak vzhlédla nějaká starší žena a řekla: „Můžete být prosím alespoň jeden den laskavě zticha?“

Laskavě nemohu a nelaskavě to na ni dolů hulákám. Člověka by dnes upekli zaživa v jeho vlastních vnitřnostech, protože upouštět pára se na veřejnosti nesmí a doma také ne, to zas ťukají sousedi, že je čurbes, a jeden si připadá jako štvanec a je to ve stověžatém městě Praha, a co teprve v Čáslavi nebo Františkových Lázních, kde se navzájem čumí do talířů? A řvu „marš s vámi všemi do Františkových Lázní“, a ženě to asi nedává smysl, a tak zmlkla, a přesně za tím účelem jsem to říkala.

Muž také nekřičel „ti tvoji literární kamarádi“ proto, že by na ně chtěl poukázat, jaksi připomenout, že tu jsou, i když se s nimi téměř nevidám. Ale naznačit, že to, čeho si cením já, nestojí za nic. „To“ že je zhola nic a já jsem „toho“ součástí.

Vlastní úspěchy se při hádce vytahovat nemají, ten vavřínový věnec, na němž se může leda spát (pod polštářem ho nikdo nevidí), ale aby poletoval po místnosti jako nádobí, na něž párkrát ve vzteku také došlo (děti nám pak už samy strkaly své plastové talíře), to ne, protože jako bumerang se to stejně vrátí. Obviněními z nafoukanosti (první cena v nějaké oblastní literární soutěži), a pak nezbývá než pomalounku polehounku vyfukovat, a pak zase nádech a znova výdech, aby srdce přestalo s tlukotáním a ruce s boxem, škrcením a házením předmětů a všechno se vrátilo do bodu nula, odkud je možné zítra, za týden nebo za měsíc vystartovat zčerstva a od stejného.

Obvykle byla trnem v oku má pracovní náplň, ačkoli se hovořilo o ulepené podlaze, a jindy děti, a hovořilo se o nich (kde máš své priority, ženo?). Dále že se city ztratily a nahlas se probírala druhá z dvojice mužových černých ponožek. Léta jsem je vyprané a vysušené rolovala do párů a jeden den jsem se zničehonic zařekla: dost a roluj samostatně. A je to nečestné a nesportovní, ale manželství už takové je. Pokud sportem nenazveme nošení nákupů a automobilovou rallye každý první pátek v měsíci na večeri k tchyni a čest je „čest práci, soudruzi“, že jste oba v rámci páru tak převelice funkční, že na nic jiného není čas. Alespoň se ti dva hádají méně, času nezbyvá a největší úspěchy se slaví o Vánocích, protože hádat se o Štědrém večeru je zakázáno. Ale říci, že má druhý roupy, to se může už na Boží hod, a roupy jsou přání v rozporu s rodinnou mašinou. Občas mi muž plnil i ony roupy. A v tom případě nelze než zkonstatovat, že můj odpor k němu byl pouhopouhým rozmarem. A odchod zmarem?

Odešel on, já zůstala.

Když mám dobrou náladu, prostřu i pro muže talíř s příbory a Jardovi pak jen drobně zalžu, že je to pro náhodnou návštěvu (pro mé křesťanské milosrdenství má slabost). A zatímco cinkáme jídelními příbory, civím do prázdného talíře prostřeného pro muže, a onen talíř je medailonek s naším rodinným portrétem. Jsem otřesena, v jakých vikslajvanových barvách je vyveden, a Tomášek, Justýna, muž a já jsme v úsměvové křeči, ale jsme. Přestože nemyslíme, tak jsme. Nebo právě proto?

Nejlépe drží rodina, kde mezci v kole tlačí bez keců kolotoč rumpálu, z jakéhosi „dole“ tahají kýble se stavebním materiálem a stavba rodina tak utěšeně roste a okna se jí neustále otácejí za sluncem.

Muž se párkrát stavil i od té doby, co tu nebydlí. Přišel s náručí modrých tašek Ikea a kdecu si do nich naládoval. Všechno věci výhradně jeho, většinou nevysoké tržní a vysoké vzpomínkové hodnoty. Kromě knih i všelijaké svíčky z cest, sošky, tabatěrky, pивní sklo s výjevy a motivické textilie.

Někde jsme spolu cestovali asi, ale já jako bych z tohoto bytu nikdy nevytáhla paty. A jistá místa zahraničních cest připomínají kuchyň a nějaká svou suchou hladkou podstatou práh mezi ložnicí a obývacím pokojem, vysoké skleněné baráky mé vitríny mezi okny plné křehkého skla a místa eklhaftu orientálního tržiště náš tolikrát politý a s Jardou promrdaný gauč v obýváku.

Jako bych se odsud nikdy nikam nehnula. Předtím tu žila má matka a před ní matka mé matky a jsou to ženy nevalného významu, charakteru a vlivu na mou osobu, ale našlapáno tu od nich je, a tomu se říká „místo s atmosférou“.

Z balkonu jsem před chvílí přešla do obývacího pokoje a vesele si poklízím. Staré noviny do koše s novinami (že je na WC, už víte), špinavá vidlička do myčky, konzerva do koše (uprostřed noci mě přepadla náhlá chuť na tresčí játra), teplý pléd mezi teplé plédy, podprsenka mezi ponožky a z lednice jsem vyndala jedny pořádně promrzlé náramkové hodinky. Co se jich jen Jarďa nahledal.

Já s ním a jako pár jsme se pářili na eklovém gauči nevědouce už, co by ty hodinky pomohlo přičarovat, a možná že je ten styk doopravdy přikouzlil, jenom se na to přišlo teprve teď. Jinak pomáhá modlit se ke svatému Antoníčkovi (je přeborníkem především na hledání zlatého tria: klíče, telefon a peněženka) a možná by býval přidal ruku k dílu i při ztrátě té vzájemné úcty, co se nám s mužem přihodila. Jenže Antoníčka používám až od rozpadu manželství, protože v jeho dobách měl o mých klíčích s telefonem a penězi přehled manžel a jako čmuchací pes pokaždé vyčenichal cokoli, co jsem nemohla najít.

Na zasmrádající základy našeho vztahu ale cich neměl a ani jiné buňky, a proto pak to veliké haló, když mé „dost“ se jmenovalo „už nikdy víc“, a mě samotnou ta slova překvapila stejně jako jeho. Slova, co říkala má ústa, a teprve pak je moje hlava brala na vědomí. Příkrost, která hlavu děsila, ale slova vzít zpět nešlo, však je před chvílí muž slyšel a říci: „to byla jen má ústa, ale hlava se s nimi neztotožňuje“, vypadá, že jste zralá na ústavní péči, a tím se mi u nás doma také soustavně hrozilo, a navíc

kdo ručí za to, že pravda bylo to druhé, tedy „už nikdy víc“, a ne to první pouhé „dost“? Vždyť slova jsou jen slova, jen slova.

Křičím: „Žiju svůj sen, chápeš to? A nikdy nepřistoupím na jakýkoli kompromis“ („tak to budete mít v životě velice komplikované,“ řekla ta barbínová psycholožka s diplomem Sandokana), „a buď mě budeš brát takovou, jaká jsem, nebo...“ a tomu se říká být v úzkých a končí to výbuchem slz.

„Tys nikdy o ničem nesnil,“ malý redakční idiote. Za ničím sis nikdy nešel, a ne tím dusnem z nevyřčených výčitek, ale nudou, nudou tu s tebou chcípnu, a řekla bych nejraději „a s dětmi je nuda taky“, ale ať by to muže seklo, a sekat je tma před očima a ratatata kulomet a střítlet jsem lačná jako Rusák v Čechách, jsem také pragmatickou ženou, jež si je vědoma toho, že nad hlavou se jí už pár let houpe gilotina (Damoklův meč?) podmíněného „zákazu styku s dětmi“ (můj muž to pokaždé zvrátil), a to raději nudu s dětmi než bez nich tu dosmrtnou ostudu a pohrdání.

Odpusťte mi tu přímočarost, ale nad čištěním vitrín (stříknu trochu ironu na sklo a rozmydlím to starým novinovým papírem) se mé myšlenky jako při práci tak typicky stáčí k podstatě: ovlivnila by nějak má pověst nedobré matky tržby z prodeje mých knih? Ano, kupovaly by se více, protože zboží s příběhem (ženy, jež své texty futruje mrtvolami rodinných příslušníků) jde na odbyt lépe než zboží bez příběhu, a tomu se říká doping a je to neetické, neboli to funguje.

Neetická je ostatně ona vášeň pro příběhy častěji, než si myslíte, stejně jako otázka, byl-li by můj pobyt s tímto mužem příběhem, jak by asi skončil? A neskončil už? Vše, co se mělo stát, už se přece stalo. Kniha je dočtena, bude se doklepávat. Což znamená, nejenže si nebudeme všimnout nějakých křížovatek, ale nikdy se ani nepodíváme z okénka toho rychlíku, jež pateticky nazveme život. Říká se tomu těšit se na svou vlastní smrt. Když to hlavní, čeho se jeden nemůže dočkat, je pátek, padla po pracovním týdnu, a plynule navazuje těšení se na ten další pátek, a smrt to je takový Velký pátek před víkendem, který nikdy nekončí.

Pavoučí žena

Víkend se mně osobně ohlašuje jen a pouze netelefony z nakladatelství a ztichlou ulicí s courajícími se páry (muž, žena a malá slečna v podkolenkách, co nevydrží nehopsat).

Když se zády otočím k balkonovým špryclím a vykloním se přes zábradlí, vidím fasádu našeho domu s dalšími balkony a okny a představuji si tam své životy.

Věčně jen v páře u hrnců a s kupou dětí (styl romale), jako výkonná žena s nečasem na věci intimní (samohana a každý den popíjí stereo se mnou, jen o sobě navzájem nevíme), jako dívenka, co čeká, až se jí otevře svět, a každý večer se s ním na pět hodin spojuje interkontinentálním chatem (jezdit na chatu s rodiči přes jejich naléhání odmítá), jako podomní brusička nožů.

Jedna takováhle romale zvonila a od té doby drhnu ostré nože v ruce, myčka je prý bezohledně tupí. A tupí jsou i ti, co na mě zespoda volají: „paní, vypadnete“, když si sednu zády do ulice na zábradlí, na ruce si navléknu podomácky zrobené přísavky (Jarda mi je na zakázku zbastlil ze dvou gumových zvonů na čištění dřezového odpadu) a vydám se šplhem po fasádě nahoru. Už si nepředstavuji, ale do těch domácností se dívám a jako pavoučí žena nabízím intervenci, a to lidé za okny panikaří, volá se 158. Ve jménu mé civící osoby zapomínají na vlastní trampoty a tomu se říká chvilková úleva.

Je to vytloukání klínu klínem (můj je vlhký, když lidé za oknem souloží) a exemplárním příkladem je má hlavní pracovní činnost, a klín je můj vlastní život a ten druhý život hrdinky, a když myslím na ten její, můj chvíli znuděně obchází kolem, luxuje lednici a hopsá na divanu, aby na sebe upozornil, a než se dočista spakuje pryč, hází od dveří významné pohledy jako můj muž, když poprvé, podruhé a potřetí mizel bydlet ke svým známým.

Přes dívenku na chatu, výkonnou ženu, brusičku nožů a dvě matky samoživitelky doplazím se s přísavkami až na střechu. Obhlížím město a po druhé straně chodníku vidím blížít se mého syna Tomáše a vyfíknutý je jako ze žurnálu.

Ještěže přísavky nemají pravou a levou a nedá se to zmotat, protože rychlost, jakou lezu dolů, je vpravdě divoká a v jednu chvíli má levá ruka zalapala po chytu, ale to už pravá noha hmatá balkon, krátký balanc nejistoty a hop, jsem mezi svými květináky.

Kdyby mě Tomáš viděl, řekne „ty stará osobo“, ale nejspíš by si mě nevšiml, ani kdyby zíral přímo na můj vystrčený zadek. Pro děti je matka matkou a jinde než se zadnicí přidělanou doma není k vidění, i kdyby nakrásně mávala a volala ostošest. Matky mají dělat matky, a ne pavoučí ženy, to se nehodí, a bylo to v cele uplácené pacičkami rukou mých dětí umatlaných jogurty a pískem z pískoviště (Proč je máte tak špinavé, paní? Že vám není stydno!). A děti si v hlavinkách melou, aniž o tom vědí: „Bud', matko, jako matky ostatních, a my si budeme, jací chceme. Protože náš život tebou začíná a číň servis, aby nám dobře nastartoval, ten tvůj námi skončil.“

Mohla bych na to konto řvát z balkonu nééé!, jako patetická hrdinka Luisa z mé knihy Trable s Luisou, ale někdy břehy mele tichá voda mnohem účinněji (prostě se to blízkým lidem odkýve, a pak se dál dělá svoje), a navíc, co kdyby mě Tomáš náhodou uslyšel, jak křičím? Mohl by si rozmyslet svůj chvályhodný nápad: oblažit svou matku návštěvou.

Má od mého bytu klíče, a tak když vcházím z balkonu do obývacího pokoje, Tomáš už tam sedí za stolem. Z ovocné mísy si vzal pomeranč a já mám sto chutí poznamenat: vezmi si na to talířek a nezacintej si tu novou košili. Houby vím, jestli je nová, to by věděla ta buchta, se kterou žije a která je podle něj „sladká“, ale ukázat mi ji nepřivede, asi se právem bojí, že bych se zhrozila. Jenže zhrozený teď vypadá spíš on, když říká: „Vezmi si prosím tě něco na sebe,“ zatímco já si mnu ruce otlačené od přísavky jako pinčovi se mi chvějí nohy.

„Vezmi si něco na sebe, dělej, a běž se umejt,“ a mluví se mnou tenhle syn, jako by ani mým synem nebyl, a když pohledem sklouznu

na své tělo, vidím, že celý overal pavoučí ženy je jen modrý a červený balakryl (zbytky po Jardově práci asi), a nic jiného než tu barvu na sobě nemám. Kryje ovšem mistrně a v zrcadle vitríny se sklem a chlastem vidím samu sebe jako potápěčku v neoprenu, a mohl by mít taky holomek pro matku někdy krapet uznání, zvlášť když matka ani neví, jak k tomu malování přišla, a za to se také nestydí. A přesto se už už začínám omlouvat, jak jsem na to navyklá, ale v posledku se zarazím a jen trucovitě bouchnu dveřmi od koupelny a koutkem oka vidím Tomáše, jak se natahuje pro včerejší noviny.

Barva ze mě pod sprchou stéká v hutných fialových potocích. Mám chuť volat: pojď se, Tomášku, podívat, protože podívaná to je dozajista zábavná. A žínka je od barev barevná taky, kreslím jí na kachličky za vanou veliká srdce a všechna jsou pro mého syna, co si čte vedle v pokoji rubriku Byznys a finance.

„Mami, ty jsi chlupatá jako princezna,“ řekl mi Tomášek v koupelně, když mu byly čtyři pryč a ještě stál o to, dívat se. Oči mají děti v tomhle věku ve výšce kund svých matek, a kdo ví, co v nich vidí, když říkají, že by chtěly zpátky do bříska. Bránu do ráje asi.

Justýna v té době ve svém nočníku s oblibou vařivala tamponovou polévku (pět až deset menstruačních tamponů, nivea a voda), ruku mi zasouvala výstřihem až k prsu a kničela „pít“. „Tak pocem,“ říkám, zatímco pokračuji v rešerších na román Kamarádky na život a na smrt (část příběhu se odehrává na Maledivách, bez exotiky to dnes už nejde).

Kdo si myslí, že děti nemají znát pravdu o tom, jak jejich matky fungují (mé použité tampony Tomášek balil do novin, které si sám našel a celé natrhal), mají zřejmě pocit, že jsou něco typu ošklivého stroje a menstruační krev matky že je kolomaz s přívlastkem hnus, a dělejte si to podle svého to své zavírání se po koupelnách, ale mé děti vyrostly v prostředí, kde se, pokud muž nebyl doma, netajilo nic a Tomášek s Justýnou moc dobře věděli, o čem svému otci říci mohou a o čem ne.

Tresty za porušení mlčenlivosti byly přiměřené, a co já vím, docházelo k průsakům informací jen zřídka.

Porušení zásady číslo jedna: nerušit mě, když pracuji, znamenalo nářez na holou (když potřikrát za sebou mi ty šmatlavé nenechavé dětské prsty bušily na soukromí), zásada číslo dvě zní: mateřská láska všechno vynahradí.

S Tomáškem to šlo lépe, protože velká princezna s malým princem pasují jaksi přirozeněji, ale i s Justýnou jsme se pod dekou dotýkaly nahé a viselo to dokonce na tablu nástěnky mateřské školy, kam děti docházely (odváděl i vyzvedával je muž). Agilní učitelky tam fixami vykroužily citáty dětí o svých matkách a vedle Justýny tam stálo: „Maminka má ráda, když se mazlíme“, a vizitka je to mnohem lepší než ty jiné typu „maminka ráda jezdí na kole“, „maminka pokazila lux a tatínek ho spravil“ nebo „maminku bolí hlava“. A je mi z toho všeho do zpěvu, protože jsem byla a jsem přísná i láskyplná zároveň, a svět mi létá a jako bohyně matka s laločnatými boky i učitelka s rákoskou (je spíše pro výstrahu než k bančení) mám dimenzí více, než si kdokoli vůbec dokáže představit, a to je pro psaní příběhů také dobré, a pak slyším klepání na koupelnové dveře, a to je Tomášek, a já: „Je otevřeno, Tomí“. A syn vešel a civí na mou pomerančovou kůži se zbytky barev a rázem se rozhostilo ticho jako v kostele. Vzrušený není, to vidím na kalhotách hned, a na moment mě to možná zamrzí, ačkoli mé soudné já by to ani nečekalo. Má svou mladou buchtu, co už já.

Zatímco ruka mi spočívá na pohlaví, po chloupcích dolů stéká proud vody jako močení a sprcha si dál stříká svou, chci Tomášovi ukázat ona srdce, jež jsem pro nás namalovala na kachličky: „Tohle je moje a tamto, Tomí, tvé.“ Rozmyté ubrečené tvary jako nepodarek sprejera, který byl vyrušen, a jednou (jen jednou) mě s nahými dětmi vyrušil můj muž, a to byl konec mých dlouhých vlasů. Táhl mě za ně tehdy po zemi bytem jako odsouzence středověký kůň, jako kdyby to chtěl mopem u nás vytrít dočista, vybrousit mnou všechny rohy bytu, a nevydal při tom kromě hekání ani hlásku. Já ječela jako pominutá, děti asi taky, v paměti ale vzpomínka na ně chybí. Asi vyhlížely jako obvykle zpoza

kusu nějakého nábytku a podle toho, kudy mě muž táhl, popobíhaly mezi skříněmi sem tam jako vojáčky mezi zákopy, nevědouce zda střílet po otci či po matce. Den nato jsem se dala ostříhat, pod vytrhanými chumelci vlasů ošklivě prosvítala lebka.

V koupelně se otáčím zpátky na syna, ale na koupelnové předložce jsou jen vlhké otisky jeho velkých nohou.

„To ti to trvalo,“ proneše, když jsem zpátky v obýváku. Dal se mezi tím do obcházení jednotlivých kusů starožitného nábytku a zblízka si je prohlíží. Jdu k němu, že se obejmeme, ale vysmekne se.

„Tohle už pár tisíc hodí,“ říká polohlasem a nevím, jestli mně nebo sobě, tak jen neurčitě zabručím.

Proč ho to vlastně zajímá? Ale ptát se neodvažuji.

Zhurta už na mě párkrát vyjel přesně ve stylu svého otce. Něco si zapisuje do mobilního telefonu, vyhlíží z oken, kroky odměřuje místnosti.

„Dobrý průhled,“ hodnotí s uznáním pohled z chodby do kuchyně a pak s ohláškou „klient, mami“ mizí do vedlejší místnosti obsloužit vyzvánějící telefon.

Profesionalita jednání i tónu, jež je mi cizí. Ani v jeho věku jsem po ničem takovém netoužila. Kde nechal mládí? Ani o peníze se mě neprosí.

Podruhé ho chci obejmout, ale uhýbá stejně jako prve. Manévr, který může být náhodný, ale není. Není, protože jsem jeho matka a poznám to. Napadá mě, že si znova obléknu mundúr kočičí ženy, aby se dělo alespoň něco, a ukážu mu, jak s přísavkami vylezu až nahoru na dům. V hlavě mi přitom hučí „za každou cenu na sebe chceš upoutat pozornost“ a pak vyhrknu, až mě to samotnou překvapí: „Jak se má otec?“, a Tomáš jako ozvěnou: „Nikdy dřív ses na něj neptala.“

Syn si mě prohlíží s hlavou nakloněnou na stranu jako lékař, jako by nevěřil svým uším, a já přemýšlím, proč je zakázáno zeptat se na věci jen proto, že se na ně člověk nezeptal *dosud*, a kdy lhůta na ptaní vypršela. A pak mi bleskne hlavou slib, který jsem dala před pár dny Blažkové, a říkám: „Blažková by s tebou chtěla mluvit. Jde o prodej domu nějaké její známé,“ a on na to: „A z rukopisu mi číst nebudeš?“ A ať

si tu jeho větu sešestsakramenskykrát opakuji, nevím, jestli to myslí vážně. A chci říci: Zlaté dny spolu už jsem dopsala, ale najednou si nejsem jistá, jestli se spíš nejedná o Milovnice psů, protože Zlaté dny jsem měla tak dlouho po všelijakých papírech, že jsem nakonec začala psát něco úplně jiného, a Milovnice psů byl pracovní název a i té věci minulé, která se nakonec prodávala pod titulem Hrátky s ohněm, a tak je titul Milovnice psů opět volný. Pokud to není ta kniha, na které zrovna pracuji, a zřejmě ano, protože právě tam má Kočičí žena jednu z důležitých rolí, a na vlastní kůži jsem si zřejmě potřebovala vyzkoušet, zda to funguje.

„Mami, není ti nic?“ Asi jsem kvůli přemýšlení zavřela oči a syn neví, na čem je. Usilovně zamrámám, aby bylo zřejmé, že mráčky na mě nejdou, tenhle zvyk matek chránit ratolesti před starostmi, i když už jsou dospělé, mě rozčiluje, ale nemohu si pomoci. Kdyby došlo na kříšení, polámal by si kleče u mé hlavy puky na kalhotách a na té růžové tričkokošili by se udělaly starostlivé vrásky.

Na zemi vrstva hnoje z drobků, prachových chuchvalců, tu a tam vajgl a množství pilin a špon všeho druhu. Na úklid po práci Jardu neužije a já na to nemám čas.

„Mami, jsi v pořádku?“ a mám chuť tentokrát nezamrkat, aby mě oslovil ještě jednou, ještě jednou to procítěné „mami“, protože obvykle jsem u svých dětí za tvora matku až macechu (Justýnino označení, když je v ráži), a to si pak připadám spíš jako ta moje (jejich babička) než jako já ta jejich, a byly časy, kdy to bývala maminka maminečka a broučkové jí nosili sedmikrásky a pod stanem z mých dlouhých vlasů mi lezli po prsou...

„Mami.“ Čísi ruka mi propleskává obličej a je to bez citu a ostýchavě, jako od pracovníka záchranné služby, co se teprve zaučuje, jako by mi ty sedmikrásky tenkrát dávno trhal někdo úplně jiný, a říkám si: půjdu k Blažkové hned teď, nebo se to zamluví, kočičí ženu ukážu příště, a třeba při jednom i té Tomášově mladé buchtě.

„Vezmi ji příště s sebou, Tomí,“ říkám z nějakých mráкот, a kdyby po mně Tomášek podědil nějaké literární nadání, jeho odpověď „po tom všem, cos jí řekla?“ by zněla „jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá“.

Jako by mi pod nohama někdo podtrhnul koberec, pletou se mi nejen názvy mých knih, ale zmatek vtrhnul i do mých výroků, a najednou nevím, co jsem kdy v myšlenkách řekla Tomášově buchtě a co naživo tomu hejskovi od Justýny. Že mé děti rostly pro jinačí partnerský kalibr? Hejsek nato: „Hlavně že ne pro kriminál, jako vy. Justýna mi o vás všechno řekla.“ A Justýna se v tu chvíli zatvářila jako in flagranti přistižená s nepravým mužem (kde mám ručník, župan nebo alespoň kalhotky?), zatímco hejsek si jede svou a přitvrzuje: „Tak se nestyd', lásko, a řekni to svý matce do očí.“

Hejsek

Potkali jsme se tehdy na autobusovém nádraží. Justýna, hejsek a já. Vypravila jsem se konečně podívat na arizovaný krám tety děda šedivého čuráka, byl to léta odkládaný rest.

Nevidím, neslyším, protože jméno toho městysu si cestou na nádraží neustále opakuji, abych to u kasy nezmotala, a najednou jsem je zmerčila na vedlejší platformě. Dva s taškami jako rodinka, které jen na moment někam odběhly děti. Já ve věku Justýny už je málem měla (dvakrát skončily v nemocničním plastovém pytli spolu s netransplantovanými orgány, B. by nebyl dobrý otec), jenže tahle bokatá holka (má je širší než já a bere to úkorně, protože se jí to nehodí k veganské image) ví, co chce, a děti to nejsou. Jenže říct, co to je, to nedokáže. Hledá to na jakýchsi dalekých cestách za exotikou, neboli všechno, co se vydělá, se musí nutkavě projezdít. Harcování se jako výpalné ze života, kdy komando nějakých trendmakerů (říkám to správně?) rýsuje stále nové a nové destinace (Papua-Nová Guinea, Madagaskar, Špicberky), a tak si chudák holka nikdy nemůže nic našetřit, a je to jako automaty a hazard, tohle puzení k otročině s batohem, a ani při tom nelze nic vyhrát.

Hejsek vedle Justýny vypadal přesně jako takovýhle trendmaker. Za mladých let jsem na rozdíl od dneška věděla, co kdo říká tím, jak vypadá (černé vytahané triko androšů versus růžové legíny dilyn), zatímco dnes je to chaos, ale pokud má všechno nějakou ceduličku, nápis nebo logo, a člověk to všechno zná z billboardů, kluk chce asi budit zdání, že se vyzná, a natolik se zase v lidech vyznám já, abych věděla, že takový není nic pro mou dceru.

Navíc snažit se vyznat znamená, že se momentálně nevyznáte, a Justýna se horko těžko orientuje sama v sobě, ještě aby se musela vyznávat v nějaké jiné bezradné duši, a kdo ví, jestli jí vůbec kdy tenhle vyznal lásku. Šacuji to na pár přiožralých esemesek z hospody, a kdoví jestli. Jen doufám, že na takovýhle typy není vysazená, říkám si, a nepůjde to

takhle pořád dokola, když jim oběma s úsměvem mávám (devadesát procent dobře míněných poznámek svým dospělým dětem dobrá matka holt spolyká), a když zamírím rázným krokem k nim, Justýna pobledne.

„Bud' te tak laskavá a přestaňte mou snoubenku stíhat,“ vystřelil mi naproti jak kordem hejsek, a na kordy už to zůstalo.

„Snoubenku?“

Hejsek Justýnu objal a přitáhl a Justýna se táhne jako med, než přilne k jeho bokům jako na sklo gumový stěrač, a já si vzpomněla, jak Justýnu Marilyn hnala to ráno svinským krokem z mého bytu, a to se nechala manipulovat úplně stejně, a nemá tím pádem po mně nejen figuru, ale ani charakter, ale to už vím dávno.

Pak jsem poznamenala to o formátu jejího partnera, který jsem si v případě své dcery představovala poněkud jinak, a hejsek bum prásk, že je to pořád lepší než mít matku zralou na kriminál. Justýna děs v očích, hroutí se na tašky a já odcházím buď středem jako královna večírku jménem Florenc, středa deset dopoledne, anebo ne.

V té díře jménem Dolní Pošvice, kde mívala dědova teta krám s punčochovým zbožím, pak sedím jako v matrjošce matrjošky jen trochu temnějšího ražení v podniku jménem Lampa, kde asi jako humor téměř nic nesvítí a mezi zpitou omladinou tam svítím já v hlavě žárovku prozření a vím, že své děti budu dokola jen nalézat a ztrácet, protože když byly malé, něco se načalo, ale nikdy to nezaznělo se vším všudy, a sice že matka je také jenom člověk. A ne že matka je matka je matka a svou bytost si nosí jen jako čelenku na okrasu. Jako rodné číslo, které se sice užívá, ale říci, že zrovna toto vaše číslo vás v dané záležitosti opravňuje k poněkud nestandardnímu postupu, si můžete bohužel leda tak zkusit. Bohužel, ale i bohudík, protože bicykl svého života řídí tohle hausnumero já úplně samo a zásadně nejedzí žádným podělaným zájezdem.

„Odsraly to vaše děti, rozumíte?“ křičí mi hejsek do očí a při prvním setkání s matkou své přítelkyně (tu snoubenku jim nevěřím) je to drzost a Justýna je bílá jako stěna a šeptá: „Lúd'o, nech ji bejt,“ zatímco já k ní vztahuji své ruce, jestli jako před chvílí k boku hejska ten její stěrač přilne i k mému poprsí, protože tak malinkou, jak ji znám já, ji tenhle

floutek nikdy neuvidí, a teprve až on sám bude nějaké děti mít (doufám, že ne s mou dcerou), možná něco málo z toho všeho doopravdy pochopí. Pokud to ovšem nebude jeden z těch auto-kancl-domů, auto-kancl-fešný bar-domů ztracených existencí.

A pak už je to spíš sen než skutečnost a ležím při tom leklá doma na gauči a Tomáš mi na čele vyměňuje studené obklady a matně si vzpomínám. Po hejskovi že jsem chtěla telefonní číslo, a nedejte ho matce své milé, a za pár dní mu volám a máme schůzku U Tří modrých srdcí (dějiště začátku mých Zlatých dnů spolu), a tenhle Lúd'a asi čeká, že mu něco vysvětlím, že odmotám něco z pikanterie rodiny, kam on strká tlamu přes mou Justýnu, ale v těch přiléhavých nachových šatech s hlubokým dekoltem (on se také vyštafíroval) s ním mluvím o něčem úplně jiném.

Zatímco já se živím psaním, hejssek mé dcery se dle svých slov zkouší prosadit jako muzikant, a kdo má té jeho hudbě rozumět, ale tvorba to je, a tak mu leccos nemusím vysvětlovat a pod stolem svá kolena přitisknu k těm jeho a vím, že po flašce vína je můj obličej už šumafuk, a pokud soudnost zůstala, tím lépe, protože on ví, že vím, že ví, a rajcovnost se nám ke stolku v onom pohostinství vplížila náhle jako ta pěkná servírka z obsluhy, kdyby si před nás zničehonic klekla na všechny čtyři a od pasu nahoru zůstala oblečená a od pasu dolů nebylo nic než kunda. Ano, mám v palici vymeteno a může za to alkohol. A říkám to i Justýně hned druhý den, když kolem poledne v kocovině zapínám telefon a mám tam od ní osm nepřijatých hovorů a pár esemesek, kde sice střílí trochu vedle, ale správným směrem (intuici po mně zdědila), a že své děti budu dokola jen nalézat a ztrácet, to už jsem říkala.

„Cože?“ slyším na pozadí hučení nějaké turbíny (automobilový provoz v naší ulici poslední dobou nesnesitelně zhoustl) a cítím kyselý cigaretový dech. Musel být ze mě asi pořádně nervózní, když si zapálil, protože minule se velkohubě chvástal, že s tím skončil, a říkám: „Tomáši, dej mi pusu,“ a ráda bych se líbala, tak strašně ráda pro všechno na světě bych se líbala se svým synem, a asi to poznal podle mých rtů, protože polibek mi vsadil daleko od úst šikmo až někam k podbradku

a pusa to byla jako razítko na lhostejné poště a další, můžete jít. A další bude ta jeho buchta, co má doma, a celé, co má, je, že nemá pomerančovou kůži, ale ani tu mou přece přes župan nevidí, a pak zamžourám a vidím, že můj župan je vpředu celý rozevřený a pod ním není nic, ani ta pavoučí žena. Jen já a vztahuji k Tomášovi ruce podobně jako předtím k Justýně, a ještě než znova otevřu oči, vím, že je pryč, že vzal jako už tolikrát předtím a stejně jako jeho otec nohy na ramena.

Gerda bude Němkou mého příštího románu

„Upadla jsi asi v noci cestou na záchod, srdíčko,“ sklání se ke mně Jarda a studenou tlapou na mém čele kontroluje teplotu. „Tohle je na šití, chytني se mě,“ a já se zvedám jako nějaká tyč na koštěti a jako štrúdl talířů balancuji, aby nepopadal porcelán. K tomu všemu svinčíku po zemi tu mít ještě střepy, to tak, a cítím zlobu, že si Jarda po své práci není schopen poklidit, že ty šupiny laku, dřevní piliny a popadané hmoždinky nám tu budou strašit až do skonání světa, a říkám „nám“, protože Jarda přes své pendlování mezi smrtelným ložem své matky (o ní mi neříkej, lásko, svých potíží mám nad hlavu) a mým bytem dlí čím dál víc u mě, a je to jen otázka času, kdy to bude oficiální a jako pár se představíme i mým dětem.

Opatrně kráčím jako čáp vysokou trávou, zatímco Jarda mě ze strany podpírá, a myslím na to, zda celý zbytek života mě bude podpírat jen on a nikdo jiný, a vidím zas tu silnici vedoucí k horizontu a v kabrioletu nám oběma bezstarostně vlají vlasy (mám v té představě ty dlouhé, jež muž z poloviny vytrhal), ale co je dál, to nevidím, a přemýšlet je ztráta času.

„Moc jsi pracovala, vid’?“ a zní to něžně, a že má pro mou práci pochopení, ale „pár dní jsem pryč, a hned do toho spadneš“ už pochopením nečiji a ráda bych v místnosti spustila závěs jako oponu Národního divadla, co spadne a zřízenci všechno za ní uklidí.

Ten úklid kéž by někdo udělal za mě, než Jarda přišel, protože tomu, co tu je, se říká spoušť a čert vem špony s pilinami, ale ty skácené láhve všude, to je hřích. Bože, vím to a jsem si toho vědoma. A tak raději předstírám lehké bezvědomí, abych nezrudla, když tou spouští tápeme spolu do předsíně a párkrát cestou nějakou flašku nakopnu, ale Jarda mlčí jako zařezaný a v hlavě mi šrotuje, jestli zaťatě a na tvářích mu přitom hrají rozzlobené svaly, nebo rezignovaně (lásko, kdybys mě

opustil, tak chcípnu), anebo jako anděl, který vydrží vše a prostě je mu jen něco více nebo méně po chuti.

„Jardo, já nikam nechci. Udělám si obklad, mám plno práce.“ A Jarda si mě prohlíží jako exemplář svého druhu, ale jako by si nebyl jistý, o jaký druh se tu jedná.

„Vždyť mě znáš,“ dodávám jako na omluvu a je to úlitba, protože omlouvat by se měl spíš on, že pořád vysedává u své matky, která ho beztak už nepoznává, a kolikrát jsem mu opakovala, že by s těmi návštěvami u ní měl přestat. A Jarda mě pustil a já vrávorám a těsně předtím, než jsem upadla a celá se rozbila, mě zachytil a řekl: „Jak chceš, ale víš, co si o tom myslím. Tu rozbitou hlavu by měl vidět doktor,“ a nedodal srdíčko, a já věděla, že můj nápad vrátit se k rozdělané práci pokládá za neuvážený, ale protože je, jaký je, nic mi neřekne, a někdo by to mohl nazvat lhostejností vůči mé tržné ráně, ale já vím, že je to jen respekt k mému rozhodnutí, a díky té nezměrné svobodě, co s ním mám, že by nám to spolu mohlo alespoň chvilku klapat i v té společné domácnosti.

Do pracovny mě Jarda odnesl v náručí, na židli mi načechlal polštář a spustil počítač. „Ještě vyvětrat,“ dodávám, aby se na to nezapomnělo, protože vydýchaný vzduch čerstvým nápadům nesvědčí, a pak Jardu posílám pryč.

„Nechci, děkuji,“ volám na něj ještě přes dveře, když mi přes matné sklo výplně nabízí čaj. Až budu mít chuť, udělám si ho sama, hlavně ať mi sem už nikdo neleze. A v momentě, kdy klikám na soubor rozepsaných Zlatých dnů spolu, už o čaji dávno nevím, ani o Jardovi, o dětech a o sobě, a to je nejlepší. Pár kapek krve, co mi stekly po tváři během psaní několika úvodních odstavců, otírám do papírového kapesníku a dál už se soustředím jen a výhradně na tvorbu.

Jarda vtipkuje, co všechno bychom si mohli pořídít, a já si v duchu myslím: za tvoje peníze, nebo za mé? A Jarda by si přál u postele malou pivní ledničku a džber s plivátkem na čištění zubů a já skládací trampolínu na balkon. To abych viděla na ulici i ty, kdo jdou těsně podél omít-

ky (šouráči s holemi, psi a vykalení) nebo zvoní dole přímo u vchodu. A ve jménu simulace trampolínového výhledu se z balkonu vykláním hluboko do ulice, v pase přehnutá jako matrace z molitanu a sem tam se kinklám na bocích jako kuchyňská váha s jazýčky, co jsou v rovnoběžné poloze, když cukru a mletých vlašských ořechů je na každé misce stejně, a tomu se říká rodinný recept na správné vanilkové rohlíčky. A sama jsem tu za velký rohlík (se zakřivením dle evropských norem), nebo spíš koblihu houpacího koně (přibrala jsem a Jardovi se to líbí), a bavilo by mě tohle sem tam laškující se smrtí bum bác čelem o chodník nebo o pěšího chodce mnohem déle, když vtom vidím zleva ulicí přicházet Tomáše a domýšlím si důvod: peníze, o něž si předtím zapomněl říct.

Krok sun krok (hlava jako střep i dnes) pajdám do kuchyně k příborníku, na němž v malé mističce vždycky něco zbývá a Jarda si odtud občas bere na drobné opravy a já dříve mince do vozíku Albert (ten s polámaným kolečkem), když nákupy ještě nedělala donáška. Kdy na mě venku nepadaly úzkosti jako přilba bez štěrbin pro oči a chození po jakýchsi pouličních pochůzkách mi z nepochopitelného důvodu nepřípadalo jako ztráta času.

Ťupka make-upu, co se rozmázne po tvářích, blesková linka rozsvítí oči, to vím, a červené zdravíčko mi předejde jako dobrou náladu jako troubu před pečením. I já se hnedle cítím jako rybička (to ty mateřské hormony) a už se vidím točit kolem svého syna a pohoštění sice není nazbyt, ale Jarda může vždycky skočit pro žlutkové řezy, a to je jistota. Na Jardu houknu, ať si sakra zhasne čelovku (inventarizuje právě na zemi v obývacíku bedýnku s nářadím), protože teď se bude šetřit energie, a je to nevím kolik týdnů zpátky, kdy do bytu šlo naposledy takzvané přirozené světlo, a Jarda už toho měl asi taky dost, protože je hned rychlým skokem u mě a pomáhá mi roztáhnout ty těžké temně fialové závěsy.

Něco peněz z mističky mám v kapse (pro syna strýčka Příhodu) a pak chvíli jen pomžourávám po bytě (světelné efekty na Jardou leštěném nábytku jsou hotová symfonie) a mezitím, co jsem si odskočila na

toaletu, se v obýváku rozložil můj syn a začal si vybalovat nádobíčko. Žádný porcelán Karlovy Vary, ale jako fetce Marilyn Lžíce, stříkačka a jiné tekly mu z kvalitní kožené kabely lejstra a propisovačky a nakonec se vybatolil i iphone s ipadem, a to jsem si jako soucitná matka veškeré drobotiny vzpomněla na Věrku, že by své feťácké matce zaručeně naslibovala poslušnost až za hrob, jen aby si s těmi dvěma směla na chvilinku pohrát.

Tomáš si zřídil na jídelním stole v obývacím pokoji malou kancelář. Úřaduje v tom, co si z brašny vysypal, a vyplňuje jakési papíry. Pracemilná předehra k tomu zkásnout svou matku, říkám si. Aby matka viděla, že se po ní nechce sypat houskový prach holubům, ale do torny synovi, který se umí otáčet i vyznat, a výhradně jen z důvodů, jež nejsou v jeho moci, je momentálně mírně insolventní.

Chvilé, kdy mám situaci pevně v rukou a mé dobré rozpoložení je klíčem k cizímu štěstí, si nadmíru užívám. Víc je totiž momentů, kdy pánem jsou ony situace, já jen horko těžko šlapu, abych se udržela nad vodou (nad hladinou je lidská společnost, pod ní fantazií plná ztráta soudnosti), a podříci se je snadnější než se nadřít, neboli to není žádná dřina a děje se to samo, jakmile se přestávám ovládat. Plácnu volovinu a jdu sedět do asociálního baru mé pracovny (v horším případě se mnou nemluví ani Jarďa).

Jenže tohle tu teď nemáme, protože v kapse mi teplají finance, o něž se bude záhy prosit, a nejdříve teplají mince a později bankovky a vzápětí mi hoří celá kapsa, a to od mých lící asi, protože Tomáš mi do ruky vrazil propisku a „tady se podepiš jednou, tady dvakrát, tady ne“ (korektorem to vybělil jako redaktor nějakých sebraných spisů a hýčká si naději, že mých).

Očima hledám Jarďu, aby mi podal vysvětlení, protože Tomášovo obšírné se mi v hlavě zacuchalo a jako z betonové polostavby z něj koukají dráty, jež mě píchají u srdce. Jenže Jarďovi asi právě za pultem cukrárny balí žloutkové řezy, je fuč. On a já si zasloužíme po dvou, zato můj syn nic, protože divadlo, které právě sehrává se svou matkou, se mi nepozdává. V perfektní lososové tričkokošili a s náznakem důstoj-

ných koutů přísni na druhé straně stolu a hned jsem si vzpomněla na rozvod s mužem, kdy studené důstojenství mělo povahu bzučící freonové lednice, která do jednacího sálu pšoukem vypouštěla Sibiř, a párkrát jsem kvůli tomu musela vyběhnout na chodbu nadýchat se teplejšího vzduchu, a i teď a tady mám roupy utéct (alespoň na jednu balkonovou cigaretu) a trhem se chci zvednout, ale právě mě kurtují.

Z jedné strany dcera, z druhé syn jako na aranžované fotografii pro příbuzné (zašleme s přáním zpětného štěstí širší rodině, co zařvala po lágrech) a říká se tomu legrace, když se hraje na přepadení banky a já jim mám prozradit kód trezoru časového spínače asi, a cukají mi koutky, ale Tomáš s Justýnou jsou bez hlesu.

Počítám čas, než se Jarda vrátí, aby jako velitel zásahové jednotky postřílel mé děti pistolí vyřezanou z mýdla a společně jsme se tomu zasmáli, ale řemen, jímž mě přivazují, mě bolí tak, že nemohu myslet na nic jiného než na to zařezávání, a jako zteřelé šle mi pomalu povolují nervy.

„Povol jí to trochu, neblázni,“ slyším říkat dceru mému synovi a následuje cuk, co třísla ještě víc stáhne a špagátem mě vážou také k opěradlu a musím z toho mít dočista vypoulené oči, protože Justýna říká „hlavně klid, mami“, a Tomáš „jestli tady matku budeš lakovat, tak sis to měla rozmyslet dřív“ a „jen ať se bojí, proč zrovna ona by neměla“, a trochu se mi ulevilo. „Zrovna ona“ evokuje, že jsou ještě nějaké další osoby, a tak to vypadá na nějaké systematictější šetření rezistence proti bolesti, možnou zakázku firmy, u níž kdosi z mých dětí pracuje, a to bude jistě nějak evropsky normováno.

Tomáš mi znova vrazil propisku, papíry mám v klíně a ruku zkroucenou a už už chci lejstra muří nohou podškrábnout, když zpoza skříně v rohu vidím vykukovat hlavu mého muže s karhavýma očima a běží mi: píp píp, ty jsi tu ilegálně a tohle celé vypadá na rodinnou boudu.

Trhám rameny a cukám s židlí a za chvíli už poskakují po místnosti s vehiklem židle pod zadkem, než obskáču místnost třikrát, Jarda se tu ukáže. Všem přítomným ukáže co proto. A já, jen co si uhladím ten župan s drobným vzorem, vrátím se chutě psát do své pracovny.

Pak jsem asi trochu klimbla, protože mě probudil šumný společenský hovor a čajové lžičky zvoní o talířky, žloutkové řezy jsou téměř fuč, a kromě Jardy tam s mými dětmi stoluje i můj muž. Proč sem kdo přivezl tuhle vykopávku? Ale nemohu od něj odtrhnout zrak. Kolik jsme se vlastně neviděli let? Zprávy předávané dětmi, zprávy o zásilkách na poště, která už není a nebude spádová, a padá se na hubu a ty vzkazy psané rukou jsou plné hořkosti. Asi i teď dělá truc. Zůstal obutý a ke mně je otočený zády, asi aby mě ušetřil pohledu na to, jak za ta léta stačil zestárnout. V hlavě mi vytane T. K. (kvůli těm jeho nabarveným šedinám) a myslím na to, zda to s tou jeho Klárou je jen láska k sobě samému (ten pohled do blyštivého zrcadla srnčího mládí), nebo to vpravdě život mu zaťukal na rameno, jak si to kdekdo maluje mezi tím, než se zabouchne a než to celé bouchne, a všude jen mrtvolky, a když v Jardových ústech zmizí poslední žvanec žloutkového řezu, dám se do křiku a pěna mi jde asi od huby, protože Jarda přiskočil s kapesníkem a s něhou mi otírá ústa, a od žloutkových řezů upatlané hlavy se na mě otáčejí zrovna ve chvíli, kdy se mi spouští krev. Tentokrát z nosu, protože můj syn mě udeřil pěstí do obličeje, a vtom se zvedne můj muž, protože tampony Gelaspon jsou na tom stejném místě už víc než dvacet let, a tím tamponem krev utiší. Muž tiší, Jarda s něhou otírá a mé dvě děti civí, kudy že se to celé ubírá, a ten jejich předběžný scénář bych chtěla vidět, ale muži mého života se o mě přetahovat neměli, to jistě v plánu nebylo.

„Okamžitě mě rozvažte,“ volám a zas poskakují se svou židlí po pokoji, zatímco mé dlaně v zápěstích utáhnuté šrouby tkalounu se nafukují do fialových rozměrů a jako pryžová nafukovací zvířata hroch, kráva nebo žirafa plněná horkým vzduchem mě táhnou ke stropu.

„Takhle vždycky unikala, mrcha,“ poznamená můj muž dotčeně a ptá se Jardy, jestli tuhle zkušenost se mnou už udělal i on, a Tomáš odněkud přitáhl flintu a míří na mě jako na rybniční kačenu. Žít její život, po celý ten svůj bych měla klid. A celá tahle sešlost také, protože kvůli neklidu z mé maličkosti se tu očividně sešla (mě si vybrala za svého obětního beránka).

Tomáš by toho výstřelu byl schopen jen kvůli té své mladé buchtě, co ho navedla a žárlí a pod jménem Gerda bude Němkou mého příštího románu.

Chtěla bych Tomášovi do ucha zašeptat, ať má svůj vlastní rozum přece, a ze svého oblaku (mé fialové ruce jsou velké jako mraky plné deště) chci shodit tažné lano jako ocas mého já a po něm by syn vyručkoval až nahoru a stál by z druhé strany Tvého trůnu, a s takovou rodinou bych byla šťastná. Ale to už mě volají zezdola (nakonec mě vždycky někdo potřebuje) a úpí jako v předpekli, a ze své nebeské báně slyším Justýnu, jak zespoda skanduje „hod'te ji z toho jejího zavšivenýho balkonu“, a kdybych své fialové ruce měla pod kontrolou, klidně zaplachtím i mezi květníky, ale tohle zní jako příkaz a chce asi, abych si namlela. Kvůli jedné jediné noci s jejím hejskem, nic jiného na mě nemá, a spolknu pilulku hořkosti a na tom tažném laně si i ji přitáhnou k sobě na oblaka z těch fialových rukou, a nechá se a jako utahané štěně mi začne chrnět rovnou pod židli.

Bylo to díky tomu, že oblaka nebývají neprůstřelná, že se najednou hned vedle mě ozvala ta rána z Tomášovy pistole a sypeme se dolů, a moje poslední myšlenka je, že si budeme muset s Jardou hodit korunou, kdo ty střepy lidí, duší a vzpomínek poslepuje nebo spíš zamete a roztrídí do příslušných kontejnerů.

Jarda mě drží v náruči, a asi proto, že hodil orel a vybral pannu, takže úklid dostal na hrb, kope do těch odpadků a do ucha mu šeptám: „Jardo, mě uklid' do mé pracovny, mám práci,“ ale asi neslyší, protože se obývacím pokojem pustí do předsíně, tam mě posadí na židli a opatrně mi nazouvá lodičky.

Jako tribunál jsou v těsné předsíni nastoupeni i všichni ostatní, všelijak pomlácení, jak jsme popadali (někdo padal, na většinu se padalo), a Justýna mi podává velkou tašku plnou mého oblečení, „tady máš pastu, mami, tady je kartáček, šampon a krém“, a potom se nesu nad scho-dištěm, mé nohy jsou Jardovy a zároveň jimi v těch rudých lodičkách kinklám v jeho náruči a připadám si jako dočista malá holka, která usnula v autě cestou domů, a teď jí jen přenášejí do postele. Za námi po

schodech dusá husí pochod mé kompletní rodiny a před dveřmi do domu dva silní muži v bílém a je to Jardova dodávka, kam mě tlačí, a teď mě tam nechá a půjde dělat řidiče, říkám si, ale auto se rozjelo a Jarda dál sedí vedle mě a já si nemůžu odpustit pronést poněkud uštěpačně: „Odkdy tahle kára jezdí bez řidiče?“ A Jarda se zatvářil, jako kdyby mu vystydlo jeho milované mléko, a řekl: „Srdíčko, jedeš se léčit.“ Ale já vím, že když to není dobrovolně a člověka do toho takříkajíc natlačí rodina, nemá to pražádnou šanci na úspěch.

Petra Hůlová

Macocha

Edice Současná česká próza
Redakce Slávka Járová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 25. 9. 2017

ISBN 978-80-7587-296-8 (epub)
ISBN 978-80-7587-297-5 (pdf)
ISBN 978-80-7587-298-2 (prc)
ISBN 978-80-7587-299-9 (html)